

HIT
THE
ROAD
JACK

**HIT
THE
ROAD
JACK**

COPRO
INHOUD

Voorwoord, Filip Boelaert **9**
Beton **10/23**
Asfalt **24/55**
Granulaten **56/87**
Metaal **88/103**
Kunststoffen **104/113**
Diversen **114/123**
COPRO **124/155**
Nawoord, Dirk Van Loo **157**

**“You could move on this moment.
Follow this feeling”**

Twee regels uit “Mysterious Ways” van U2. Toen ik de vraag kreeg welke songtekst ik zou kiezen in het kader van dit jaarverslag, was het voor mij onmiddellijk duidelijk dat het iets met U2 zou worden. Niet alleen omdat ik een grote fan ben, maar om de betekenis die ik keer op keer uit hun songs kan halen.

Wat heeft “Mysterious Ways” dan wel met COPRO te maken hoor ik u denken? Ik zie een dubbel verband. De song is terug te vinden op de LP Achtung Baby uit 1991. Een plaat met een heel nieuwe, rauwe en technische sound. Een plaat die bovendien werd opgenomen in Berlijn, toen nog in volle omwenteling na de val van de muur. Kortom, een plaat vol beweging.

En daar zie ik een eerste link met COPRO. 2015 was het laatste volle jaar met Erik Barbé aan het roer. Samen met de medewerkers heeft Erik, gedurende zijn zestien jaar aan het roer, van COPRO een volwassen organisatie gemaakt. Van twee huizen in de Dendermondsestraat naar een nieuw gebouw in Zellik. Van 17 naar 33 medewerkers en naar een omzet van 6 miljoen Euro. Erik heeft intussen afscheid genomen, en laat aan zijn opvolger Dirk Van Loo een organisatie achter die klaar is voor de toekomst. Klaar voor beweging. In dit jaarverslag past het Erik te bedanken voor zijn grote inzet en Dirk veel succes te wensen met die toekomst.

Daar zit de tweede link met “Mysterious Ways”: “you could move on this moment, follow this feeling”. Met de Raad van Bestuur zijn we er van overtuigd dat die toekomst vandaag begint. In 2016 willen we de blik vooruit richten en een toekomstplan uitwerken voor de activiteiten van COPRO in de komende jaren. Ook nu weer wordt dat een zoektocht naar een win-win voor alle partijen die COPRO gemaakt hebben tot wat het vandaag is: overheid, aannemers en producenten. Ieder vanuit zijn rol en verantwoordelijkheid, om samen een betere kwaliteit te krijgen in onze producten, werkplaatsen en op onze werven. Daar moeten we ook de volgende jaren voor gaan, aangepast aan de veranderende context bij zowel overheid, aannemers als producenten. De laatste link is tot slot de titel zelf: “Mysterious Ways”. Wat die toekomst brengt, weten we nog niet. Maar het hele COPRO team en de Raad van Bestuur kijken wel vooruit om ze samen te maken.

Filip Boelaert / Voorzitter Raad van Bestuur en Algemene Vergadering van COPRO

**MYS
TE
RIOUS
WAYS**

**COPRO
BETON**

**Baanbrekend
in beton**

**MY
WAY
OR
THE
HIGHWAY**

Staf Devalck
Sector- en productverantwoordelijke

Prefabbeton

De afdeling treedt op als keuringsinstelling voor Probeton in de certificatie CE, BENOR en KOMO van geprefabriceerde betonproducten voornamelijk gebruikt in de infrastructuur en een beperkt gedeelte in de structuur.

Nieuws 2015

Zoals verwacht werden PTV 107 Betonnen kabelbeschermers en PTV 108 Betonnen grachtelementen gepubliceerd. De overgang van PTV 100 naar deze PTV's verliep niet helemaal vlot. Slechts één van de door COPRO gekeurde fabrikanten heeft op dit ogenblik de machtiging voor de beide PTV's, de twee andere zijn klaar maar wachten nog op de goedkeuring van de wapeningsplannen. Voorts mochten voor de andere producten acht nieuwe machtigingen genoteerd worden en vier intrekkingen. Ook zijn er, zoals vorig jaar, nog acht dossiers in de inleidingperiode tot de toekenning van de vergunning, van enkele verwachten wij binnenkort hun toekenning. Deze langzame stijging van het aantal machtigingen, jaar na jaar is positief maar betreft in de meeste gevallen zeer beperkte producties, vooral in aantal productiedagen. Dit geeft meestal aanleiding tot meldingsplicht van de producties zodat de nodige monsters kunnen genomen worden en proeven bijgewoond kunnen worden. Het melden van deze producties vraagt een goede samenwerking tussen fabrikant en keuringsinstelling, zeker wanneer de controle-ouderdom zeven dagen bedraagt.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Staf Devalck

Productverantwoordelijke:

Staf Devalck

Inspecteurs:

Renée Declerck, Gaëtan Pluym, Luc Verbustel en Staf Devalck

Er was geen wijziging in personeel in 2015.

◀ Ook met grijs tinten is een kleuren pallet mogelijk.

COPRO Geprefabriceerde Betonproducten

Activiteiten/evolutie

BENOR-certificatie prefabbeton

INSPECTIETYPE	AANTAL CONTROLES
Inleiding tot toekenning van de machtiging	34
Periodieke controles	702
Aanvullende bezoeken	2
Sanctionele bezoeken	2
Audits IZC initieel	2
Audits IZC periodiek bezoek	15
Audits IZC uitbreiding machtiging	2
Audits IZC aanvullend bezoek	3
Bezoeken op vraag van de fabrikant	16

Geprefabriceerde Betonproducten

◀ Grootformaat tegels is een nieuwe trend voor pleinen.

CE 1 en 2+-certificatie

CE 1	
Afscherpende betonconstructies voor wegvoertuigen	
Periodieke bezoeken	4
Evaluatie ITT	1
Nazicht botsproeven	1

CE 2+		
Initieel	Rechthoekige kokerelementen	1
	Keermuurelementen	1
Periodiek	Potten voor combinatievloeren	8
	Rechthoekige kokerelementen	5
	Metselstenen	18
	Keermuurelementen	2

KOMO-certificatie

Bij de overgebleven fabrikant werden 6 controlebezoeken uitgevoerd in het kader van het KOMO-certificaat en bij een andere fabrikant 2 bezoeken voor het Besluit bodemkwaliteit met logo NL-BSB.

Partijkeuringen

In 2015 werden 56 controles uitgevoerd om 36 partijen te keuren.

PRODUCT	NORMATIEF DOCUMENT	AANTAL PARTIJDEN
Gewapende buizen	NBN B21-106	2
Infrastructuur	PTV 100	1
Straatstenen	NBN B21-311	30
Andere		3

Toekomst

Weldra verwachten wij de publicatie van:

- **TR 21-132: Keermuurelementen volgens NBN EN 15258**
- **TR 21-131: Straat- en tuinmeubilair volgens NBN EN 13198**

En de opstart van de werkgroep voor de opstelling van:

- **TR 21-109: Afwateringsgoten voor verkeersgebieden volgens NBN EN 1433.**

Er zijn ook heel wat herzieningen lopende en er worden binnenkort werkgroepen opgestart.

BENOR-certificatie

- **Certificatie-instelling: BE-CERT**
- **Keuringsinstellingen: COPRO, SECO, SPW**

Onderwerp van de certificatie

De certificatie wordt toegepast op producten uit de betonsector die vallen onder het toepassingsgebied van de normen NBN EN 206-1 en NBN B15-001. De bijzondere bepalingen met betrekking tot producten die aan andere specificaties voldoen (wegenbeton, hydraulisch gebonden mengsels, ...) maken het voorwerp uit van specifieke documenten.

Nieuws 2015

Vanaf 01/01/2015 zijn delen C en E van het nieuwe TRA 550 voor alle betoncentrales van toepassing. Het deel P was reeds van toepassing vanaf 1/10/2014.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Staf Devalck

Productverantwoordelijke:

Luc Verbustel

Inspecteurs:

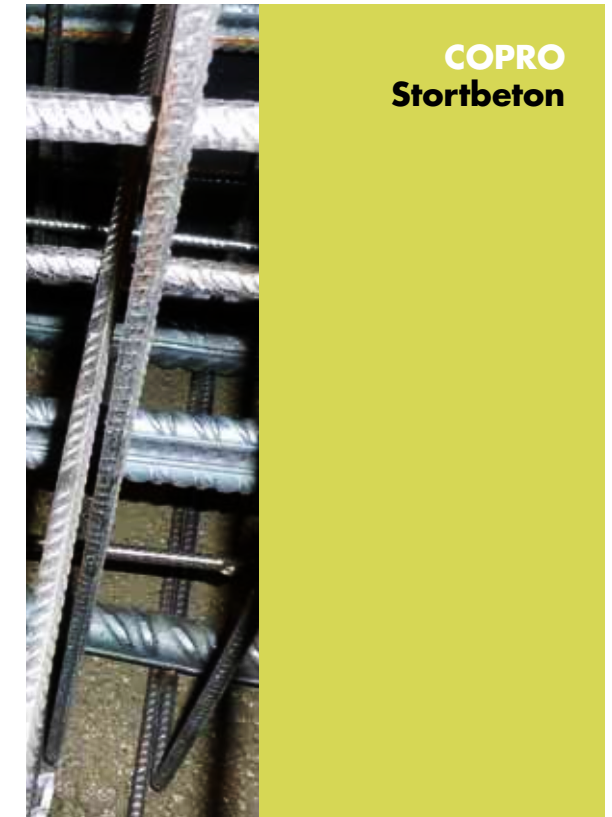
Gaëtan Pluym, Luc Verbustel

Referentiedocumenten

Voor de BENOR-certificatie wordt gebruik gemaakt van de volgende documenten.

Technische documenten:

- **NBN EN 206-1: 2001 Beton - Deel 1: Specificaties, eigenschappen, vervaardiging en conformiteit + addenda**
- **NBN B15-001: Beton - Specificaties, eigenschappen, vervaardiging en conformiteit - Nationale aanvulling bij NBN EN 206-1: 2001**

Certificatiedocumenten:

- **BENOR TRA 550**

Deel C: Reglement voor productcertificatie
Deel P: Bepalingen voor de producent
Deel E: Bepalingen voor de externe controle

Activiteiten/bezoeken

Bezoeken

In 2015 werden in opdracht van BE-CERT 57 technische bezoeken uitgevoerd bij de verschillende producenten en 3 bijkomende bezoeken wegens sancties betekend door de certificatie-instelling. Er werden ook 2 uitbreidings- en 2 technische bezoeken uitgevoerd voor hydraulisch gebonden mengsels. Ter nazicht van het productiecontrolesysteem gebeurden er ook 9 auditbezoeken. Hierbij wordt de inhoud van het HPC onderzocht met inbegrip van de effectieve toepassing van de bestaande instructies en procedures.

Stortbeton

Opleiding mixerchauffeurs / betonpompbedienaars

Alle betonmixerchauffeurs en betonpompbedienaars dienen een erkende opleiding gevolgd te hebben gevalideerd door een slaagtest. Personen die geen slaagattest kunnen voorleggen dienen nog steeds door de producent aangemeld te worden bij BE-CERT op een 'Aanmeldingslijst'. Deze lijst wordt door de certificatie-instelling up-to-date gehouden en ter beschikking gesteld aan de keuringsinstellingen. Het gaat hier om de chauffeurs die de opleidingen ingericht voor het PC 124 bouw en voor de zelfstandigen niet kunnen volgen. Voor deze chauffeurs wordt volop gewerkt aan nieuwe opleidingen. Bepaalde onderdelen van het traject ter goedkeuring van deze nieuwe opleidingen moeten nog doorlopen en gerealiseerd worden vooraleer deze effectief kunnen starten. Hierdoor werd door BE-CERT uitstel verleend en werd vastgelegd dat alle betonmixerchauffeurs en

betonpompbedienaars de opleiding met succes dienen gevolgd te hebben tegen 31 maart 2016.

TRA 550 versie 3.1

Naar aanleiding van de publicatie door BE-CERT van het nieuwe Toepassingsreglement TRA 550 versie 3.0 werden er in 2015 door de Belgische Betongroepering samen met BE-CERT infosessies georganiseerd om de voornaamste wijzigingen die een invloed hebben op de dagelijkse werking van de betoncentrales in detail toe te lichten. Er werd uitleg gegeven betreffende de nieuwe betoncategorieën, monsternameplan, productiecontrole en conformiteitsbeoordeling alsook de overgangsmodaliteiten. Aan de hand van de verkregen opmerkingen vóór en tijdens deze infosessies werden enkele verbeteringen aangebracht en werd versie 3.1 uitgebracht.

◀ Levering van beton met betonpomp.

▲ Niet alleen staal maar ook de kwaliteit van het beton maken de sterkte.

Overgang certificaat categorieën A-B-C → S-D-H

Zodra de vergunninghouders van oordeel waren dat hun kwaliteitssysteem beantwoordde aan de eisen van het nieuwe TRA 550 uitgave 3.1 dienden ze een aanvraag in te dienen voor het verkrijgen van een certificaat in de gewenste betoncategorieën (S-D-H). De keuringsinstelling kreeg dan de opdracht van BE-CERT om tijdens het eerstvolgende voorziene technisch controlebezoek een volledig nazicht uit te voeren van de conformiteit ten aanzicht van het nieuwe reglement. Deze analyse gebeurde aan de hand van een checklist opgesteld door de certificatie-instelling die ook door de producenten raadpleegbaar was op de website. Hierdoor kon op een overzichtelijke wijze nagekeken worden of de producenten al dan niet de noodzakelijke maatregelen hadden genomen om zich in overeenstemming te brengen met TRA 550 versie 3.1.

Bij productie-eenheden die zich op het einde van de overgangperiode nog niet 'volledig' in overeenstemming hadden gebracht met het nieuwe toepassingsreglement werd het bestaande BENOR certificaat categorie A-B-C op 31-01-2016 ingetrokken. Deze betoncentrales kunnen geen beton meer leveren onder het BENOR-merk en dit tot de aflevering van de nieuwe certificaten. De zelfcontrole en de externe controle dienen echter onverminderd te worden verder gezet. Vanaf 01-02-2016 zijn deze productie-eenheden in toelatingsperiode waarbij een maandelijks technisch beoordelingsbezoek uitgevoerd wordt om een beoordeling te maken of het certificaat volgens betoncategorieën S-D-H toegekend kan worden.

Met genoegen kan gemeld worden dat alle door COPRO gecontroleerde vergunninghouders zich aanpassen aan de nieuwe modaliteiten. Deze producenten werden dan ook de machtiging verleend tot het gebruik van het BENOR-merk voor beton met gespecificeerde eigenschappen behorend tot de betoncategorieën S, D of H.

COPRO wenst alle bedrijven evenals alle medewerkers te feliciteren voor de nodige inspanningen die werden geleverd om te voldoen aan de eisen van het nieuwe TRA 550 en voor het behalen van het certificaat.

Coördinatievergaderingen

Gelijke interpretatie van de reglementen

Het lijkt vanzelfsprekend dat de keurders de centrales op een objectieve en op een gelijke manier controleren. Achter de schermen vinden er dan ook heel wat coördinatievergaderingen plaats met het certificatieorganisme (BE-CERT) en met de andere controleorganismen om de interpretatie van het reglement op elkaar af te stemmen en eventuele discussiepunten binnen het reglement uit te klaren.

Toekomst

Vanaf 2016 verwachten we dat van het totaal aantal gecertificeerde betoncentrales een hoger aandeel door COPRO gekeurd zal worden.

COPRO Wegenisbeton

BENOR-certificatie

- Certificatie-instellingen: COPRO en BE-CERT
- Keuringsinstelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

De certificatie zal alle betonmengsels voor ter plaatse gestorte cementbetonverhardingen en lijnvormige elementen omvatten. De voorschriften zullen betrekking hebben op de 'volledige' productcertificatie waarbij de kwaliteit en de conformiteit van het product worden vooropgesteld. Voor producten waarvan niet alle proefresultaten gekend zijn op het ogenblik van de levering is het onontbeerlijk het productiesysteem te controleren. De zelfcontrole aangevuld met het onafhankelijk toezicht door de keuringsinstelling kan niet-conforme resultaten vermijden na plaatsing. Van daar dat de certificatie alle noodzakelijke facetten dient te omvatten gaande van controle op grondstoffen, voorstudie, fabricagecontrole tot controle van de eindproducten.

Nieuws 2015

Het eerste basisdocument voor de certificatie van wegenisbeton, PTV 850, werd in september 2015 goedgekeurd door de Sectorale commissie en ingediend bij BENOR vzw. Het document is raadpleegbaar op de website van COPRO.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Staf Devalck

Productverantwoordelijke:

Luc Verbustel

Inspecteur:

Gaëtan Pluym, Luc Verbustel

Referentiedocumenten

Voor de BENOR-certificatie wordt gebruik gemaakt van volgende documenten:

Technische documenten:

- **PTV 850: Technische voorschriften voor ter plaatse gestorte betonmengsels voor cementbetonverhardingen en lijnvormige elementen**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 50: Toepassingsreglement voor productcertificatie van ter plaatse gestorte betonmengsels voor cementbetonverhardingen en lijnvormige elementen**

Activiteiten/evoluties

BENOR-certificatie

Met het invoeren van het Standaardbestek 250 versie 3.1 nam het Vlaamse gewest het voortouw tot de certificatie van cementbetonverhardingen en lijnvormige elementen. Hiervoor heeft COPRO met steun van de collega's van BE-CERT in 2014 een Sectorale Commissie samengesteld die zich momenteel nog steeds bezighoudt met het onder de loep nemen van de voorschriften en reglementen. Aan de hand hiervan zullen vaste en mobiele betoncentrales vanaf 2016 hun mengsels voor wegenisbeton kunnen certificeren door de certificatie-instelling en registreren door de aanbestedende overheid. Een titanenwerk dat reeds tot vele hevige discussies heeft geleid. Het hoeft hoe dan

ook geen verwondering te wekken dat de vergaderingen in 2015 talrijk en intens waren. We moeten in de geschiedenis van COPRO al heel ver teruggaan naar een product waar zo intensief over werd gediscussieerd. Maar hoe moeilijker de weg, hoe mooier het uitzicht!

Reglementen

Voor het opstellen van de reglementen werd in eerste instantie overeengekomen enkel de certificatie van registreerbare mengsels te voorzien. Geen 'privé-mengsels' dus, enkel samenstellingen die voldoen aan één van de bestekken, Standaardbestek 250, Qualiroutes, CCT 2011. Gezien de vele verschillende vereisten in deze typebestekken was er toch een uniek technisch referentieel nodig. Initieel werd geprobeerd de grootste gemene deler van de verschillende bestekken samen te stellen maar dit hield het risico in dat er te zware eisen opgelegd zouden worden. Uiteindelijk werd beslist tot het opstellen van een

PTV, namelijk PTV 850. PTV 850 formuleert de specifieke eisen, kenmerken en beproevingsmethoden voor ter plaatse gestorte betonmengsels voor cementbetonverhardingen en lijnvormige elementen en werd gebaseerd op de normen NBN EN 13877-1 en 2. In het document worden nu 3 groepen wegenisbeton gedefinieerd, één voor elk typebestek, en wordt er gerefereerd naar de technische eisen. De structuur werd zodanig voorzien dat in een volgende fase eventueel nieuwe groepen toegevoegd kunnen worden zodat de weg wordt opengelaten voor andere types van samenstellingen, grondstoffen en eisen.

Ter plaatse gestorte betonmengsels voor cementbetonverhardingen en lijnvormige elementen zullen worden geclassificeerd op basis van hun eigenschappen nl. de kenmerken van de samenstelling (watercement factor, cementgehalte, chloridegehalte, alkalibalan), de kenmerken van het verse beton (consistentie en luchtgehalte) en de kenmerken van het

▲ De toekomst: snelwegen met gecertificeerd beton.

Wegenisbeton

verharde beton (druksterkte, buigtreksterkte, conventionele buigtreksterkte, vorst-/dooiweerstand, droge volumemassa, vochtige volumemassa en wateropslorping door onderdampeling). De PTV 850 werd in september 2015 goedgekeurd door de Sectorale commissie en ingediend bij BENOR vzw. Het document is raadpleegbaar op de website van COPRO.

Verder werd er in de Sectorale Commissie voor ter plaatse gestorte betonmengsels voor cementbetonverhardingen en lijnvormige elementen ook gewerkt aan volgende documenten:

- **RNR 06: Reglementaire nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies**
- **RNR 07: Reglementaire nota voor ijkingen, kalibratie en controle van productie-, controle-, meet- en beproevingsuitrusting**
- **TRA 50: Toepassingsreglement voor productcertificatie**

RNR 06 en RNR 07 zijn afgewerkt maar werden nog niet goedgekeurd. De sectorale commissie verkiest deze twee documenten als één pakket goed te keuren samen met TRA 50, waaraan momenteel volop gewerkt wordt.

Sectorale Commissie / Werkgroepen

Sectorale Commissie

De Sectorale Commissie Wegenisbeton kwam in 2015 maar liefst 6 keer samen. De Sectorale Commissie is samengesteld met de vertegenwoordigers van alle belanghebbenden: openbare instellingen uit de 3 gewesten (AWV, SPW, Brussel Mobiliteit), fabrikanten / gebruikers (Vlawebo, FWVEV, FedBeton, Groen Beton), en experts (OCW, SECO, Febelcem, BE-CERT, COPRO).

De leden die voor deze belanghebbende partijen deel uitmaken van de Sectorale Commissie zijn:

Voorzitter: Margo Briessinck (AWV)

1e ondervoorzitter: René Van den Broeck (FedBeton)

2e ondervoorzitter: Erik Van den Kerkhof (FWVEV)

Secretaris: Luc Verbustel (COPRO)

Leden: Pierre Nigro (SPW), Ilse Wuyts (Brussel Mobiliteit),

Brecht Vandorpe (Vlawebo), Pieter De Brabandere (GBV), Yves Dugauquier (BE-CERT), Anne Beeldens (OCW), Luc Rens (Febelcem), Caroline Ladang (SECO).

Dank ook aan Brecht Vandorpe en Eric Van den Kerkhof die in de loop van 2015 hun werkzaamheden in de Sectorale Commissie hebben stopgezet en intussen als lid werden vervangen door Geert Lambert en Bart Christiaens.

Werkgroep

Ook de werkgroep die in de schoot van de Sectorale Commissie werd opgericht en die de Sectorale Commissie bijstaat in specifieke technische onderwerpen vergaderde 4 keer. Er werd in deze vergaderingen onder andere een procedure opgesteld betreffende de te volgen stappen bij het wijzigen van grondstoffen.

Toekomst

Momenteel lopen de vragen omtrent de start van de certificatie volop binnen. De producenten zitten te popelen om de start van hun voorstudies en certificatie aan te vatten. Er wordt dan ook van de leden van de Sectorale Commissie verwacht zo spoedig mogelijk de reglementen af te werken en goed te keuren.

En niet alleen de producenten en leden van de Sectorale Commissie wacht een belangrijke taak... Ook de opdrachtgevers zullen in hun bestekken gecertificeerde en geregistreerde betonmengsels moeten voorschrijven voor openbare werken. De taak van de besturen zal erin liggen om na te gaan of effectief het voorgeschreven betonmengsel wordt geplaatst voor hun werken. Er is dus nog heel wat werk voor de boeg.

COPRO-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

In ons vorig jaarverslag kon u kennismaken met zwavelbeton. Het is een mengsel van zwavel, grind, zand en modificeerder, dus zonder cement en water.

Het productieproces is verschillend van klassiek cementbeton. Zwavel wordt gesmolten, gemengd met de overige verwarmde bestanddelen, en bij $\pm 130^\circ\text{C}$ in een mal gegoten. De uitharding gebeurt tijdens de afkoelingsperiode. De uiteindelijke sterkte wordt reeds bekomen na enkele uren. Vanwege zijn samenstelling en structuur is zwavelbeton goed bestand tegen chemische aantasting. Een ideale toepassing voor het product is dan ook de prefabricatie van putten voor DWA-afvoer en rioleringsbuizen.

De mechanische eigenschappen zijn vergelijkbaar met klassiek cementbeton, maar toepassingen boven 65°C dienen vermeden te worden. Door het zwavelbeton terug te smelten en in een mal te gieten, behoudt het zijn eigenschappen. Het is dus uitstekend recycleerbaar.

Nieuws 2015

Om de laboresultaten te valideren werd in samenspraak met Aquafin een proefproject in situ opgestart. De adviesraad treedt tevens op als opvolgingscomité voor dit project. Hierbij worden vijf zwaar aangetaste inspectieputten vervangen door putten in zwavelbeton. De elementen werden in juni en september 2015 geplaatst in Diest, Lanaken, Blankenberge, Ardooie en Gellik.

Periodiek worden de putten en de erin opgehangen proefstukken geïnspecteerd. Samen met de stalen werd ook een H_2S logger geplaatst. Het te monitoren materiaal bestaat uit een kubus in cementbeton, alsook een kubus en schijf in zwavelbeton. Voor de installatie van de proefstukken is bij Labo Magnel een nulmeting op de stalen uitgevoerd: een oppervlakteruheidsmeting op de

schijven en massabepaling en ultrasoon onderzoek op de kubussen. Elke drie maanden worden de kubussen gewogen en de pH-waarde van de condensatievloeistof bepaald. Na een jaar worden alle resultaten geëvalueerd: pH en H_2S metingen, massa-evolutie van de kubussen, ultrasone meetwaarden, kubusdruksterkte, evolutie van de oppervlakteruheid en visueel onderzoek.

De eerste resultaten tonen hoge zwavelzuurconcentraties van de condensatievloeistof, en beperkte aantasting van de zwavelbeton proefstukken.

Na dit programma zullen de elementen aan een uitgebreid onderzoek worden onderworpen. Dit proefprogramma loopt binnenkort af, maar het is nu reeds duidelijk dat de aantasting van de zwavelbetonproefstukken zeer beperkt is.

Zwavelgebonden producten

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Staf Devalck

Productverantwoordelijke:

Staf Devalck

Inspecteur:

Staf Devalck

Referentiedocumenten

Het toepassingsreglement TRA 23 werd gefinaliseerd, zodat samen met PTV 823 (de technische voorschriften) nu een compleet stel van certificatie-documenten beschikbaar is voor het produceren van putten onder COPRO-certificaat.

▲ Plaatsing dekelement.

Technische documenten:

- **PTV 823: Technische voorschriften voor rioleringsproducten in zwavelbeton, Deel 1, geprefabriceerde toegangs- en verbindingsputten van ongewapend zwavelbeton.**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 23: Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk voor geprefabriceerde toegangs- en verbindingsputten van ongewapend zwavelbeton.**

Activiteiten/evolutie

In 2015 werden 2 controlebezoeken uitgevoerd bij De Bonte Beton in Laakdal waarbij controlekubussen en schijven in klassiek cementbeton werden vervaardigd en een waterdichtheidsproef op een basiselement en dekelement werd bijgewoond.

Adviesraad

Voorzitter:

Johan Nysen (Infrax)

Secretaris:

Dirk Van Loo (COPRO)

Leden:

Anne Beeldens (OCW), Nele De Belie (U Gent), Staf Devalck (COPRO), Johan Horckmans (Probeton), Dirk Stove (Vlario), Lucie Vandewalle (KU Leuven), Guy Doumen (De Bonte Beton), Guy Verbist (Shell), Philippe Keppens (AWV) en Marc Van Heck (Aquafin)

De adviesraad zwavelgebonden producten is in 2015 één keer samengekomen om TRA 23 af te werken.

Toekomst

Er wordt binnenkort gestart met het tweede deel van PTV 823, voor geprefabriceerde buizen van ongewapend zwavelbeton.

BENOR-certificatie

Onderwerp van de certificatie

De certificatie is van toepassing op alle types straatstenen uit gebakken klei die in aanmerking komen voor het aanleggen van bestratingen of bevoeringen op een soepel zandbed (zonder bindmiddel) of een stijf gestabiliseerd zandbed.

Nieuws 2015

De neerwaartse trend die de voorgaande jaren in de sector werd waargenomen, werd ook in 2015 bevestigd.

Ondanks hun uitstekende kwaliteiten (o.a. hoge sterkte, lage wateropsorping en hoge slijtbestandheid) kunnen straatbakstenen moeilijk de concurrentie aan met de klassieke betonstraatstenen. Met name de kostprijs is hier de doorslaggevende factor.

Doordat de producent die door COPRO gecontroleerd wordt geen enkele levering/bestelling van gecertificeerde straatbakstenen heeft gehad in 2014 werd een tijdelijke opschorting van het BENOR-merk aangevraagd voor 2015.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Staf Devalck

Productverantwoordelijke:

Gaëtan Pluym

Inspecteur:

Gaëtan Pluym

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **PTV 910: Technische voorschriften voor straatbakstenen**
- **NBN EN 1344: Straatbakstenen: Eisen en beproevingsmethoden**

Certificatiedocumenten:

- **TRA BB204: Toepassingsreglement voor de BENOR-certificatie van straatbakstenen**

Activiteiten/evolutie

Vermits de enige producent die door COPRO gecontroleerd wordt een tijdelijke opschorting van het BENOR-merk heeft aangevraagd voor 2015 werden er dan ook geen Technische Controlebezoeken of FPC-audits uitgevoerd in 2015.

**COPRO
ASFALT**

**Kwaliteit om
voor te knielen**

**GO
YOU
OWN
WAY**

Dirk Lacaeyse
Sector- en productieverantwoordelijke

COPRO Asfalt

COPRO-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

Certificatie van asfalt voor wegen, waterwegen, sportterreinen.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Koen Van Daele

Inspecteurs:

**Andie Dedoncker, Andi Crombez,
Erik Ansingh en Jordy Van Dam**

Referentiedocumenten

Normen:

- EN 13108-1:
Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
Deel 1: Asfaltbeton
- EN 13108-2:
Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
Deel 2: Asfaltbeton voor zeer dunne lagen
- EN 13108-4:
Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
Deel 4: Warmgewalst asfalt
- EN 13108-5:
Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
Deel 5: Steenmastiakasfalt
- EN 13108-7:
Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties
Deel 7: Zeer open asfaltbeton

Reglementen

- TRA 64 versie 4.0: Toepassingsreglement voor asfaltmengsels voor de wegenbouw of voor de waterbouw
- RNR 01 versie 5.0: Reglementaire Nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies
- RNR 02 versie 5.0: Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle
- In maart 2015 werd omzendbrief 64/2015/02 uitgebracht, met daarin een aantal aanpassingen of aanvullingen aan het TRA 64:
 - Indien een niet-gespecificeerde samenstelling wordt geleverd, moet dit door middel van de vermelding 'privé-mengsel' duidelijk worden gemaakt op het leveringsdocument.
 - De frequentie van de controleproeven werd aangepast van 1 proef per geproduceerde 10.000 naar 1 proef per 20.000 ton.

Asfalt

Activiteiten/evolutie

In 2015 heeft één asfaltfabrikant vrijwillig zijn COPRO-certificaat stopgezet. Eind 2015 waren er bijgevolg 21 COPRO-gecertificeerde productie-eenheden.

Gecertificeerde asfaltmengsels

	MAART 2016	JANUARI 2015	FEBRUARI 2014	FEBRUARI 2013
VOLGENS NORM	AANTAL GEWAARMERKTE TECHNISCHE FICHES			
EN 13108-1 asfaltbeton	1.469	1.193	853	739
EN 13108-2 asfaltbeton voor zeer dunne lagen	14	17	17	21
EN 13108-4 warm gewalst asfalt	0	0	1	3
EN 13108-5 steenmastiekasfalt	284	247	204	207
EN 13108-7 zeer open asfaltbeton	123	106	91	90
Geen (niet-genormaliseerd mengsel)	553	635	627	676
Totaal	2.443	2.198	1.793	1.736

Tot de niet-genormaliseerde mengsels behoren zandafalt, asfaltmastiek en GOSA (voor waterwegen) of klassieke mengsels die om een of andere reden niet onder het toepassingsgebied van een norm vallen.

De toename van het aantal mengsels is opnieuw vooral te wijten aan een stijging bij de asfaltbetons.

	MAART 2016	JANUARI 2015	FEBRUARI 2014	FEBRUARI 2013
VOLGENS BESTEK	AANTAL GEWAARMERKTE TECHNISCHE FICHES			
SB 250 3.1	321	31	-	-
SB 250 2.2	770	809	613	404
SB 250 2.1	52	80	154	295
CCT Qualiroutes (2016)	0	-	-	-
CCT Qualiroutes (2011-2012)	215	203	114	77
CCT RW99 (2009)	16	47	62	76
TB 2011	0	0	0	0
SB 260 1.0	7	5	0	0
SB 230 1.0	2	2	4	6
bijzonder bestek	10	40	37	91
geen (niet-gespecificeerd mengsel)	1.122	1.040	850	821
Totaal	2.443	2.198	1.793	1.736

Het totaal komt niet overeen met de som van bovenstaande cijfers omdat het mogelijk is om één technische fiche te laten gelden voor meerdere bestekken. Voor het totaal tellen dergelijke fiches slechts voor één technische fiche.

We zien helaas opnieuw een stijging van het aantal verschillende technische fiches voor asfaltmengsels. Ten opzichte van een jaar geleden is er een toename van 11%.

Zoals te verwachten was zien we vooral een toename bij de mengsels volgens SB 250 versie 3.1. Het aantal technische fiches volgens SB 250 2.2 en 2.1 neemt af. Op één uitzondering na zijn alle mengsels die nu nog beantwoorden aan SB 250 versie 2.1 toplagen met recyclage, een combinatie die in de latere versies van SB 250 niet meer toegestaan is. Het aantal niet-gespecificeerde (privé) mengsels neemt helaas ook verder toe.

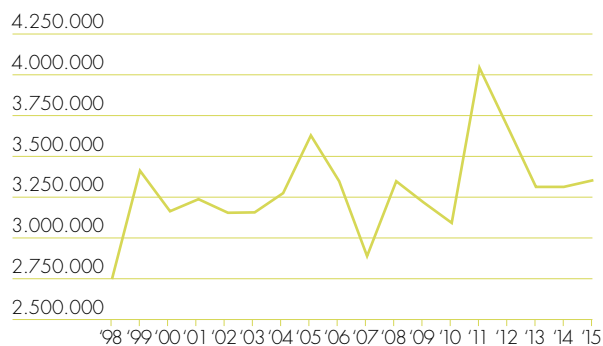
Het aantal technische fiches per productie-eenheid varieert heel sterk, tussen een producent met 36 technische fiches en enkele productie-eenheden met maar liefst 183 (!) verschillende technische fiches. Gemiddeld beschikt een productie-eenheid momenteel over 110 technische fiches.

Asfalt

Asfaltproductie

TYPE ASFALTMENGSEL	ZONDER ASFALT-GRANULAAT (ton)	MET ASFALTGRANULAAT (ton) (%)	TOTAAL (ton)
Asfaltbeton:	834.819	2.010.361 71	2.845.180
'type 1'	27.678	0	27.678
'APO'	11.522	899.240 99	910.762
'type 3'	35.067	281.406 89	316.473
'type 4'	510.017	37.749 7	547.766
'type 5'	65.152	0	65.152
tussenlaag voor beton (ABT)	16.761	0	16.761
asfalt met verhoogde stijfheid (AVS, EME)	533	297.593 100	298.126
'type 8'	773	0	773
'APT'	2.200	0	2.200
asfalt voor fundering (GB, schraal asfalt)	196	70.643 100	70.839
niet-gespecificeerd ('privé')	164.920	423.730 72	588.650
Asfaltbeton voor zeer dunne lagen:	3.083	0	3.083
asfalt voor zeer dunne lagen (BBTM)	3.083	0	3.083
niet-gespecificeerd ('privé')	0	0	0
Steenmestiekasfalt:	451.640	0	451.640
SMA	439.809	0	439.809
niet-gespecificeerd ('privé')	11.831	0	11.831
zeer open asfaltbeton:	23.022	0	23.022
ZOA	9.646	0	9.646
RMTO	0	0	0
niet-gespecificeerd ('privé')	13.376	0	13.376
Asfaltbeton voor ultradunne lagen:	140	0	140
RUMG	0	0	0
SME	140	0	140
niet-gespecificeerd ('privé')	0	0	0
Diversen:	47.931	0	47.931
open steenasfalt (GOSA)	43.982	0	43.982
zandasfalt	3.949	0	3.949
grindzandasfalt	0	0	0
Totaal	1.360.635	2.010.361 60	3.370.996

Geproduceerde tonnage (ton)

Productie/centrale (ton)

In 2015 werd ongeveer evenveel asfalt geproduceerd als het jaar ervoor (3.311.838 ton).

De tendensen zijn meer APO, SME, ZOA en de start van APT. Minder AB-3, asfalt voor dunne lagen en GOSA.

Het percentage van asfaltmengsels geproduceerd met asfaltgranulaat bleef nagenoeg constant t.o.v. de vorige jaren (61% in 2014). Het percentage recyclage in AB-4 daalde sterk.

	2015	2014	2013
Verbruik van asfaltgranulaat (ton)	907.500	865.810	855.671
Productie van asfalt met asfaltgranulaat (ton)	2.010.361	2.013.644	1.904.694
Percentage asfaltgranulaat in mengsels met herbruik (%)	45%	43%	45%

Het gemiddelde percentage asfaltgranulaat dat in asfaltmengsels met recyclage wordt gedoseerd is in vergelijking met vorig jaar opnieuw lichtjes gestegen met 45%.

TYPE ASFALTMENGSEL	ZONDER ASFALT-GRANULAAT	MET ASFALT-GRANULAAT	TOTAAL
Gespecificeerd (volgens een bestek)	1.122.577	1.586.631	2.709.209
Niet-gespecificeerd ('privé')	238.058	423.730	661.788

Het aandeel privé-mengsels daalde licht naar 20% (22% in 2014).

Het aandeel mengsels met recyclage bij de gespecificeerde mengsels bedroeg 59% (58% in 2014).

Het aandeel mengsels met recyclage bij de privé-mengsels bedroeg 64% (71% in 2014).

Asfalt

Inspecties

Er was in 2015 een opmerkelijke toename van het aantal inspecties. Dit was vooral te wijten aan het uitvoeren van bijkomende inspecties.

INSPECTIES VOOR ASFALTMENGSLS	AANTAL 2015	AANTAL 2014	AANTAL 2013
Inspecties voor asfaltmengsels op de productie-eenheid	477	518	524
Inspecties voor monsterneming en/of beproeving van niet-gecertificeerde aggregaten	44	46	80
Inspecties voor bijwonen van door de fabrikant uitgevoerde kalibraties	72	62	64
Inspecties voor bijwonen van proeven in het kader van de voorstudies	130	125	160
Andere: informatieve bijeenkomsten, nutteloze bezoeken, sanctionele inspecties, opstartinspecties en inspecties in de proefperiode	286	76	84
Totaal	1009	827	912

PROEVEN	AANTAL 2015	AANTAL 2014	AANTAL 2013
Asfaltmengsels:			
Vergelijkende proeven door een extern laboratorium	180	344	336
Door de fabrikant uitgevoerde proeven in het bijzijn van COPRO	629	674	696
Niet-gecertificeerde aggregaten:			
Door de fabrikant uitgevoerde korrelverdeling in het bijzijn van COPRO	57	70	90
Door de fabrikant bepaald kenmerk (excl. korrelverdeling) in het bijzijn van COPRO	29	27	
Door een extern laboratorium bepaald kenmerk (excl. korrelverdeling) op monster genomen in het bijzijn van COPRO	47	46	135

In 2015 werd de frequentie van de vergelijkende proeven herzien. COPRO focust nu nog meer op de bijgewoonde proeven.

Adviesraad/Werkgroepen

Voorzitter:

Ann Vanelstraete

Ondervoorzitter:

Noël Vanhollebeke

Secretaris:

Koen Van Daele

Leden:

Erik Barbé, Bart Beaumesnil, Chantal Flemal, Pierre Hontoy, Erik Keijers, Philippe Keppens, Pierre-Paul Modde, Dieter Seghers, Rob Tison, Johan Trigallez, Dirk Christianen en Johan Vanhollebeke.

In 2015 vergaderde de Adviesraad Asfalt twee keer.

De volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- **Op de leveringsbonnen van asfalt zal er worden duidelijk gemaakt dat het om een niet-gespecificeerde samenstelling gaat d.m.v. de vermelding "privémengsel".**
- **De frequentie van de vergelijkende proeven werd herzien.**
- **Evolutie in conformiteit van de interne proeven en de door COPRO bijgewoonde proeven.**

Naast heel wat interne vergaderingen en enkele vergaderingen van de Adviesraad, werkt COPRO ook actief mee aan een aantal externe werkgroepen:

- **de Commissie Kwaliteit van Bitumineuze verhardingen (CKB) van AWW**
- **de door BVA georganiseerde overlegvergadering met MOW en Vlawebo**
- **het Technisch Comité 'Asfaltwegen en andere bitumineuze toepassingen' TC4 van het OCW**
- **de Task-Force AVT (asfalt bij verlaagde temperatuur) van AWW**

COPRO is ook actief in een aantal werkgroepen in verband met de Europese normen; deze worden besproken in het deel over Bitumineuze Mengsels.

Toekomst

In 2015 waren er weinig evoluties. Een aantal verwachte doorbraken, zoals schraal asfalt, geluidsarme toplagen en APT bleven voorlopig uit. Ook de opmaak van het nieuwe reglement dat was voorzien, liep vertraging op en zal nu in de loop van 2016 verschijnen.

COPRO Asfaltgranulaten

Referentiedocumenten

- **TRA 13: Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk voor asfaltgranulaten voor hergebruik in bitumineuze mengsels**
- **NBN EN 13108-8: Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties Deel 8: Asfaltgranulaat**

Asfaltgranulaten in cijfers

KLASSE	2015	2014	2013
Superhomogeen asfaltgranulaat (klasse HE)	852.088 ton	882.929 ton	678.946 ton
Gewoon asfaltgranulaat (klasse H)	79.449 ton	84.977 ton	176.725 ton
Totaal	931.537 ton	967.906 ton	855.671 ton

In 2015 werd ongeveer 930.000 ton asfaltgranulaat geproduceerd (waarvan 907.500 ton verbruikt voor asfaltproductie). Ten opzichte van 2014 is dit een daling met 6% qua productie van COPRO-gecertificeerde asfaltgranulaten. De grootste producent van asfaltgranulaat heeft in 2015 maar liefst 108.000 ton asfaltpuin omgezet tot hoogwaardig, extra-homogeen asfaltgranulaat. Het aandeel van extra-homogeen asfaltgranulaat bedroeg 91%, wat nagenoeg identiek is aan 2014.

Inspecties

INSPECTIES VOOR ASFALTGRANULATEN	AANTAL 2015	AANTAL 2014	AANTAL 2013
Uitgebreide inspecties (zelfcontrole nakijken + bijwonen proeven)	87	94	96
Inspecties enkel voor bijwonen proeven	115	123	105
Andere: informatieve bijeenkomsten, sanctionele inspecties, extra inspecties voor bijwonen tegenproeven en opstartinspecties en inspecties in de proefperiode	81	55	33
Totaal	283	272	234

In 2015 werden er 283 inspecties uitgevoerd, iets meer dan het jaar voordien. Dit hogere aantal is te verklaren door het hoger aantal sanctionele inspecties die werden uitgevoerd.

Tijdens deze inspecties werden er in totaal 104 monsters genomen voor vergelijkende proeven op het geproduceerde asfaltgranulaat. Dit is gelijkaardig aan het jaar voordien.

In 2015 werden 151 analyses uitgevoerd onder toezicht van COPRO, nagenoeg hetzelfde aantal als het jaar voordien. Bijkomend werden wel 100 analyses uitgevoerd onder toezicht van COPRO, in het kader van verschillende sancties.

Voor extra-homogene stapels (klasse HE) is de proefrequentie voor het bijwonen van analyses dubbel zo hoog als voor de "gewone" homogene stapels (klasse H).

Adviesraad

Voorzitter:

Ann Vanelstraete (OCW-CRR)

Secretaris:

Jordy Van Dam (COPRO)

Leden:

Ann Vanelstraete (OCW-CRR), Anja Lahousse (BVA-ABPE), Dirk Christianen (BVA-ABPE), Joëlle De Visscher (OCW-CRR), Chantal Flémal (SPW), Pierre Hontoy (SPW), Philippe Keppens (AWV Wegenbouwkunde), Pierre-Paul Modde (BVA-ABPE), Robert Tison (AWV Antwerpen), Johan Vanhollebeke (BVA-ABPE), Noël Vanhollebeke (BVA-ABPE), Hans Van de Craen (BVA-ABPE), Erik van de Velde (Beroepsvereniging van laboratoria), Karel Vermeren (Groepering Belgische Autonome Laboratoria), Dirk Lacaeyse (COPRO) en Jordy Van Dam (COPRO)

COPRO-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Certificatie van asfaltgranulaten voor hergebruik in bitumineuze mengsels

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

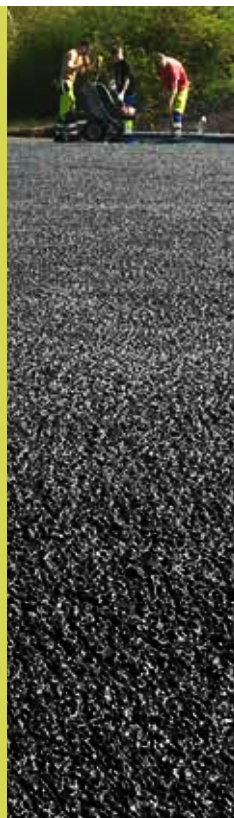
Jordy Van Dam

Inspecteurs:

De inspecties in het kader van de certificatie van asfaltgranulaten worden uitgevoerd door het asfaltteam.

COPRO Gietasfalt

COPRO-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Certificatie van gietasfalt voor verhardingen, watergreppels, herstellingen, afdichtingslagen en bescherm-lagen voor bruggen en gietasfalt voor gebruik bij waterwegen.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Andie Dedoncker

Inspecteurs:

De inspecties in het kader van de certificatie van gietasfalt worden uitgevoerd door alle keurders van het asfaltteam.

Referentiedocumenten

Normen:

- **EN 13108-6: Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties - Deel 6: Gietasfalt**

Reglementen:

- **TRA 65 versie 5.0: Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het COPRO-merk voor gietasfalt**
- **RNR 01 versie 5.0: Reglementaire Nota voor technische fiches, verantwoordingsnota's en voorstudies**
- **RNR 02 versie 5.0: Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle**

Activiteiten /evolutie

Eén producent heeft in 2015 het COPRO-certificaat voor gietasfalt bekomen. Momenteel beschikken dus 5 producenten over een COPRO-certificaat.

Gecertificeerde mengsels

VOLGENS BESTEK	eind februari 2016	eind februari 2015	eind februari 2014	eind februari 2013
SB250 (2.2)	8	23	23	9
SB250 (2.2)	19	0	0	0
CCT Qualiroutes (2011)	13	10	8	2
Geen (niet-gespecificeerd mengsel)	56	40	63	48
Totaal	85	69	86	57

Er zijn een aanzienlijk aantal mengsels die nu geregistreerd zijn volgens het SB250 v3.1. Dit komt hoofdzakelijk door het omzetten van de mengsels volgens SB250 v2.2 naar de nieuwe versie 3.1 van het Standaardbestek.

VOLGENS NORM	eind februari 2016	eind februari 2015	eind februari 2014	eind februari 2013
EN 13108-6	37	31	49	41
EN 12970	15	9	7	3
Niet-genormaliseerd mengsel	33	29	30	13
Totaal	85	69	86	57

Voorgaande tabel geeft de verdeling van de gevalideerde technische fiches weer volgens de normen. De toename van het totaal aantal gevalideerde technische fiches is hoofdzakelijk te verklaren door het feit dat er in 2015 een nieuwe gecertificeerde gietasfaltproducent is bijgekomen.

Gietasfalt in cijfers

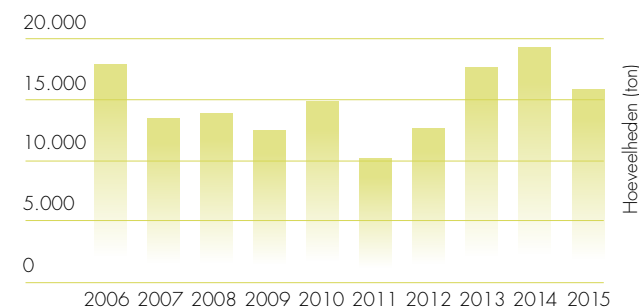
De gecertificeerde gietasfaltproducenten waren eind 2015 goed voor een verkoop van **16.052 ton**. Dit is een afname ten opzichte van 2014 van iets meer dan 16%. Niettegenstaande er een producent is bijgekomen, hebben de twee grootste producenten een aanzienlijke hoeveelheid gietasfalt minder geproduceerd.

VOLGENS BESTEK	HOEVEELHEID IN 2015	HOEVEELHEID IN 2014	HOEVEELHEID IN 2013
SB250 (2.2)	9.785 ton (61%)	9.030 ton (47%)	5.816 ton (33%)
SB250 (3.1)	146 ton (1%)	0 ton	0 ton
CCT Qualiroutes (2011)	1.364 ton (8%)	2.872 ton (15%)	1.770 ton (10%)
Geen (niet-gespecificeerd mengsel)	4.757 ton (30%)	7.322 ton (38%)	10.079 ton (57%)
Totaal	16.052 ton	19.224 ton	17.665 ton

Het totale aandeel van het gecertificeerd gietasfalt (gietasfalt dat voldoet aan een bestek) in de totale productie blijft toenemen. Onder de niet-gespecificeerde mengsels valt onder andere het gietasfalt dat wordt toegepast op parkeerdaken.

Onderstaande grafiek geeft de evolutie weer van de hoeveelheid COPRO-gecertificeerd gietasfalt voor de periode 2002-2015.

Verkoop-evolutie gecertificeerd gietasfalt 2005-2014

Inspecties

In 2015 werden er in totaal 80 inspecties uitgevoerd bij de gecertificeerde gietasfaltproducenten.

INSPECTIES VOOR GIETASFALT	AANTAL
Monsternemingen op de werf	40
Nazicht van de zelfcontrole + bijwonen van proeven op gietasfalt	33
Inspecties voor bijwonen van door de producent uitgevoerde kalibraties	2
Inspecties voor monsterneming en/of beproeving van niet-gecertificeerde aggregaten	5

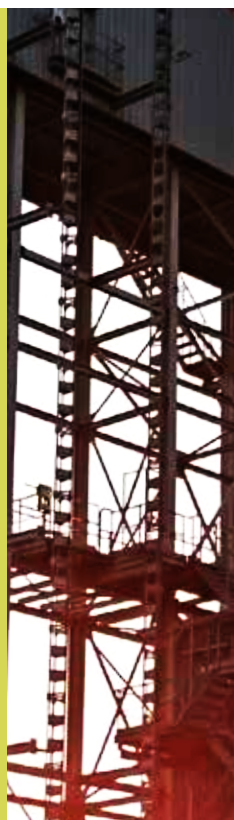
Adviesraad/Werkgroepen

De Adviesraad Gietasfalt is niet samengekomen in 2015. COPRO is lid van de subwerkgroep over gietasfalt van het Belgisch spiegelcomité van CEN/TC227/WG1. Deze vergaderde ook in 2015 niet.

Toekomst

Eind 2015, begin 2016 werd gestart met de herziening van het TRA 65 gebaseerd op het Algemeen Certificatiereglement CRC 01. In de loop van 2016 zal de nieuwe ontwerpversie van TRA 65 besproken worden in de Adviesraad Gietasfalt. Op termijn zal dit dan leiden tot versie 6.0 van TRA 65. Algemeen wordt er vanuit de sector verwacht dat er in 2016 opnieuw meer gietasfalt zal geproduceerd worden door de gecertificeerde producenten. Een aantal infrastructuurwerken waar in 2016 een aanzienlijke hoeveelheid gietasfalt zal verwerkt worden, worden in de loop van 2016 uitgevoerd.

COPRO Bitumineuze mengsels

CE-markering

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

Asfaltmengsels en gietasfalt voor wegen en andere met verkeer belaste zones.

Nieuws 2015

In 2015 veranderde er weinig voor deze certificatie. Hoogstens werden enkele proefmethodes herzien.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Inspecteur:

Dirk Lacaeyse

Referentiedocumenten

De referentiedocumenten wijzigden niet in 2015. Het gaat dus nog steeds om de volgende technische documenten:

- **EN 13108-1: Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties Deel 1: Asfaltbeton**
- **EN 13108-2: Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties Deel 2: Asfaltbeton voor zeer dunne lagen**
- **EN 13108-5: Bitumineuze mengsels - Materiaalspecificaties Deel 5: Steenmastiekasfalt**
- **EN 13108-6: Bitumineuze mengsels Materiaalspecificaties Deel 6: Gietasfalt**
- **EN 13108-7: Bitumineuze mengsels Materiaalspecificaties Deel 7: Zeer open asfaltbeton**
- **EN 13108-21: Bitumineuze mengsels Materiaalspecificaties Deel 21: Fabrieksproductiecontrole**

Certificatiedocumenten:

- **CE 64-65 AVCP 2+ versie 2.0: Reglement voor certificatie in het kader van CE-markering AVCP-systeem 2+; Conformiteitscertificatie van de Productiecontrole in de Fabrik voor Bitumineuze Mengsels**

Activiteiten/evolutie

In 2015 bleef het aantal door COPRO geattesteerde producenten op 27, verdeeld over de gewesten als volgt: 1 Brusselse producent, 9 Waalse producenten en 17 Vlaamse producenten.

Bij deze producenten werden 29 audits uitgevoerd.

Toekomst

In de loop van 2016 of ten laatste in 2017 wordt een volledige nieuwe reeks productnormen verwacht. Ook tal van proefmethodes zullen in 2016 worden herzien.

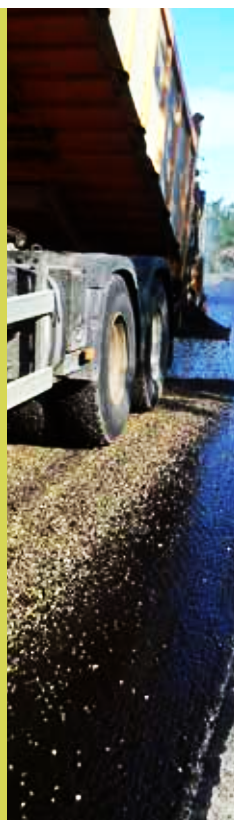
Werkgroepen

COPRO werkt actief mee aan de verbetering van de Europese normen en dit zowel op Belgisch als op Europees niveau. Concreet wordt er deelgenomen aan de volgende werkgroepen:

- **E227: het Belgisch Spiegelcomité voor producten voor wegen**
- **E227/WG1: de Belgische Spiegelcomités voor asfaltmengsels en gietasfalt**

- **E227/WG1/TG2: het Belgisch spiegelcomité voor de proefmethodes**
- **CEN/TC227/WG1: de Europese werkgroep voor bitumineuze mengsels**
- **CEN/TC227/WG1/TG4: de Europese taakgroep voor de kwaliteitsnormen**

COPRO Oppervlakte- behandelingen

CE-markering

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

CE-markering voor oppervlaktebehandelingen is van toepassing op de conformiteitscertificatie in het kader van de Bouwproductenverordening waarvoor de CE-markering systeem AVCP 2+ van toepassing is. Concreet gaat het om bestrijkingen en slemlagen voor onderhoud van wegen.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Andie Dedoncker

Auditors:

Andie Dedoncker en Dirk Lacaeyse

Referentiedocumenten

Productnormen:

- **EN 12271 (2006): Oppervlaktebehandeling van verhardingsoppervlakken - Eisen**
- **EN 12273 (2008): Slems - Voorschriften**

Reglement:

- **R/CE2+ 62 versie 2.0**

Activiteiten/evolutie

Er is in 2015 één annemer bijgekomen die via COPRO beschikt over een FPC-certificaat in het kader van de CE-markering. De certificaathouders (11 momenteel) zijn terug te vinden via de website van COPRO. In 2015 werden er 14 audits en 8 vervolgaudits (om een audit verder te zetten) uitgevoerd.

Werkgroepen

COPRO is actief in 2 werkgroepen, namelijk het Belgisch Spiegelcomité E227 en een werkgroep voor oppervlaktebehandelingen. Beide worden georganiseerd door het OCW. Op 8 januari 2016 was er een vergadering van het Belgisch Spiegelcomité E227 waarbij onder andere de huidige stand van zaken van de CEN TC227/ WG2 werd besproken en een voorstelling werd gegeven omtrent de projectaanvraag bij NBN in verband met slemlagen.

Bitumen en bitumineuze bindmiddelen	
Reglementaire markering	Vrijwillige productcertificatie
CE	COPRO
	Bitumen
Bitumen en bitumineuze bindmiddelen	PmB
	Emulsies en vloeibitumen
	Natuurasfalt

CE-markering

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Het systeem van CE conformiteitsattestering voor de producten van voormelde normen, is het systeem 2+. Dit houdt in dat een genotificeerde instantie ("Notified Body") betrokken is bij de toekenning van de conformiteitsverklaring van de controle van de productie in de fabriek (Factory Production Control of FPC). Dit is essentieel voor de fabrikant om de CE-markering te mogen aanbrengen op zijn producten. De taken van deze instantie omvatten:

- **de initiële inspectie van de fabriek en de controle van de FPC.**
- **de permanente bewaking, beoordeling en evaluatie van de FPC.**

COPRO werd genotificeerd (aangemeld) door de Belgische Staat en is dus bevoegd om bij de fabrikanten van bitumineuze bindmiddelen het certificaat van FPC te leveren, noodzakelijk voor het aanbrengen van de CE-markering.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Philippe du Bus de Warnaffe

Auditors:

Marijke Van der Steen

Philippe du Bus de Warnaffe

COPRO Bitumen en bitumineuze bindmiddelen

Sinds 2015 is Marijke opgeleid om autonoom audits uit te voeren in het kader van de certificatie van de FPC in het kader van de CE-markering.

Referentiedocumenten

- **EN 12591 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Eisen voor wegenbitumen**
- **EN 13924 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Specificaties voor hard penetratiebitumen**
- **EN 14023 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Raamwerk van voorschriften voor met polymeren gemodificeerd bitumen**
- **EN 13808 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Raamwerk voor de specificatie van kationische bitumenemulsies**
- **EN 15322 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Raamwerk voor de specificatie van vloeibitumen**
- **R/CE 54-56 Reglement voor certificatie in het kader van de CE-markering: AVCP-systeem 2+: conformiteitscertificatie van de productie in de fabriek voor bitumen en bitumineuze bindmiddelen.**

Bitumen en bitumineuze bindmiddelen

Activiteiten

In totaal doen 18 fabrikanten van bitumineuze bindmiddelen een beroep op COPRO voor de CE-certificatie. De certificatie kan de productie van verschillende types bitumineuze bindmiddelen omvatten.

Werkgroepen

Spiegelgroep van het technisch comité CEN TC 336: de "SCM 336". Deze werkgroep bespreekt de vooruitgang der werkzaamheden van de werkgroepen van CEN TC 336 evenals de door deze groepen opgestelde documenten (onder andere het ontwerp van de normen).

▲ Bestrijking met bitumemulsie.

Onderwerp van de certificatie

De COPRO-certificatie van bitumen gebeurt volgens het toepassingsreglement TRA 54 voor bitumen voor de wegenbouw. De fabrikanten verbinden zich ertoe om hun producten te controleren volgens de in dit reglement afgesproken regels en COPRO houdt hier toezicht op door geregelde inspectiebezoeken en monsternemingen voor interne en externe controle.

Gecertificeerde bitumen volgens Toepassingsreglement TRA 54 zijn:

- **wegenbitumen volgens NBN EN 12591**
- **hard bitumen volgens NBN EN 13924**
- **bitumen met positieve penetratie-index**
- **"emulgeerbaar" bitumen**

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Philippe du Bus de Warnaffe

Inspecteurs:

Marijke Van der Steen

Philippe du Bus de Warnaffe

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **NBN EN 12591 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Eisen voor wegenbitumen**
- **NBN EN 13924 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Specificaties voor hard penetratiebitumen**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 54 Toepassingsreglement voor bitumen voor de wegenbouw**

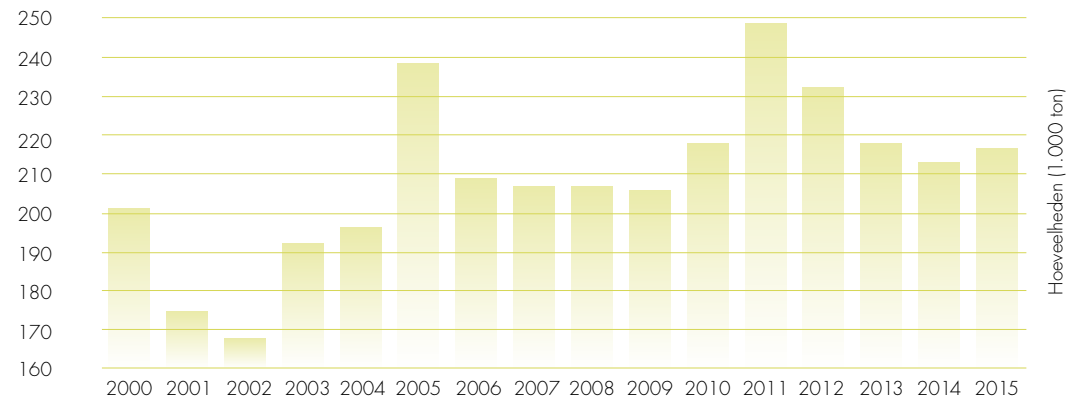
Activiteiten/evolutie

In 2015 hebben 9 leveranciers COPRO-gecertificeerd bitumen geleverd, afkomstig van 9 productiesites:

- 3 in België: Antwerpen
- 3 in Nederland: Dordrecht en Rotterdam
- 2 in Frankrijk: Duinkerke en Gonfreville l'Orcher (Le Havre)
- 1 in Duitsland: Keulen

Bitumen voor de wegebouw

Evolutie COPRO-gecertificeerde bitumen 2000-2015

Adviesraad

Voorzitter:

Stefan Vansteenkiste (OCW)

Ondervoorzitter:

Philippe Keppens (AWV) Wegenbouwkunde

Secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe (COPRO)

Leden:

Dirk Christianen (BVA), Chantal Flemal (SPW-DGO1-66 - Direction de la recherche et du contrôle routier), Pierre Joly (BVA), Pierre-Paul Modde (BVA), Karel Poncelet (Shell), Jan Soers (Beroepsvereniging van Proef-, Analyse- en Onderzoekslaboratoria), Theo Terlouw (Eurobitume), Jan Theuwissen (ExxonMobil) en Geert van Dyck (Total).

Onderwerp van de certificatie

De gecertificeerde bitumenemulsies zijn de emulsies die opgenomen zijn in de typebestekken. Deze werden door de besturen in samenspraak met de fabrikanten geselecteerd op basis van de norm NBN EN 13808. Voor bepaalde kenmerken zoals de breekindex kunnen de fabrikanten de klasse (range) zelf bepalen om het product dat meest geschikt is voor de behoeften van hun klanten te kunnen leveren. Zij moeten echter duidelijk de keuze van de klasse vermelden op de technische fiche.

De gecertificeerde specificaties zijn opgenomen op de technische fiches van de gecertificeerde producten.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

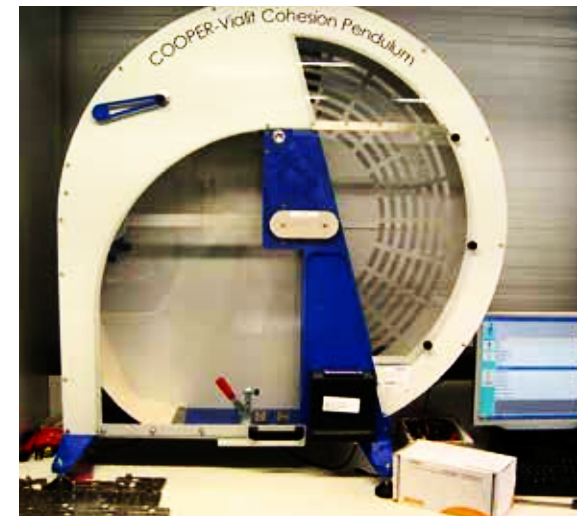
Productverantwoordelijke:

Philippe du Bus de Warnaffe

Inspecteurs:

Marijke Van der Steen

Philippe du Bus de Warnaffe

COPRO Bitumenemulsies en vloeibitumen

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **NBN EN 13808 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Raamwerk voor de specificatie van kationische bitumenemulsies**
- **NBN EN 15322 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Raamwerk voor de specificatie van vloeibitumen**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 56 Toepassingsreglement voor productcertificatie van bitumenemulsies en vloeibitumen voor de wegebouw**

Activiteiten/evolutie

In 2015 zijn er 5 COPRO-gecertificeerde fabrikanten van emulsies en twee COPRO-gecertificeerde fabrikanten van vloeibitumen, gevestigd in België of Nederland.

Bitumenemulsies en vloeibitumen

Werkgroepen

Adviesraad bitumenemulsies en vloeibitumen:

Voorzitter:

Stefan Vansteenkiste (OCW)

Ondervoorzitter:

Philippe Keppens (AWV Wegenbouwkunde)

Secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe (COPRO)

Leden:

Norbert Alexandre (TPR), Dirk Christianen (BFAW), Chantal Flemal (SPW - DGO1 - 66 - Direction de la recherche et du contrôle routier), Samuele Muroli (Emubel), Christian Rase (Hydrocar), Jan Soers (Beroepsvereniging van Proef-, Analyse- en Onderzoekslaboratoria), Christian Stassen (Gravaubel), Theo Terlouw (Eurobitume) en Brecht Vandorpe

Evolutie COPRO-gecertificeerde emulsies en vloeibitumen COPRO 2000-2015

Onderwerp van de certificatie

De polymeergemodificeerde bitumina (PmB) opgenomen in de typebestekken SB 250, TB 2011 en Qualiroutes zijn:

- PmB 45/80-50
- PmB 45/80-65
- PmB 75/130-75

De specificaties in deze bestekken houden rekening met de klassen voorzien in de norm NBN EN 14023. De technische fiches van de producten, online consulteerbaar via COPRO Extranet, vermelden duidelijk welke karakteristieken gecertificeerd zijn.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Philippe du Bus de Warnaffe

Inspecteurs:

Marijke Van der Steen

Philippe du Bus de Warnaffe

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- NBN EN 14023 Bitumen en bitumineuze bindmiddelen - Raamwerk van voorschriften voor met polymeren gemodificeerd bitumen

Certificatiedocumenten:

- TRA 55 Toepassingsreglement voor productcertificatie van polymeergemodificeerd bitumen voor de wegenbouw.

Adviesraad

Voorzitter:

Stefan Vansteenkiste (OCW)

Ondervoorzitter:

Karel Poncelet (Shell)

Secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe (COPRO)

Leden:

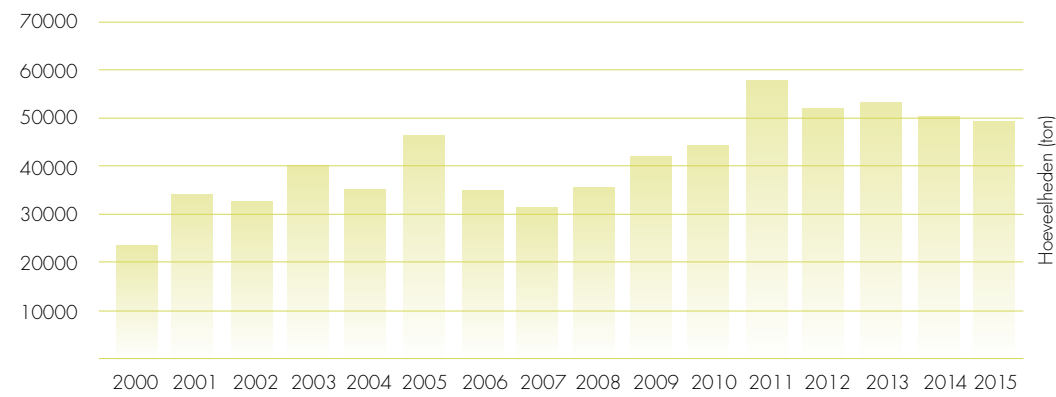
Dirk Christianen (BVA), Chantal Flemal (SPW - DGO1 - 66 - Direction de la recherche et du contrôle routier), Philippe Keppens (AWV Wegenbouwkunde), Samuele Muroli (Emubel), Christian Rase (Hydrocar), Jan Soers (Beroepsvereniging van Proef-, Analyse- en Onderzoekslaboratoria), Christian Stassen (Gravaubel), Hans Suffeleers (BVA), Theo Terlouw (Eurobitume), Johan Trigallez (BVA) en Geert Van Dyck (TOTAL).

Gemodificeerd bitumen - pmb

Activiteiten/evolutie

Het aantal fabrikanten dat in 2015 leverde onder certificaat bedroeg 8.

Evolutie PmB 2000-2015

COPRO-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

Certificatie van vezels voor gebruik in bitumineuze mengsels. Concreet gaat het om cellulosevezels.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

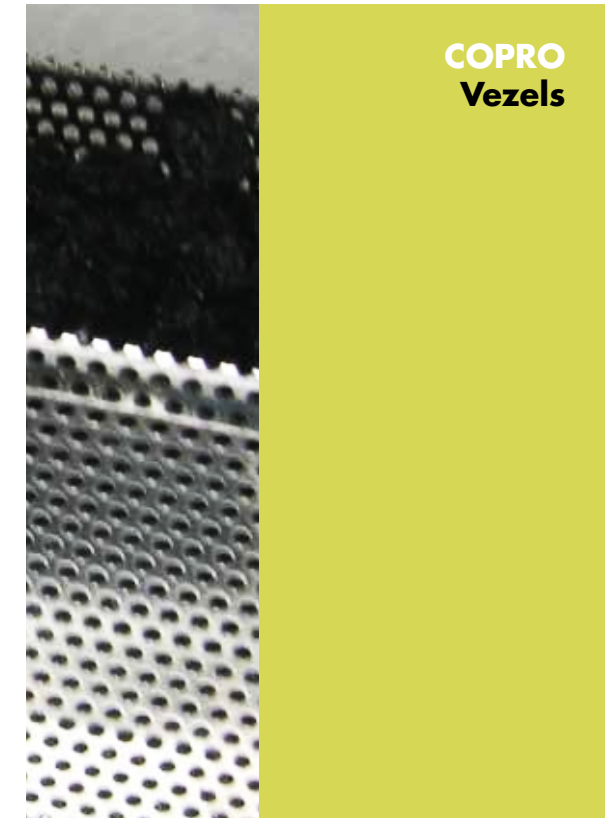
Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Andie Dedoncker

Inspecteurs:

De keurders van de asfaltsector staan in voor monsternemingen van de vezels, die meestal gebeuren bij de asfaltproducenten.

Referentiedocumenten

Reglement:

- **TRA 63 versie 2.0: Toepassingsreglement voor vezels voor gebruik in bitumineuze mengsels**

Activiteiten/evolutie

De enige certificaathouder is Minerals & Chemicals Assistance (MCA) met een productie-eenheid in Duitsland.

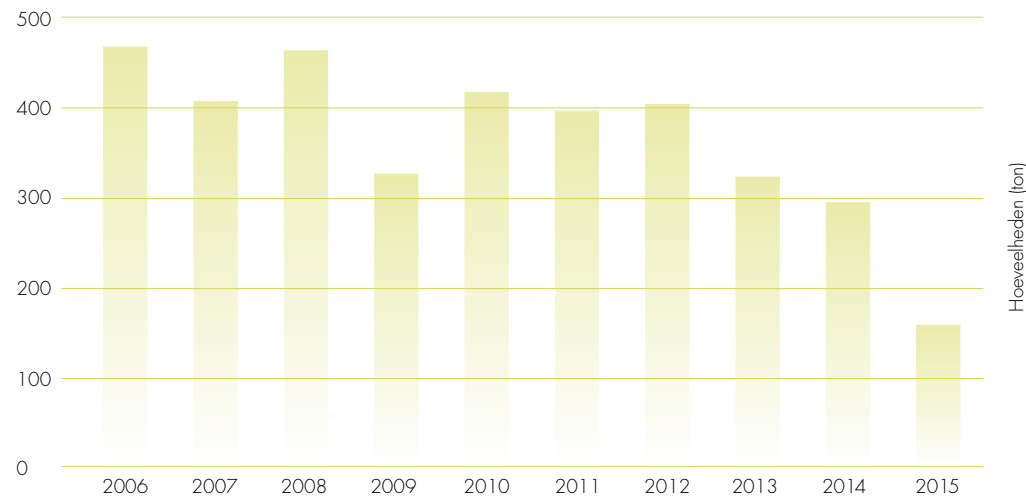
Vezels

Vezels in cijfers:

In 2015 werd er t.o.v. 2014 ongeveer de helft zoveel gecertificeerde vezels op de Belgische markt gebracht. Onderstaande grafiek geeft de evolutie van de vezelverkoop weer voor de periode 2006-2015.

Zoals voorspeld was, heeft de neerwaartse trend in de verkochte hoeveelheid vezels zich in 2015 doorgezet. Redenen hiertoe zijn onder andere, door het invoeren van SB250 versie 3.1, het verplicht gebruik van elastomeerbitumen in SMA-mengsels waardoor de noodzaak van het doseren van afdruipremmer afneemt.

Verkoopsevolutie 2006-2015

Inspecties

In 2015 werden er 3 inspecties uitgevoerd in het kader van de COPRO-certificatie waarvan 1 op de productie-eenheid in Duitsland. Er werden in totaal 5 monsternemingen uitgevoerd. Er werd in 2015 ook een partijkering uitgevoerd op een levering niet-gecertificeerde vezels.

Adviesraad

De Adviesraad Vezels is niet samengekomen in 2015.

Toekomst

Eind 2015, begin 2016 werd gestart met de herziening van het TRA 63 gebaseerd op het nieuw Algemeen Certificatiereglement CRC 01. In de loop van 2016 zal de nieuwe ontwerpversie van TRA 63 besproken worden in de Adviesraad Vezels. Op termijn zal dit dan leiden tot versie 3.0 van TRA 63.

COPRO-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Certificatie van voegvullingsproducten en voegbanden.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Andie Dedoncker

Inspecteurs:

Andie Dedoncker en Jordy Van Dam

Referentiedocumenten

Reglement:

- **TRA 46 versie 3.0: Toepassingsreglement voor voegvullingsproducten en voegbanden.**
- **RNR 05 versie 1.0: Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle**

Productnormen:

- **EN 14188-1: Voegvulmiddelen en afdichtingsmaterialen - Deel 1: Specificaties voor warm aangebrachte afdichtingsmaterialen**
- **EN 14188-2: Voegvulmiddelen en afdichtingsmaterialen - Deel 2: Specificaties voor koud aangebrachte voegafdichtingsmaterialen**
- **EN 14188-3: Voegvulmiddelen en afdichtingsmaterialen - Deel 3: Specificaties voor voorgevormde voegafdichtingsmaterialen**

Momenteel zijn er enkel warm gegoten voegvullingsproducten volgens EN 14188-1 type N2 door COPRO gecertificeerd.

Activiteiten/evolutie

Er zijn nog steeds 6 gecertificeerde producenten Er zijn 3 producenten voor warm gegoten voegvullingsproducten en 3 voor voegbanden. De warm gegoten voegvullings-

producten worden in België, Frankrijk en Duitsland geproduceerd. De gecertificeerde voegbanden worden enkel in het buitenland geproduceerd. Voor een aantal van deze producenten zijn er wel erkende verdelers in België. Per certificaathouder worden er jaarlijks twee inspecties uitgevoerd.

Adviesraad

De Adviesraad Voegvullingsproducten en Voegbanden is niet samengekomen in 2015.

Toekomst

Eind 2015, begin 2016 werd gestart met de herziening van het TRA 46. Dit zal worden gebaseerd op het nieuw Algemeen Certificatiereglement CRC 01. De nieuwe ontwerpversie van TRA 46 zal worden besproken door de Adviesraad Voegvullingsproducten en Voegbanden. Op termijn zal dit dan leiden tot versie 4.0 van TRA 46.

COPRO Afvoer van teerhoudend asfalt

reiniging is geen goedkoop procedé. Daarom zal AWV het stapsgewijs invoeren: in eerste instantie zal het enkel worden verplicht voor werken waarbij minder dan 2.000 ton teerhoudend asfalt vrijkomt. Later zal dit veralgemeend worden naar alle werken waarbij teerhoudend asfalt vrijkomt. En in een nog verdere toekomst zal ook alle funderingsmateriaal waarin teerhoudend asfalt werd verwerkt, thermisch worden gezuiverd.

Gezien de aanzienlijke investering die dit met zich meebrengt, was AWV vragende partij om deze afvoer van teerhoudend asfalt te borgen door middel van certificatie.

De bepalingen hieromtrent werden reeds opgenomen in het Standaardbestek 250 versie 3.1.

Nieuws 2015

Tot nu toe gecertificeerde COPRO uitsluitend producten en - in het kader van de CE-markering - FPC-systemen. Wat AWV ons nu vroeg was de certificatie van de afvoer van teerhoudend asfalt; niet de certificatie van het product teerhoudend asfalt. Het bestaande Certificatiereglement CRC 01 bleek hierop niet toepasbaar.

Voor het reglement werd daarom vertrokken van een wit blad. Alle algemene bepalingen omtrent de certificatie van een uitvoering werden opgenomen in een nieuw Algemeen Certificatiereglement, CRC 02. Op basis hiervan werd dan een Bijzonder Certificatiereglement gemaakt voor de specifieke certificatie van de afvoer van teerhoudend asfalt, BRS 49. Dit laatste reglement werd begin 2015 goedgekeurd door de Adviesraad en bekrachtigd door de Raad van bestuur van COPRO.

Om naar de buitenwereld duidelijk te maken dat we hier te maken hebben met een uitvoeringcertificatie, werd COPRO[®] in het leven geroepen. Op die manier is het voor iedereen duidelijk dat hier niet het product wordt gecertificeerd. Zo wordt het in de toekomst ook mogelijk om zowel het product als de toepassing ervan onafhankelijk van elkaar te certificeren.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Inspecteur:

Dirk Lacaeyse

In 2016 zal Jordy Van Dam worden opgeleid tot inspecteur.

Referentiedocumenten

Certificatiedocumenten:

- **BRS 49 versie 1.0: Bijzonder Certificatiereglement voor de afvoer van teerhoudend asfalt**

Activiteiten/evolutie

Eind 2015 hadden vijf tussenopslagplaatsen een aanvraag tot certificatie ingediend. Begin 2016 werd de proefperiode gestart bij Top-Mix in Oostende.

Adviesraad

Voorzitter:

Philippe Keppens (AWV)

Ondervoorzitter:

Erik Sweevers (FEBEM)

Secretaris:

Dirk Lacaeyse (COPRO)

Leden:

Mireille Verboven (FEBEM), Dirk Christianen (FPRG), Gene Maertens (FPRG), Stefan Hoogmartens (Vlawebo) Philippe Van de Velde (OVAM), Jan Soers (controlelaboratoria), Dirk Van Loo (COPRO)

Toekomst

We verwachten dat andere tussenopslagplaatsen in de loop van 2016 deze certificatie zullen aanvragen en de proefperiode starten om uiteindelijk het certificaat te bekomen.

COPRO Koudasfalt

COPRO-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Certificatie van koudasfalt met verschillende soorten bindmiddel.

Nieuws 2015

Koudasfalt is altijd al gebruikt geweest als product voor kleine, plaatselijke herstellingen. Het is voor die toepassing ook voorzien in de Belgische type- en standaardbestekken. Deze producten dienden aan enkele eisen te beantwoorden, maar het toezicht hierop bleef in de praktijk zo goed als onbestaand.

In 2011 realiseerde de Vlaamse Overheid zich dat de hoeveelheid koudasfalt die jaarlijks werd toegepast op haar wegen, allesbehalve verwaarloosbaar was.

Bovendien bleken er in de praktijk grote verschillen waarneembaar in de kwaliteit van de verschillende producten. COPRO kreeg dan ook de vraag om een certificatie uit werken voor koudasfalt. Wat aanvankelijk een eenvoudige opdracht leek, werd al snel een project van jaren. Er moest een duidelijke definitie komen van 'koudasfalt', er moest worden gezocht naar uitvoerbare en discriminerende proeven en hierop aansluitend moesten de eisen worden vastgelegd.

Het moeilijkste probleem was het kiezen van de juiste proefmethodes. In het buitenland was er weinig concrete hulp voorhanden; het werk diende dus allemaal te gebeuren door de Adviesraad zelf. Uiteindelijk was het alleen afdeling Wegenbouwkunde van AWW die de researchtaken op zich nam. Pas in 2014 was de research van AWW in die mate gevorderd dat er een lijstje kon worden opgesteld met discriminerende proeven. Deze werden opgenomen in een Technisch Voorschrift, PTV 861. Op basis hiervan werd ook een volledig nieuw Toepassingsreglement uitgewerkt voor de certificatie van koudasfalt, TRA 61.

Beide documenten werden begin 2015 goedgekeurd door de Adviesraad.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Dirk Lacaeyse

Productverantwoordelijke:

Andie Dedoncker

Inspecteurs:

Andie Dedoncker en Dirk Lacaeyse

Referentiedocumenten

Reglementen:

- **TRA 61 versie 1.0: Toepassingsreglement voor koudasfalt**
- **RNR 02 versie 5.0: Reglementaire Nota voor ijking, kalibratie en controle**

Technische voorschriften:

- **PTV 861: Technische voorschriften voor koudasfalt**

Activiteiten/evolutie

AWW en COPRO gingen er van uit dat enkele leveranciers van koudasfalt in 2015 de COPRO-certificatie zouden aanvragen en de nodige voorbereidingen treffen om tegen de winter van 2015-2016 een gecertificeerd product te kunnen aanbieden. Dit was helaas een te optimistische gedachte.

Toen AWW begin 2016 koudasfalt wou aankopen, was er geen enkel gecertificeerd product beschikbaar. Noodgedwongen heeft AWW dan voorzien in partijkeringen volgens de bepalingen van het Standaardbestek 250. Gezien deze echter per lot van 10 ton dienen te gebeuren, is deze optie op termijn zeker niet interessant.

Op basis van de eerste praktijkervaringen werkt COPRO momenteel aan een herziening van het Toepassingsreglement. Dit zou in het najaar van 2016 moeten kunnen in voege gaan.

Adviesraad

De Adviesraad Koudasfalt is niet samengekomen in 2015, aangezien er geen enkele activiteit te bespreken viel.

Toekomst

Begin 2016 is gestart met de herziening van het TRA 61. Dit zal worden gebaseerd op het nieuw Algemeen Certificatiereglement CRC 01. De nieuwe ontwerpversie van TRA 61 zal worden besproken door de Adviesraad Koudasfalt. Op termijn zal dit dan leiden tot versie 2.0 van TRA 61. In de loop van 2016 hopen we enkele certificaten te kunnen uitreiken. In afwachting zullen er zeker een reeks partijkeringen worden uitgevoerd.

**COPRO
GRANULATEN**

**Accuraat in
granulaat**

**LIKE
A
ROLLING
STONE**

Johny De Nütte
Sector- en productverantwoordelijke

COPRO/BENOR-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

Het betreft de certificatie van gerecycleerde granulaten afkomstig van het voorafzeven, breken en zeven van bouw- en slooppuin.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Michaël Van Schelvergem

Inspecteurs:

Dorien Desmet, Kim De Jonghe, Dieter Krikilion, Dries Lambrechts, Dave Vanbeveren, Michaël Van Schelvergem, Dries Wouters, Toby Verdin, Annabelle Vekeman, Stéphane Baguet, Johny De Nutte en Ruben Verbeke.

In de loop van 2015 verlieten Annabelle Vekeman en Dave Vanbeveren ons team. Twee nieuwe krachten, Dries Lambrechts en Davy Claes, werden in dienst genomen en opgeleid om alle controlebezoeken mee uit te voeren.

Referentiedocumenten

Voor de COPRO-certificatie wordt gebruik gemaakt van volgende reglementen:

- CRC 01 - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector (versie 1.0 dd. 2000-03-24),
- TRA M10/11 - Toepassingsreglement voor de certificatie van de milieuhygiënische kwaliteit van puin-en sorteerzeefgranulaten volgens het eenheidsreglement van de OVAM (versie 3.0 d.d. 2015-05-29)

COPRO Gerecycleerde granulaten

Voor de BENOR-certificatie wordt gebruik gemaakt van volgende reglementen:

- CRC BENOR 01 - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector (versie 1.0 d.d. 2000-08-01)
- BENOR TRA 10 - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd op een vaste locatie (versie 2.0 d.d. 2012-06-19)
- BENOR TRA 11 - Toepassingsreglement voor gerecycleerde granulaten geproduceerd door een mobiele installatie (versie 2.0 d.d. 2012-10-23).
- PTV 406 - Technische voorschriften - Classificatie van gerecycleerde granulaten (versie 6.0 d.d. 2015-05-11)

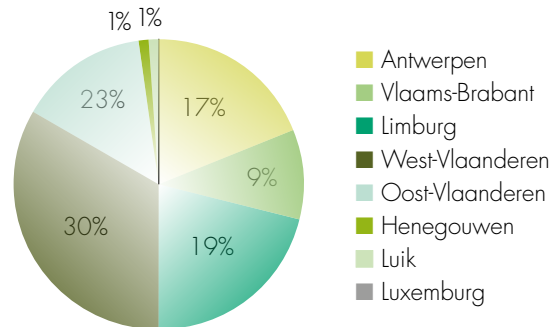
Gerecycleerde granulaten

Activiteiten/evolutie

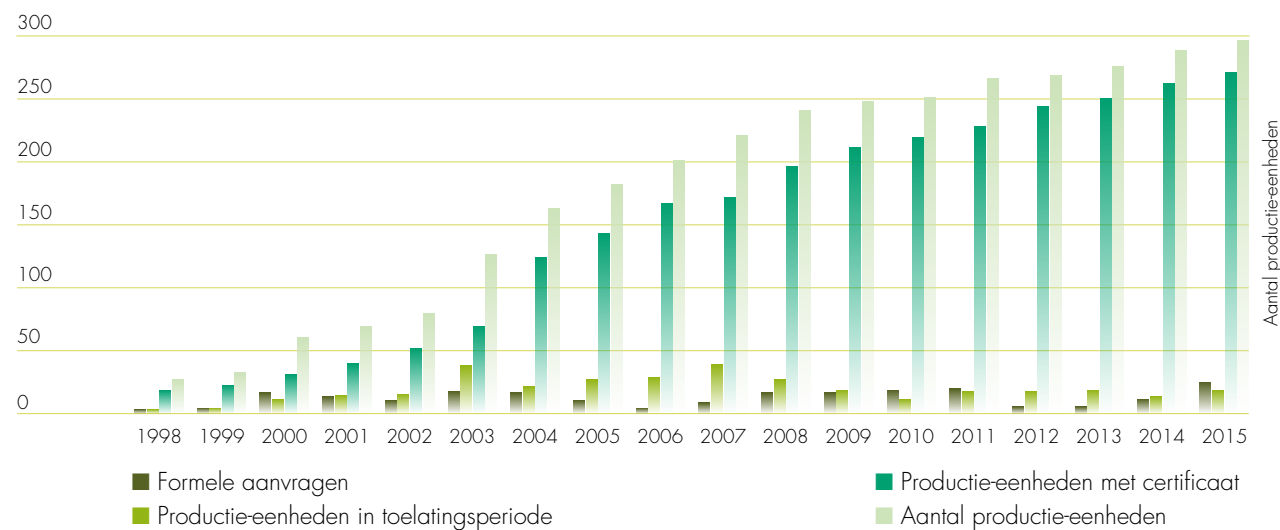
Overzicht COPRO-certificatie

In 2015 ontvingen we in totaal 25 formele aanvragen, waarvan 17 voor vaste locaties en 8 voor mobiele installaties. De toestand op 1 januari 2016: In totaal zijn er 293 productie-eenheden waarvan 266 gecertificeerd (211+55), 20 eenheden in toelatingsperiode (16+4) en 7 eenheden die nog niet in de toelatingsperiode zijn (6+1).

Spreiding productie-eenheden (COPRO-BENOR) per provincie

Evolutie van het aantal productie-eenheden COPRO-BENOR

Overzicht COPRO-gecertificeerde producten

Totale hoeveelheid gecertificeerde gerecycleerde granulaten in 2015: **12.262.692 ton**.

- **Vaste locatie (TRA 10): 10.514.138 ton (waarvan 3.972.221 ton werd geproduceerd door een mobiele installatie met COPRO-certificaat TRA 11)**
- **Mobiele installatie (TRA 11) - totale productie 5.720.775 ton, waarvan:**
 - geproduceerd op bouw- en sloopwerven: 1.748.554 ton
 - geproduceerd op andere vaste locaties (TRA 10): 2.725.885 ton
 - geproduceerd op eigen vaste locaties (Eigen TRA 10): 1.246.336 ton

- geproduceerd op andere vaste locaties (TRA 10): 2.725.885 ton
- geproduceerd op eigen vaste locaties (Eigen TRA 10): 1.246.336 ton

Op het COPRO-Extranet zijn de technische fiches van alle gecertificeerde producten digitaal raadpleegbaar. Eind 2015 waren er in totaal 2.646 digitale technische fiches - 1.916 voor vaste locaties en 730 voor mobiele brekers - in het COPRO-Extranet ingediend.

Totalen van de geproduceerde soorten granulaten:

	VASTE LOCATIE	%	MOBIELE INSTALLATIE	%
Betongranulaat	3.364.269 ton	32	2.359.209 ton	41
Menggranulaat	4.186.815 ton	40	1.918.433 ton	34
Metselwerkgranulaat	275.477 ton	3	103.187 ton	2
(Niet-) teerhoudend asfaltgranulaat	581.166 ton	6	303.672 ton	6
Puinzeefzand (ophoging en aanvullingen)	1.947.873 ton	19	856.384 ton	15
Puinzeefzand (zand-en granulaatcement)	79.959 ton	< 1	0 ton	0
Puinzeefzand asfaltgranulaat	9.199 ton	< 1	23.599 ton	< 1
Beton- en asfaltgranulaat	21.269 ton	< 1	151.470 ton	3
Asfalt- en menggranulaat	17.713 ton	< 1	4.822 ton	< 1
Sorteerzeefzand	30.398 ton	< 1	0 ton	0

Gerecycleerde granulaten

Spreiding van de tonnages over het aantal producenten:

	TOTAAL TONNAGE/JAAR	0 - 20.000	20.000 - 40.000	40.000 - 60.000	60.000 - 80.000	80.000 - 100.000	100.000 - 150.000	150.000 - 200.000	200.000 +
TRA 10	aantal producenten	92	39	21	18	8	16	7	7
	%	44%	19%	10%	9%	4%	8%	3%	3%
TRA 11	aantal producenten	7	4	7	4	6	8	4	5
	%	16%	9%	16%	9%	13%	17%	9%	11%

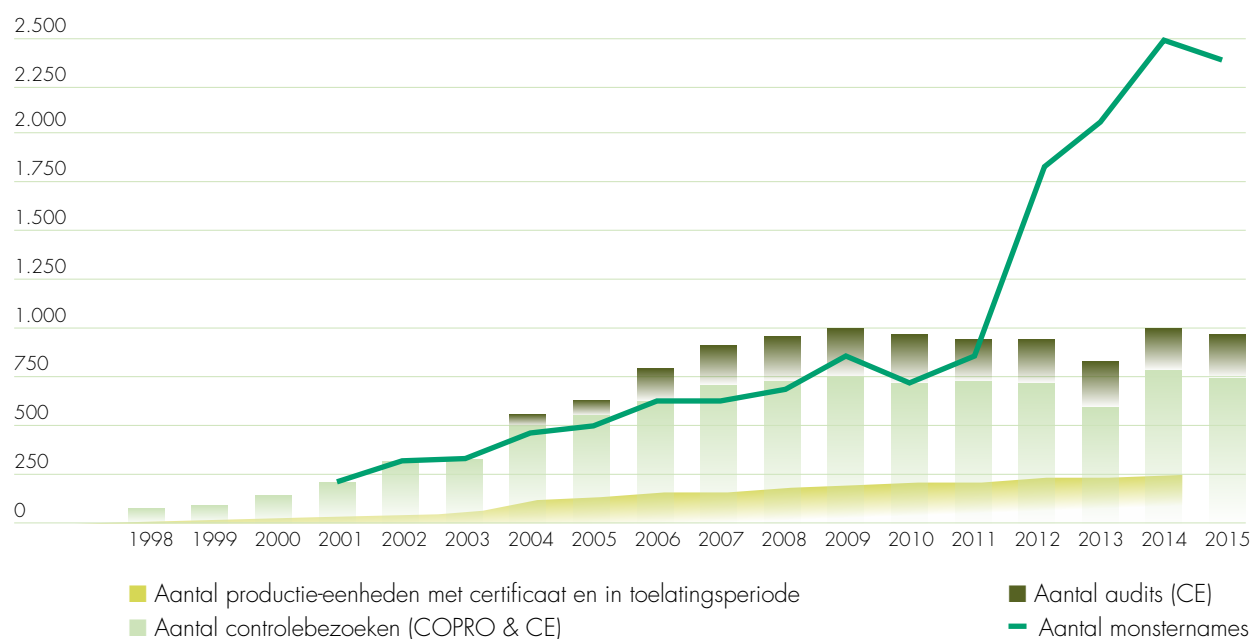
Controlebezoeken COPRO-certificatie

Er werden in totaal 746 controlebezoeken uitgevoerd waarvan:

- **Vast:**
276 bezoeken van het type T1c (1 dag)
330 bezoeken van het type T2c (1/2 dag)
- **Mobiel:**
91 bezoeken van het type T1c (1 dag)
49 bezoeken van het type T2c (1/2 dag)

Tijdens deze bezoeken werden 2.416 monsters ont-nomen (2.083 vast en 333 mobiel). Dit groot aantal monsters is te wijten aan de stalen die dienden genomen te worden voor chemische analyse en asbestcontrole die opgelegd zijn in het OVAM- eenheidsreglement.

Wat betreft sancties werden er in totaal 35 waarschuwingen, 7 berispingen en 37 opschortingen van autonome levering uitgeschreven.

Adviesraad/Sectorale Commissie/Werkgroepen

Voorzitter:

Jan Desmyter (WTCB/CSTC)

Secretaris:

Michaël Van Schelvergem (COPRO)

Leden:

Chantal Flemal (SPW-DG01.66), Margot Van den Berghe FEBEM (VSO), Ann Van Gucht (BE-CERT), Mireille Verboven (FEBEM), Didier Block (FWEV), Margo Briessinck (AWV), Dirk Coveliers (FPRG), Johan D'Hooghe (CASO), Luc De Bock (OCW), Eli Desmedt (BFAW), Alain Ghodsi (SPW-DG03), Willy Goossens (FPRG), Eric Van de Velde (LEB), Philippe Van De Velde (OVAM), Michaël Van Schelvergem (COPRO), Regis Lorant (FEDIEX), Jan Desmyter (WTCB/CSTC) en Johny De Nutte (COPRO)

CE-certificatie

■ **Certificatie-instelling: COPRO**

■ **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

CE-markering voor gerecycleerde granulaten is van toepassing op de conformiteitscertificatie in het kader van de Bouwproductenverordening voor granulaten waarvoor de CE-markering systeem AVCP 2+ van toepassing is en waarvoor COPRO door de bevoegde overheid bij de Europese Commissie werd aangemeld.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Michaël Van Schelvergem

Inspecteurs:

Dorien Desmet, Kim De Jonghe, Dieter Krikilion, Dries Lambrechts, Dave Vanbeveren, Michaël Van Schelvergem, Dries Wouters, Toby Verdin, Annabelle Vekeman, Stéphane Baguet, Johny De Nutte en Ruben Verbeke.

In de loop van 2015 verlieten Annabelle Vekeman en Dave Vanbeveren ons team. Twee nieuwe krachten,

Dries Lambrechts en Davy Claes, werden in dienst genomen en opgeleid om alle controlebezoeken mee uit te voeren.

Referentiedocumenten

Voor de CE-markering niveau 2+ wordt gebruik gemaakt van:

- **R/CE 2+ 16236: Reglement voor de certificatie in het kader van de CE-markering AVCP-systeem 2+ voor de conformiteitscertificatie voor de productiecontrole in de fabriek voor granulaten. Versie 1.0 dd 2014-02-18.**
- **De productnormen (zie art. 2.3.1 van R/CE 2+ 16236).**

Activiteiten/evolutie

CE- markering niveau 2+

Sedert 2004 is COPRO door de lidstaat België aange-duid als notified body voor gerecycleerde granulaten.

In 2015 ontvingen we in totaal 28 formele aanvragen, waarvan 20 voor vaste locaties en 8 voor mobiele installaties.

Bovendien werden er in 2015 door COPRO 16 CE-certificaten uitgereikt, wat het totaal op 278 brengt waaronder:

- **Vaste locatie: 222**
- **Mobiele installatie: 56**

Er werden in totaal 220 audits uitgevoerd in 2015 conform het nieuwe reglement R/CE 2+ 16236 versie 1.0 dd.2014-02-18. Dit reglement is van toepassing op de conformiteitscertificatie in het kader van de Bouw-productenverordening voor granulaten waarvoor de CE-markering systeem AVCP 2+ geldt.

Dit reglement bevat de algemene regels voor de leverancier en de genotificeerde instelling betreffende het aanbrengen van de CE-markering op granulaten overeenkomstig de Europese Bouwproductenverordening 305/2011.

CE-MARKERING NIVEAU 2+

Certificatie-instelling BE-CERT

Onderwerp van de certificatie

Het betreft de certificatie van de productiecontrole in de fabriek (FPC) van een producent van granulaten, hoofdzakelijk gebaseerd op de periodieke bezoeken (initiële of toezicht) waardoor de evaluatie en de permanente beoordeling van deze productiecontrole mogelijk is. De fabrikant is verantwoordelijk voor zijn producten, waarvan hij de prestaties aangeeft.

Concreet, indien een producent van granulaten beslist bepaalde producten op de markt te brengen voor toepassingen deel uitmakend van een geharmoniseerde productnorm, moet deze laatste zich aanpassen aan de Europese wetgeving. Anders gezegd, hij is verplicht een "Factory Production Control"-systeem (FPC-systeem) te installeren, met als doel de prestaties van de producten die hij plaatst onder de CE-attesting te verklaren en te handhaven.

Indien de producent het wenst, kan hij zijn FPC-systeem laten certificeren door een onafhankelijke instelling. COPRO treedt in dit kader op door het uitvoeren van inspectie-audits namens de certificatie-instelling BE-CERT. De producent zal een certificaat ontvangen voor de betreffende productie-eenheid met verwijzing naar de desbetreffende geharmoniseerde normen en de 2+-attesting.

COPRO Natuurlijke en kunstmatig gevormde granulaten

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Stéphane Baguet

Inspecteur:

Stéphane Baguet

Referentiedocumenten

De certificatiedocumenten hebben het voorwerp uitgemaakt van een herziening in 2014 en de nieuwe versies werden goedgekeurd door het Directiecomité voor toepassing in 2015.

Natuurlijke en kunstmatig gevormde granulaten

Technische documenten (Europese granulaatnormen)

- EN 12620: Toeslagmateriaal voor beton
- EN 13043: Toeslagmaterialen voor asfalt en oppervlakbehandeling voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden
- EN 13055-1: Lichte toeslagmaterialen
Deel 1: Lichte toeslagmaterialen voor beton en mortel
- EN 13055-2: Lichte granulaten
Deel 2: Lichte granulaten voor bitumineuze mengsels en oppervlakbehandelingen en voor ongebonden en gebonden toepassingen
- EN 13139: Toeslagmaterialen voor mortel
- EN 13242: Granulaten voor ongebonden en hydraulisch gebonden materialen voor civiel-technische werken en wegenbouw
- EN 13383-1: Waterbouwsteen
Deel 1: Specificaties
- EN 13450: Toeslagmaterialen voor spoorwegballast

Certificatiedocumenten

- CRC CE 105: Beoordeling en verificatie van de prestatiebestendigheid van de FPC in het kader van de CE-markering van het systeem 2+ door BE-CERT (in toepassing van bijlage V van de BPV)
- TRA CE 410: Reglement voor de attestering door BE-CERT van de conformiteit van de FPC in het kader van de CE-markering van granulaten conform de Europese normen

CE-documenten

- Verordening Nr. 305/2011: verordening (eu) nr. 305/2011 van het Europees parlement en de rad van 9 maart 2011 tot vaststelling van de geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad
- Amendementen aan deze verordening nr. 305/2011

Activiteiten/evolutie

1 nieuwe productie-eenheid heeft zijn vertrouwen aan COPRO gegeven voor de uitvoering van de initiële

keuring van zijn productie-eenheid, waardoor op het einde van 2015 het totaal aantal dossiers opgevolgd door COPRO op 23 staat; 4 van deze dossiers zijn gerelateerd aan productie-eenheden van kunstmatige granulaten, de 19 andere zijn dossiers van natuurlijke granulaten.

BENOR-markering

Onderwerp van de certificatie

Het gaat om de certificatie van de bouwtechnische eigenschappen van natuurlijke (van massieve rots, van alluviale of (niet-) maritieme oorsprong, ...) en kunstmatige granulaten ((non-)ferro staalslakken) voor het gebruik in beton, asfalmengsels, mortel en (onder)funderingen. Deze certificatie is slechts mogelijk voor de producten die reeds het onderwerp uitmaken van een CE-certificatie niveau 2+ volgens de 4 meest "belangrijke" geharmoniseerde granulaatnormen (EN 12620, EN 13043, EN 13242 en EN 13139).

In samenwerking met de producent, zal COPRO de granulaten codificeren volgens de PTV 411. Voor elk gecertificeerd granulaat, zal hij één BENOR-certificaat ontvangen dat deze code opneemt, gewoonlijk afhankelijk van de voorschriften en/of eisen van de toepassingen van de bestekken en typebestekken waaraan hij wenst te voldoen.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Stéphane Baguet

Inspecteurs:

Annabelle Vekeman (tot eind juni 2015)

Dorien Desmet (vanaf 2016)

Stéphane Baguet

De taken verricht door Annabelle Vekeman (die COPRO heeft verlaten medio 2015) zullen begin 2016 overgenomen worden door Dorien Desmet.

Referentiedocumenten

Ook hier hebben de certificatie-documenten en technische voorschriften het voorwerp uitgemaakt van een herziening in 2015. De nieuwe versies werden goedgekeurd door het Directiecomité en zijn van toepassing in 2016.

Technische documenten:

- EN 12620: Toeslagmateriaal voor beton
- EN 13043: Toeslagmaterialen voor asfalt en oppervlakbehandeling voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden
- EN 13139: Toeslagmaterialen voor mortel
- EN 13242: Granulaten voor ongebonden en hydraulisch gebonden materialen voor civieltechnische werken en wegenbouw
- PTV 411 (Technische Voorschriften): Codificatie van de granulaten overeenkomstig de normen NBN EN 12620, NBN EN 13043, NBN EN 13139 en NBN EN 13242
- RNR 01 (Reglementaire Nota) - ijking, kalibratie en controle van meet- en beproevingsuitrusting

Certificatiedocumenten:

Om de leesbaarheid te verbeteren van de documenten, wordt elk Toepassingsreglement onderverdeeld in drie delen die samen een geheel vormen:

- TRA 411 Deel C: Reglement voor productcertificatie: dit deel bestaat uit een algemeen (ongewijzigd) deel, aangevuld met certificatieprocedures die eigen zijn aan het betrokken product/toepassingsgebied en die opgenomen worden in het deel "specifieke bijlage". Deze bijlage bevat alle bijzondere bepalingen aangaande de verlening van de vergunning, het gebruik en de controle van het BENOR-merk voor het betrokken product of productgroep.
- TRA 411 Deel P: Bepalingen voor de Producent: dit deel bevat alle bepalingen die door de producent in zijn proces toegepast horen te worden.
- TRA 411 Deel E: Bepalingen voor de Externe controle: dit deel bevat alle bepalingen en schema's voor de externe controle toegepast door de Keuringsinstellingen (KI) en de controlelaboratoria.

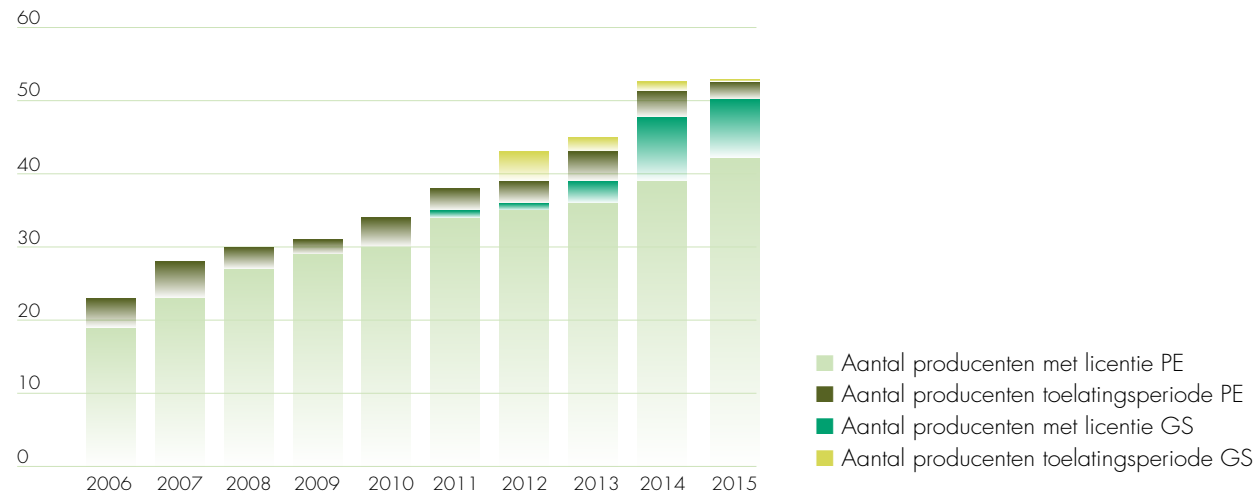
Evenals de bijbehorende bijlagen en rondzendbrieven aan deze documenten.

Natuurlijke en kunstmatig gevormde granulaten

Activiteiten/evolutie

Tabel 1 - Evolutie van het aantal producenten opgevolgd door COPRO

(GS = gedelocaliseerde stock; PE = productie-eenheid)

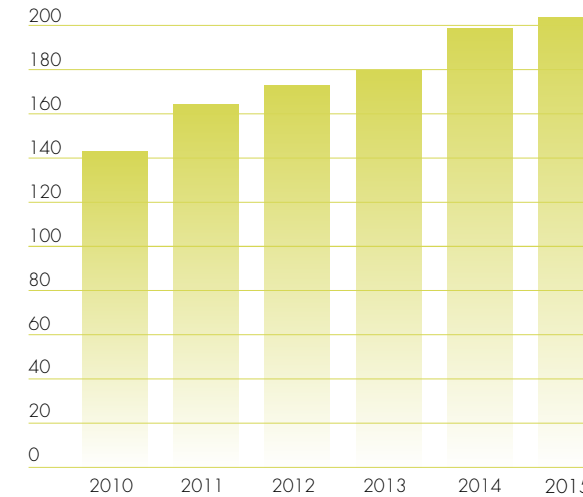
We onthouden een constante toename sinds 2005. Elk jaar treden er "nieuwkomers" (in het groen) bij tot de familie van de BENOR-granulaten. Zij bewijzen hiermee het nut en het vertrouwen dat de producenten hebben in deze vrijwillige markering.

Een bijzonderheid betreffende de nieuwkomers (6 laatste dossiers toevertrouwd aan COPRO in 2014/2015) is dat het niet-Belgische vergunninghouders betreft die in het algemeen geen producent zijn. Concreet betekent dit dat het beheer van deze dossiers ingewikkelder is (de vergunninghouder is niet de producent maar de leverancier, wat verificatie/integratie van deze specifieke gevallen in overeenstemming met de reglementaire voorschriften complexer maakt, ...). De monsterneming vindt dikwijls plaats op de leveringsplaats, verschillend van de ligging van het laboratorium van zelfcontrole. Deze verschillende factoren (complexiteit van de dossiers, tijd van overbren-

ging, ...) vereisen van COPRO een grotere investering in tijd, energie en onderzoek per behandeld dossier. De positieve kant is dat COPRO zijn kennis van de materie op internationaal vlak uitbreidt.

De bovenstaande tabel is in feite een vertaling van het voorgaande. Inderdaad, als we weten dat het merendeel van de bijkomende bezoeken gelden voor producenten in een proefperiode en voor de uitbreidingsaanvragen van reeds vergunde producenten, is het logisch dat het totaal aantal gecertificeerde producten zich in een constante toename bevindt. Sinds 2010 zijn we dus van 139 gecertificeerde producten naar 198 producten gegaan op het einde van 2015. Deze toename is ongetwijfeld synoniem van de erkenning van de kwaliteit dat het BENOR-merk verschaft.

Tabel 2 - Evolutie van het aantal gecertificeerde producten sinds 2010 (producenten opgevolgd door COPRO)

Bestuurscomité/Werkgroepen

Effectief COPRO-lid:

Stéphane Baguet

Plaatsvervanger:

Johny De Nutte

Het is niet meer dan logisch dat COPRO in werkgroepen van BE-CERT wordt vertegenwoordigd, en meer in het bijzonder:

- De coördinatievergaderingen van de keuringsinstellingen
- Het Bestuurscomité BE-CERT granulaten dat in het algemeen 2 maal per jaar bijeenkomt, in juni en in november
- In de verschillende plenaire en beperkte werkgroepen wordt de deelname van COPRO gewaardeerd door de sector, hierbij rekening houdend met de diversiteit van de dossiers (natuurlijke,

kunstmatige, gerecycleerde in het kader van het BENOR- & COPRO-merk, ...) zowel voor de expertise opgedaan gedurende diverse jaren, als voor de kwaliteit van haar interventies

CEN TC154 Mirror Group

COPRO-experten:

Johny De Nutte en Stéphane Baguet

COPRO beschikt over deskundigen die zich bezig houden met het onderzoek van de revisieprojecten voor de nieuwe Europese normen. Onze aanwezigheid in de Belgische spiegelwerkgroep TC 154, in de hoedanigheid van expert, wordt danig geapprecieerd en garandeert bovendien dat we te allen tijde op de hoogte blijven van de laatste ontwikkelingen van de normen van de granulaten binnen Europa

COPRO Waterbouw- stenen

KOMO-kwaliteitsverklaring en COPRO-keuringen

- **Certificatie-instelling:** KIWA Nederland
- **Keuringsinstelling:** COPRO vzw

KOMO-kwaliteitsverklaring

Onderwerp van de kwaliteitsverklaring. De kwaliteitsverklaring van waterbouwsteen heeft betrekking op het volledig kwaliteitsborgingsysteem (ontginning, productie, transport en levering op de werf) voor waterbouwsteen met toepassing in GWW-werken in Nederland.

Waterbouwsteen wordt toegepast in:

- **diverse waterbouwconstructies zoals waterkeringen, bescherming van oevers, bodembescherming, golfbrekers, ...**
- **aanvullingen/ophogingen**
- **bescherming van kabels, leidingen en tunnels**

Het beheer van deze kwaliteitsverklaring gebeurt door KIWA (Nederland).

COPRO voert inspecties uit in de Belgische steengroeven.

Personeel

Productverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Inspecteur:

Johny De Nutte

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **NEN-EN 13383-1. Waterbouwsteen**
Deel 1: Specificatie
- **NEN 5180. Nederlandse aanvulling op NEN-EN 13383-1 Waterbouwsteen**
Deel 1: Specificaties: Deze norm geeft nadere normatieve invulling aan een aantal keuzemogelijkheden in NEN-EN13383-1, voor wat betreft de toepassing van waterbouwsteen in Nederland
- **NEN-EN 13383-2. Waterbouwsteen**
Deel 2: Beproevingmethoden

Certificatiedocumenten:

- **BRL 9312. Nationale beoordelingsrichtlijn betreffende de KOMO-kwaliteitsverklaring voor waterbouwsteen voor toepassing in GWW-werken.**

Activiteiten/evolutie

De **KOMO-kwaliteitsverklaring** bevestigt dat er een gerechtvaardigd vertrouwen bestaat dat de door de certificaathouder geleverde waterbouwsteen bij aflevering voldoet aan de in de BRL vastgelegde eisen.

Opmerkelijk is het belang dat gehecht wordt aan het volledig proces tot en met verlading en aan de traceer-

baarheid en het verzekeren van de kwaliteit van de waterbouwsteen tijdens het transport. De verantwoordelijkheden betreffende transport en aflevering op de bestemming kunnen worden vastgelegd in een overeenkomst met een andere onderneming. In dat geval wordt deze onderneming als leverancier op de kwaliteitsverklaring vermeld. De producent kan evenwel steeds zelf als leverancier optreden. Enkel het, bij de levering (schip) horende, uniek origineel leveringsdocument dat door de producent is opgemaakt, biedt aan de bouwheer een garantie dat de lading onder de kwaliteitsverklaring valt.

De samenwerking tussen COPRO en KIWA verloopt op een vlotte en efficiënte manier, wat zeker ook door de producenten wordt geapprecieerd.

Inspecties

COPRO voerde de controles betreffende de KOMO kwaliteitsverklaring voor waterbouwsteen uit in 10 Belgische groeven. In 2015 werden er 37 controlebezoeken door COPRO uitgevoerd.

COPRO-KEURINGEN

Onderwerp van de keuring

Partijkeuringen in het kader van de aanvaarding van waterbouwsteen op de werf (voor waterbouwkundige werken in België). Deze partijkeuringen kunnen niet alleen voor natuurlijke steen maar ook voor kunstmatige waterbouwsteen (ferro- en non-ferroslakken) worden uitgevoerd. In dit laatste geval kan naast een nazicht van de bouwtechnische kwaliteit ook de controle van de milieuhygiënische conformiteit worden uitgevoerd.

Personeel

Inspectie:

Johny De Nutte

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **NBN EN 13383-1. Waterbouwsteen**
Deel 1: Specificatie
 - **Typebestekken**
- Keuringsdocumenten:
- **PKRL COPRO Partijkeuringsreglement**

Nieuws

Bij levering op de werf worden, op vraag van de bouwheer of de aannemer, controles op de aangeduide partijen uitgevoerd. COPRO is BELAC-geaccrediteerd voor deze activiteit en beschikt over een jarenlange ervaring binnen het domein van productie en productcontrole van waterbouwsteen.

De monsternemingen worden uitgevoerd tijdens het beladen van het schip in de groeve of op de werf waar ze toegepast worden. De proeven hebben tot doel de overeenkomstigheid aan de eisen van het bijzonder bestek te bevestigen:

- **De controles van de massaverdeling en de beoordeling van de vorm van de stenen worden op de werf uitgevoerd.**
- **Voor controles van de intrinsieke eigenschappen (dichtheid, druksterkte, weerstand tegen afslijting en wateropneming/vorst-dooiweerstand) gebeuren de monsternemingen door COPRO, de proeven dienen evenwel in erkende laboratoria te worden uitgevoerd.**

Waterbouwsteen

▲ Transport van waterbouwsteen.

De proefresultaten worden door COPRO geëvalueerd en geattesteerd. Voor de proeven die ter plaatse worden uitgevoerd wordt onmiddellijk een voorlopige beoordeling gedaan. Het definitief verslag volgt binnen de week na

het uitvoeren van de proeven. De keuringen hebben niet alleen betrekking op natuurlijke gesteenten, maar ook op kunstmatige granulaten. Bij deze laatste kunnen de controles niet alleen betrekking hebben op de technische eigenschappen, maar ook op de milieuhygiënische conformiteit aan de wetgeving.

VLAREL-erkenning: COPRO is door de OVAM erkend voor monsternemingen van afvalstoffen en andere materialen voor gebruik als bouwstof-vaste stoffen. Ook de evaluatie van de resultaten volgens bestek en ingeval van kunstmatige granulaten volgens geldende wetgeving wordt door COPRO uitgevoerd. Keuringen op de werf hebben het grote voordeel dat het resultaat de kwaliteit van de werkelijk geleverde vracht betreft. De verschillende manipulaties (laden en lossen) van de stenen kunnen o.a. leiden tot een gewijzigde massaverdeling en gemiddelde massa. Voor kunstmatige gesteenten is de conformiteit aan milieucriteria minstens even belangrijk.

▲ Zware sorteringen, zoals 1 tot 3 ton, worden verhandeld met een poliepgrijper.

Certificatie voor het NL-BSB productcertificaat

- **Certificatie-instelling:** KIWA
- **Keuringsinstelling:** COPRO

Onderwerp van de certificatie

Het betreft de certificering van groevesteen, die bedoeld is om te worden toegepast als niet-vormgegeven of als vormgegeven bouwstof (afhankelijk van de korrelgrootte van het materiaal), in ongebonden toepassing, in het kader van het Nederlands Besluit Bodemkwaliteit. Met groevesteen wordt procesmatig bewerkt gesteente van natuurlijke oorsprong bedoeld. Afhankelijk van de korrelgrootte behelst dit zand, steenslag en waterbouwsteen. Deze certificatie wordt beheerd door KIWA (Nederland). COPRO treedt op als keuringsinstelling.

Nieuws

In BRL 9324 zijn de eisen opgenomen met betrekking tot de milieuhygiënische eigenschappen van groevesteen, zoals deze in het Besluit Bodemkwaliteit en de Regeling Bodemkwaliteit zijn gesteld.

Naast alle eisen omtrent het verplichte kwaliteitborgingssysteem willen we de aandacht vestigen op de zeer pertinente wijze waarop de proefresultaten worden geëvalueerd. Per component wordt een k-waarde bepaald (statistische berekening) die de frequentie van monsterneming vastlegt. In geval van risico op overschrijding (lage k-waarde) wordt een keuring per partij verplicht. In plaats van bepaling van de k-waarde is het ook toegelaten de keuringsfrequentie te bepalen volgens de gammaregeling: in geval de laatste 5 of 10 resultaten

COPRO Groevesteen in ongebonden toepassing Besluit Bodemkwaliteit

lager zijn dan de toetsingswaarde kan de frequentie worden verlaagd tot 1 per jaar, en zelfs tot 1 per 5 jaar. In de beoordelingsrichtlijn staan ook alle eisen die door de certificatie-instellingen, die hiervoor geaccrediteerd zijn door de Raad voor Accreditatie Nederland, worden gehanteerd bij de behandeling van een aanvraag voor c.q. de instandhouding van een productcertificaat voor steenslag voor toepassing als niet-vormgegeven of als vormgegeven bouwstof.

Personeel

Inspecteur:
Johny De Nutte

Referentiedocumenten

- **BRL 9324 (2015) Nationale beoordelingsrichtlijn voor het NL-BSB productcertificaat voor de milieuhygiënische kwaliteit van groevesteen in ongebonden toepassing.**
- **Deze beoordelingsrichtlijn (BRL 9324) betreft alleen de certificering in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit.**

Activiteiten/evolutie

De Nederlandse certificatie-instelling KIWA beheert de certificatie. COPRO voert controles uit bij volgende Belgische producenten:

- **Calcaire de la Sambre te Landelies**
- **Carmeuse te Moha**
- **Carmeuse te Engis**
- **Carmeuse te Aisemont**
- **Holcim Granulaten te Gaurain-Ramecroix (Carrière du Milieu)**
- **Holcim Granulaten te Soignies (Carrières de Soignies)**
- **Sagrex te Antoing (Groeve Cimescaut)**
- **Sagrex te Beez (Groeve van Beez)**
- **Sagrex te Vaulx (Groeve Lemay)**
- **Sagrex te Marche-les-Dames**
- **Sagrex te Soignies (Groeve Telliers-des-Prés)**
- **TRC te Sprimont (Groeve Rondia)**

In 2015 werden in totaal 37 controlebezoeken uitgevoerd. Indien mogelijk worden deze bezoeken gecombineerd met een controlebezoek in het kader van de controle voor de KOMO-kwaliteitsverklaring voor waterbouwsteen.

◀ Ook aan natuurlijke steenslag worden in Nederland milieuhygiënische eisen gesteld.

COPRO Vulstoffen

CE-markering - BENOR-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

CE-markering

Onderwerp van de certificatie

CE-markering voor vulstoffen is van toepassing op de conformiteitscertificatie in het kader van de Bouwproductenverordening voor granulaten waarvoor de CE-markering systeem AVCP 2+ van toepassing is en waarvoor COPRO door de bevoegde overheid bij de Europese Commissie werd aangemeld.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Dieter Krikilion

Inspecteur:

Dieter Krikilion

Referentiedocumenten

CE-documenten:

- EN 13043 Toeslagmaterialen voor asfalt en oppervlaktebehandeling voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden
- R/CE2+ 16236 Reglement voor certificatie in het kader van de CE-markering voor granulaten.

Activiteiten/evolutie

Bezoeken: De jaarlijkse audits, 1 per certificaathouder, werden uitgevoerd door Dieter Krikilion.

Certificaathouders:

- **Cementbouw Mineralen - Vestiging Wanssum Nederland**
- **Sibelco Europe Mineralsplus - Vestiging Maastricht**

▲ Productie en stockage van natuurlijke vulstof

BENOR-certificatie

Onderwerp van de certificatie

Door het afleveren van het BENOR-certificatie erkent COPRO dat er voldoende mate van vertrouwen bestaat dat de certificaathouder in staat is, op basis van zijn zelfcontrole, de overeenkomstigheid van het eindproduct te waarborgen. Speciale aandacht gaat hierbij naar het beheer van de grondstoffen en het productieproces. Het gebruik van gecertificeerde vulstoffen leidt er toe dat zowel de bouwtechnische als de milieuhygiënische kwaliteit van asfalt overeenkomstig de technische voorschriften kan worden bevestigd.

Nieuws 2015

In 2015 werd op vraag van Belfill door AWW afdeling Wegenbouwkunde een technische begeleidingsgroep opgericht die het gebruik van BEC-vliegias (Vliegias afkomstig van een Biomassa Energie Centrale) als grondstof in composietvulstof heeft onderzocht. De technische proeven op de vulstof, waarin BEC-vliegias werd toegevoegd, en op asfalt geproduceerd met deze vulstoffen werd uitgevoerd door respectievelijk het OCW en de Universiteit Antwerpen. De onderzoeken hebben de conformiteit van de vulstof op zich en de mogelijkheid tot productie van duurzaam asfalt met dergelijke vulstof aangetoond. Het gebruik van BEC-vliegias als grondstof bij de productie van composietvulstof zal dan ook onder certificatie worden toegelaten.

Overzicht certificaathouders/fabrikaten:

IDENTIFICATIENR. / VERGUNNINGHOUDER	PRODUCT	NORMNAAM	COMMERCIËLE BENAMING
431 Sibelco Europe Mineralsplus Maastricht	Type Ib	V28/38, BN28/39, MBF10, CC80	Duras Filler 15
	Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10	Duras Filler 2 en 2W
	Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10, Ka5	Wigras 40 K
434 CCB sa Gaurain-Ramecroix	Type Ib	V28/38, BN28/39, MBF10, CC70	Filler Ib
436 Cementbouw Mineralen Wanssum	Type Ia	V28/38, BN28/39, MBF10	Vulprofite 10 en 20
	Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10	Vulprofite 30 en 40
	Type IIa	V38/45, BN40/52, MBF10, Ka5	Vulprofite 35 en 45
	Type IIb	V44/55, BN53/62, MBF10, Ka20	Vulprofite 55
438 AST Doel	Type Ia	V28/38, BN40/52, MBF10	Bestone Filler

In totaal werd 83.825 ton aanvoervulstof onder het BENOR-merk geleverd. Dit is dezelfde hoeveelheid als in 2014 en bestendigt het vertrouwen dat de asfaltproducent heeft in gecertificeerde vulstoffen.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Dieter Krikilion

Inspecteurs:

Johny De Nutte en Dieter Krikilion

Referentiedocumenten

Certificatiedocumenten:

- **TRA 12 (3.0): Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van de vulstoffen voor bitumineuze mengsels in de wegenbouw**

Activiteiten/evolutie

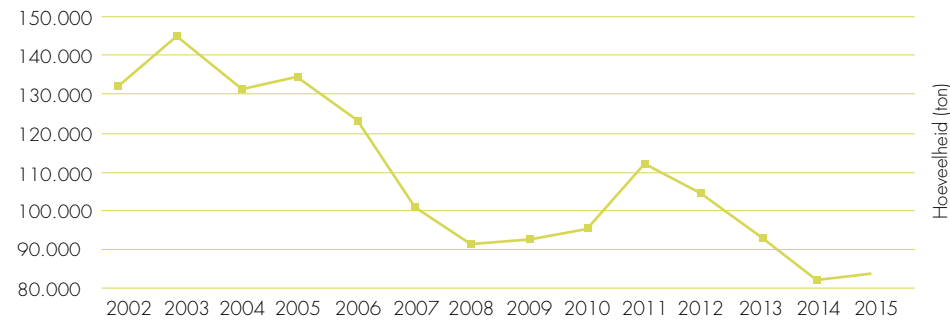
Bezoeken: De externe controle op de productie-eenheid werd verder uitgebreid met de controle op de grondstoffen en de productie. Tevens werden er vanaf 2015 terug meerdere proeven uitgebreid bijgewoond.

Certificaathouders:

- **Cementbouw Mineralen - Vestiging Wanssum Nederland**
- **Sibelco Europe Mineralsplus - Vestiging Maastricht**
- **CCB - Vestiging Gaurain-Ramecroix**
- **AST - Vestiging Doel**

Vulstoffen

Geleverde hoeveelheid vulstoffen

Adviesraad/Sectorale Commissie / Werkgroepen

Voorzitter:

Stefan Van Steenkiste

Secretaris:

Dieter Krikilion (COPRO)

Leden:

Erik Barbé (COPRO), Luc Bertoux (†) (Belfill), Etienne Danniaeu (Belfill), Johny De Nutte (COPRO), Eli Desmedt (BFAW), Chantal Flémal (MET), Hans Hudaes (Belfill), Philippe Keppes (AWV), Dieter Krikilion (COPRO), Hans Suffeleers (Belfill), Rob Tison (AWV), Kees van der Plas (Belfill), Stefan Van Steenkiste (OCW), en Noël Vanhollebeke (BVA).

Er heeft in 2015 1 vergadering plaatsgevonden.

Bedroefd hebben wij intussen afscheid moeten nemen van dhr. Luc Bertoux. We hebben Luc leren kennen en waarderen als een gerespecteerd man met een warm hart voor zijn werk. Ook de adviesraad, waarin hij zelf zo nauw bij betrokken was, vond in hem een gedreven lid. Wij denken met grote waardering terug aan zijn inzet en betrokkenheid en zullen zijn positieve invloed missen.

BENOR-certificatie

■ **Certificatie-instelling: COPRO**

■ **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

De certificatie omvat de hydraulisch gebonden mengsels van korrelige materialen voor gebruik in funderingen voor wegenbouw, vliegvelden en andere zones bestemd voor het verkeer. Deze kunnen met de volgende meer gangbare benamingen herkend worden:

■ **Cementgebonden steenslagfundering**

■ **Zandcement**

■ **Schraal beton**

■ **Granulaatcement**

■ **Walsbeton**

De certificatie volgens TRA 21 staat garant voor een "volledige" productcertificatie. De certificatie omvat dan ook alle noodzakelijke facetten, gaande van controle op de grondstoffen, de voorstudie en fabricagecontrole, tot controle van de eindproducten.

Tijdens een controlebezoek door COPRO wordt het zelfcontrolesysteem van de producent onder de loep genomen. Hierbij wordt elk facet van zijn zelfcontrole geëvalueerd.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Toby Verdin

Inspecteurs:

Christophe Buelens en Toby Verdin

In 2015 verliet Dave Vanbeveren ons team, in zijn plaats werd Christophe Buelens aangeworven en opgeleid om controlebezoeken uit te voeren.

Referentiedocumenten

Voor de BENOR-certificatie wordt gebruik gemaakt van volgende documenten:

- **BENOR TRA 21 - Toepassingsreglement voor hydraulisch gebonden mengsels (versie 2.0 d.d. 2012-02-10)**
- **CRC BENOR 01 - Reglement voor productcertificatie in de bouwsector (versie 1.0 d.d. 2000-08-01)**
- **Rondzendbrief 21/2013/01 - Procedure voor de evaluatie en verificatie van een bestaande voorstudie**

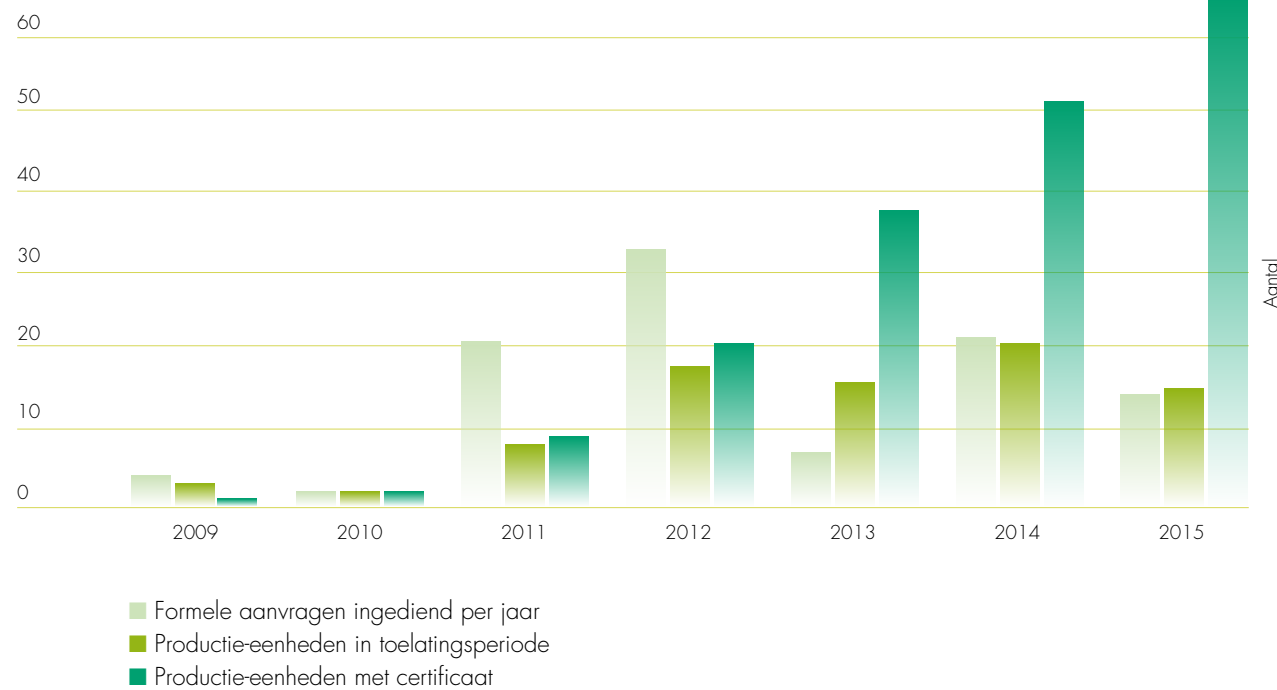
Activiteiten/evolutie

Evolutie van de certificatie

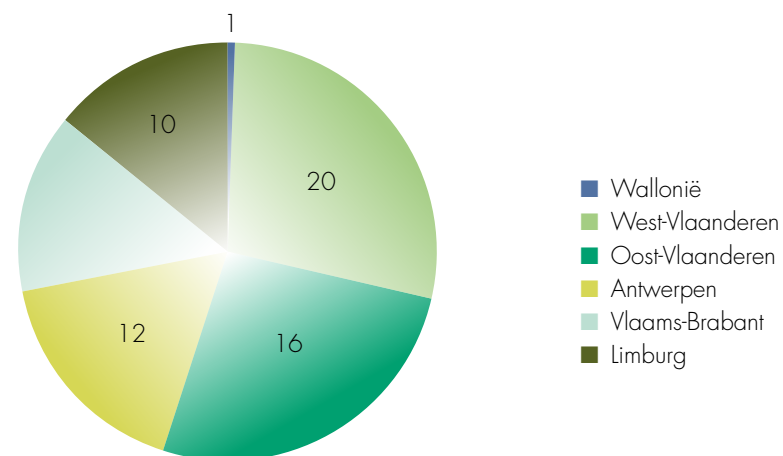
In 2015 ontvingen we 14 formele aanvragen voor productie-eenheden. De toestand op 1 januari 2016: in totaal zijn er 89 productie-eenheden waarvan 65 gecertificeerd, 15 in toelatingsperiode en 9 dossiers in aanvraag.

Hydraulisch gebonden mengsels

Evolutie certificatie volgens TRA 21

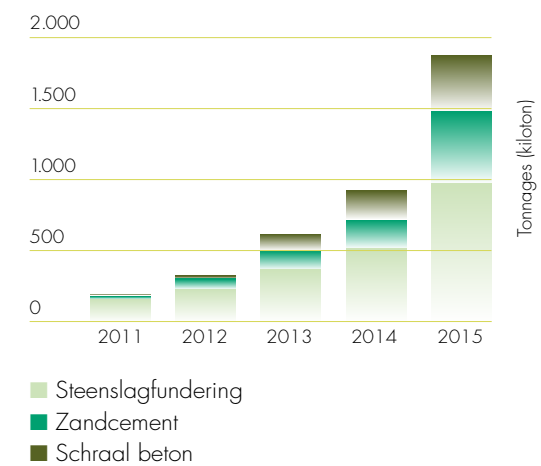

Aantal gecertificeerde producten per provincie

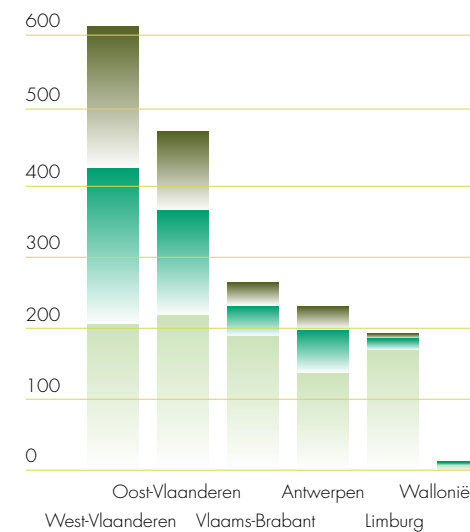

Hoeveelheid afgeleverde producten

AFGELEVERDE TONNAGES ONDER TRA 21 IN 2015	KILOTON
Steenslagfundering	903,1
Zandcement	475,1
Schraal beton	376,6

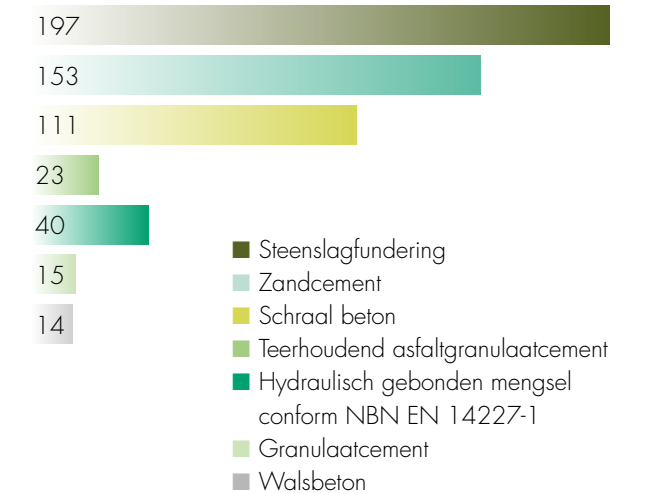
Hoeveelheid afgeleverde producten per provincie

Technische fiches COPRO Extranet

Sinds de ingebruikname van het online platform (extranet.copro.eu) voor de technische fiches zijn al meer dan 500 technische fiches beschikbaar via het COPRO Extranet.

Aantal technische fiches op Extranet

Adviesraad

Voorzitter:

Margo Briessinck (AWV)

Secretaris:

Toby Verdin (COPRO)

Leden:

Chantal Flemal (SPW-DG01-66), William Martens (TMVW), Marc Van Heck (AQUAFIN), Johan Nysen (INFRAX), Dirk Vandecapelle (FPRG), Sabine Roegiers (FEBEM), René Van Den Broeck (FEDBETON), Marc Regnier (FEREDECO), Tom Mangelschots (VLAWEBO), Luc Rens (FEBELCEM), Jan Horemans (FEDIEX), Frederik Verhelst (FEDIEX), Colette Grégoire (OCW), Johny De Nutte (COPRO), Ann Van Gucht (BE-CERT), Géraldine Welvaert (LABO'S), Serge Vermeren (LABO'S) en Caroline Ladang (BCCA)

COPRO Fysico-chemisch gereinigde granulaten

COPRO-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

Het betreft de certificatie van granulaten (zand en grove granulaten) afkomstig van één productieproces, namelijk de fysico-chemische reiniging, en behelst zowel de bouwtechnische als de milieuhygiënische overeenkomstigheid.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Dorien Desmet

Inspecteurs:

Kim De Jonghe, Dorien Desmet en Johny De Nutte

Sinds half 2015 heeft Kim De Jonghe het team van keurders voor de fysico-chemische gereinigde granulaten vervoegd.

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **PTV 406:**
Technische voorschriften - Classificatie van gerecycleerde granulaten

Certificatiedocumenten:

- **TRA 17:**
Toepassingsreglement voor gereinigde granulaten afkomstig van de (fysico-chemische) reiniging van uitgegraven bodem of gelijkaardige afvalstoffen.

Nieuws 2015

Naar aanleiding van beslissingen in de adviesraad werden er een aantal reglementswijzigingen doorgevoerd. Wegens de nakende wijzigingen in het Vlarema werd reeds de proef van de fysische verontreiniging (vlottende, niet-vlottende deeltjes en glas) opgenomen.

Voor de controles wordt nog steeds een onderscheid gemaakt worden tussen de bouwtechnische controles en de milieuhygiënische (inclusief de fysische verontreiniging en de controle op aanwezigheid van asbest). De eenheid die gebruikt wordt ter bepaling van de frequentie werd gewijzigd van ton naar m³.

Fysico-chemisch gereinigde granulaten

Activiteiten/evolutie

Voor de certificatie gebeurden er in 2015 14 periodieke controlebezoeken. Volgende producenten beschikten eind 2015 over een COPRO-certificaat:

- GRC Kallo te Kallo
- De Bree Solutions te Maldegem
- Sita Remediation te Grimbergen
- Carmans BT te Lummen

Eén fabrikant deed opnieuw zijn aanvraag tot aansluiting voor het COPRO-certificaat. De toelatingsperiode is momenteel nog lopende.

In 2015 werd er in totaal 91.926 ton gewassen zand en granaat afgevoerd onder het COPRO-certificaat:

GECERTIFICEERDE PRODUCTEN	TONNAGE
1 Gewassen zand voor gebruik in beton, asfalt of funderingen	83.505 ton
2 Gewassen grof granaat voor funderingsmateriaal volgens NBN EN 13242	8.421 ton

Ten opzichte van 2014 is er algemeen een stijging waar te nemen. 2014 was een minder goed jaar voor ieder een in de sector waardoor er bijna enkel een stijging kon worden verwacht.

Adviesraad

Voorzitter:

Frank Theys (OCW)

Secretaris:

Dorien Desmet (COPRO)

Leden:

Herman Backaert (FEBEM), Monika De Vos (WT-CB-CSTC), Dirk Dedecker (OVAM), Johan D'Hooghe (Vlawebo), Alain Ghodsi (SPW-DG03), Serge Godefroid Carmeuse, Dirk Ponnet (Glenn Heernaert) (OVB), Andy Heurckmans (Grondbank), Philippe Keppens (AWV), William Martens (TMVW), Marc Regnier (FWEV), Luc Rens (Febelcem), Jef Soetewey (DCA), Peter Somers (VEB), Dirk Stove (ORI), Peter Vanhoegaarden (ORI), Karel Vermeren (GBALBB), Philippe Welter (SPW-DG01) en Johny De Nutte (COPRO)

CE-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

CE-markering voor fysico-chemisch gereinigde granulaten is van toepassing op de conformiteitscertificatie in het kader van de Bouwproductenverordening voor granulaten waarvoor de CE-markering systeem AVCP 2+ van toepassing is en waarvoor COPRO door de bevoegde overheid bij de Europese Commissie werd aangemeld.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Dorien Desmet

Inspecteurs:

Kim De Jonghe, Dorien Desmet en Johny De Nutte

Referentiedocumenten

CE-documenten:

R/CE2+16236 Reglement voor certificatie in het kader van de CE-markering voor granulaten

Productnormen:

- NBN EN 13242
- NBN EN 12620
- NBN EN 13043
- NBN EN 13139
- NBN EN 13383-1
- NBN EN 13450

Activiteiten/evolutie

Alle producenten beschikken eveneens over een CE-markering niveau 2+. In 2015 werden er in totaal 6 CE-audits uitgevoerd.

CE-markering - COPRO-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

Conformiteitscertificatie in het kader van de Bouwproductenverordening voor granulaten waarvoor de CE-markering systeem AVCP 2+ van toepassing is.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Inspecteurs:

Stéphane Baguet en Johny De Nutte

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- EN 12620: Toeslagmaterialen voor beton
- EN 13043: Toeslagmaterialen voor asfalt en oppervlaktebehandeling voor wegen, vliegvelden en andere verkeersgebieden
- EN 13139: Toeslagmaterialen voor mortel
- EN 13242: Toeslagmaterialen voor ongebonden en hydraulisch gebonden materialen voor burgerlijke bouwkunde en wegenbouw
- EN 13383-1: Waterbouwsteen Deel 1: Specificatie
- EN 13450: Toeslagmaterialen voor spoorwegballast

Certificatiedocumenten:

R/CE2+ 16236: Reglement voor certificatie in het kader van de CE-markering voor granulaten

Activiteiten/evolutie

Sadaci is de enige producent die reeds beschikt over een CE-certificaat voor zijn FPC-systeem voor de productie van granulaten afkomstig van non-ferroslakken.

De jaarlijkse audit werd uitgevoerd door Stéphane Baguet.

COPRO-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO

Voor granulaten bekomen door het recycleren van afvalstoffen of bijproducten zoals slakken afkomstig van de ferro-industrie of non-ferro-industrie, slakken of bodemassen afkomstig van afvalverbrandingsprocessen, gieterijzanden, spoorwegballast, cellenbeton, ... wordt aangetoond dat ze voldoen aan alle Europese criteria voor "End of waste":

1. Overeenkomstigheid aan de milieuwetgeving

De milieuhygiënische conformiteit wordt overeenkomstig de lokaal geldende wetgeving nagezien. Voor leveringen in Vlaanderen wordt de overeenkomstigheid aan het materialendecreet, het VLAREMA en desgevallend de grondstofverklaring nagezien.

2. Bevestiging van de bouwtechnische overeenkomstigheid van het granaat

De overeenkomstigheid van de bouwtechnische eisen van de granulaten aan de productnormen wordt ge-

controleerd. Voor secundaire granulaten waarvoor een geharmoniseerde EN-norm van toepassing is, wordt het certificaat pas uitgereikt nadat de producent vol-
daan heeft aan alle reglementaire bepalingen van de CE-markering niveau 2+.

3. Nazicht van de bouwtechnische gebruiksgeschied- heid in een specifieke toepassing

Ook het gebruiksgebied van het granulaat wordt beoor-
deeld. Mogelijk gebruik volgens productnorm (Voorbeeld:
NBN B 15-001) of gestandaardiseerde specificatie
(SB 250) wordt nagezien. Indien er onvoldoende historiek
tot een verantwoord technisch gebruik in een bepaalde
toepassing beschikbaar is, dient de producent door
middel van een studie de gebruiksgeschiedheid van het
granulaat en de duurzaamheid van het eindproduct waar-
in het granulaat is verwerkt aan te tonen.

4. Voornoemde overeenkomstigheden leiden naar een hogere marktwaarde

Er wordt verder ook bijzondere aandacht besteed aan
de traceerbaarheid vanaf het ontstaan van de afvalstof
of bijproduct tot het gebruik in het eindproduct. Met deze
certificatie wordt producenten van secundaire granulaten
de mogelijkheid geboden om het vertrouwen in de
kwaliteit van hun granulaten, zowel milieuhygiënisch als
bouwtechnisch, naar hun afnemers toe te bevestigen.

Nieuws 2015

Alle aspecten van de "End of waste"-criteria zullen verder
onder het COPRO-merk worden gecertificeerd.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Productverantwoordelijke:

Johny De Nutte

Inspecteurs:

Johny De Nutte, Kim De Jonghe (in opleiding)

Referentiedocumenten

Technische documenten: Zie CE-markering

Certificatiedocumenten:

- **CRC 01: Reglement voor productcertificatie in de bouwsector**
- **TRA 40: Toepassingsreglement voor secundaire granulaten. Granulaten bekomen door het recycleren van afvalstoffen (bodemassen, gieterijzanden, spoorwegballast, cellenbeton, ...) of het bewerken van bijproducten (metaalslakken, ...)**

Activiteiten/evolutie

Sadaci is de enige producent die een certificaat heeft.

Er werden 3 inspectiebezoeken uitgevoerd door Johny De Nutte.

Adviesraad/Sectorale Commissie/Werkgroepen

Voorzitter:

Keppens Philippe (MOW - AWW)

Secretaris:

Nele Van Roey (ESSENCIA)

Leden:

Luc Braet (GSV Steelbel), Luc De Bock (OCW), Johny De Nutte (COPRO), Koen De Prins (OVAM), Eli Desmedt (VLAWEBO), Dorien Desmet (COPRO), Kristof Evens (GBV), Alain Ghodsi (OWD), Kurt Jacobs (FEBEM), Jan Kegels (AGORIA), Frédérique Thewissen (SPW-DGO1-64), Rob Tison (MOW-AWV), Ann Van Gucht (Be-cert), Noël Vanhollenbeke (BVA) en Jeroen Vrijders (WTCB)

Toekomst

Het vertrouwen in secundaire granulaten dient in 2016 verder te worden bevestigd. Het is noodzakelijk voor ons milieu dat er een degelijke controle wordt uitgebouwd om een duurzaam gebruik van secundaire granulaten te bekomen. In tijden waarin Vlaanderen internationale erkenning krijgt voor het Vlaams Materialenprogramma (VMP) is deze certificatie een onmisbare schakel. We verwachten dan ook een forse uitbreiding van het aantal gecertificeerde producenten, die aldus onze Vlaamse voortrekkersrol in Europa mee ondersteunen.

▲ Voorraden FeMo-zand voor gebruik asfalt.

**COPRO
METAAL**

Het staalharde bewijs

Kris Vandenneucker
Sector- en productverantwoordelijke

BENOR-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

Deze certificatie omvat buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen van nodulair gietijzer, voor afvalwatertoepassingen en voor waterleidingen.

Nieuws 2015

In 2015 is er iets meer dan 900 ton geleverd onder het BENOR-merk op de Belgische markt.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Productverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Inspecteurs:

Kris Vandenneucker en Kim Vandenhoeke

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- PTV 811: Nodulair gietijzeren buizen en hun mofverbinding voor het transport van drinkwater
 - geschikt voor de verbinding met hulpstukken volgens NBN EN 12842
 - eisen en testmethoden
- PTV 812: Buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen van nodulair gietijzer voor afvalwatertoepassingen
 - eisen en beproevingsmethode
 - bijkomende specifieke eisen voor rioleringsprojecten
- PTV 813: Buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen van nodulair gietijzer voor drinkwaterleidingen
 - eisen en beproevingsmethode
 - bijkomende specifieke eisen voor drinkwater

COPRO Gietijzeren buizen en toebehoren

- NBN EN 598: Buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen, van nodulair gietijzer, voor afvalwatertoepassingen
- NBN EN 545: Buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen van nodulair gietijzer, voor waterleidingen
 - eisen en beproevingsmethoden

Certificatiedocumenten:

- TRA 598: toepassingsreglement voor buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen, van nodulair gietijzer, voor afvalwatertoepassingen
- TRA 545: toepassingsreglement voor buizen, koppelstukken, toebehoren en hun verbindingen, van nodulair gietijzer, voor drinkwaterleidingen

Gietijzeren buizen en toebehoren

Activiteiten/evolutie

In 2015 werden de BENOR-gecertificeerde gietijzeren buizen (nog steeds) geleverd door Saint-Gobain Pipe Systems Belgium te Landen. Deze gecertificeerde buizen worden geproduceerd in de productie-eenheden Saint-Gobain PAM te Pont-à-Mousson (F) en Saint-Gobain Gussrohr te Saarbrücken (D).

Tot heden is nog geen enkele leverancier gecertificeerd voor gietijzeren buizen voor waterleidingen.

Adviesraad/Sectorale Commissie/Werkgroepen

Voorzitter:

Ludo Heedfeld (Saint-Gobain Pipe Systems Belgium)

Secretaris:

Kris Vandenneucker (COPRO)

Leden:

Roland Broers (BG Pip), Ghilain Collignon (Idelux), Emmanuel De Sutter (Inasep), Philippe Decamps (Hydro Mat), Philippe Gilissen (SWDE), Jean-Daniel Halusiak (AIDE), Philippe Plumier (CILE), Joseph Robeyns (De Watergroep), Bart Stulens (Saint-Gobain Pipe Systems Belgium), Michel Taillard (AIDE), Marc Van Heck (Aquafin), Karel Vangeel (PIDPA)

Deze commissie is niet samengeroepen in 2015.

Spiegelcomité NBN E203

Voorzitter:

Ludo Heedfeld (Saint-Gobain Pipe Systems Belgium)

Secretaris:

Kris Vandenneucker (COPRO)

Leden:

Philippe Decamps (Hydro Mat), Philippe Gilissen (SWDE), Jean-Daniel Halusiak (AIDE), Philippe Plumier (CILE), Joseph Robeyns (De Watergroep), Bart Stulens (Saint-Gobain Pipe Systems Belgium), Karel Vangeel (PIDPA), Jean-Pierre Debluts (SWDE), Guy Lanuit (SWDE) en Kurt Vingerhoets (AWW)

Deze vergadering is in 2015 tweemaal samengeroepen. Tijdens deze vergaderingen werd een stand van zaken gegeven van wat besproken en beslist is in de werkgroepen en plenaire vergaderingen van ISO TC5 SC2 en TC 203. Er werd de nodige aandacht besteed aan de herziening van de norm EN 598 daar de vorm en inhoud van geharmoniseerde normen zal wijzigen in functie van de CPR- en PED-richtlijnen.

COPRO en BENOR-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Het verlenen van het COPRO-certificaat voor rioleringsonderdelen van gietijzer gebeurt op basis van volgende normen: de norm NBN EN 124 en NBN B 53-101. Het BENOR-certificaat wordt verleend aan producten die ook voldoen aan de norm NBN EN 124 maar die eveneens voldoen aan de bijkomende eisen vastgelegd in de PTV 800, PTV 801, PTV 802 en PTV 805. Het BENOR-certificaat wordt verleend aan gietijzeren boomroosters die voldoen aan de eisen van PTV 803.

Nieuws 2015

In 2015 werd iets meer dan 24.000 ton gecertificeerd materiaal geleverd op de markt.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Productverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Inspecteurs:

Kris Vandenneucker en Kim Vandenhoeke

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **PTV 800: Afsluitingsinrichtingen van gietijzer of gietstaal met minimumdikte 10 mm: eisen**
- **PTV 801: Afsluitingsinrichtingen van gietijzer of gietstaal met minimumdikte 7 mm: eisen**
- **PTV 802: Rioleringsonderdelen en toestellen uit gietijzer bestemd voor opvang en afvoer van water: kwaliteitseisen**
- **PTV 803: Boomroosters: kwaliteitseisen**
- **PTV 805: Afsluitingsinrichtingen van gietijzer of gietstaal met een openingsmaat van 600 mm: eisen**

COPRO
**Riolerings-
onderdelen**
in gietijzer en
gietijzeren
boomroosters

- **NBN EN 124: Roosters en deksels voor putten en kolken voor verkeersgebieden - eisen, typebeproeving, markering, kwaliteitsbeheersing**
- **NBN B53-101: Rioleringsonderdelen uit gietijzer of uit vormgietstaal - algemene technische voorschriften**

Certificatiedocumenten:

- **CRC BENOR: Reglement voor productcertificatie in de bouwsector**
- **CRC 01: Reglement voor productcertificatie in de bouwsector**
- **TRA 80: Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van gietijzeren wegenisproducten**
- **TRA 803: Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van gietijzeren boomroosters**
- **TRA 124: Toepassingsreglement voor rioleringsonderdelen van gietijzer**

Rioleringsonderdelen in gietijzer

Herziening van de Europese norm EN 124: Na talloze vergaderingen werden in juli 2015 eindelijk de verschillende deelnormen van de EN 124 goedgekeurd en gepubliceerd. Doch deze deelnormen zijn eind 2015 nog steeds niet geregistreerd als geharmoniseerde norm. Blijkt dat bepaalde landen nog steeds niet akkoord gaan met bepaalde eisen gesteld in bepaalde deelnormen... Deze situatie waarbij de deelnormen zijn gepubliceerd, maar nog niet geregistreerd creëert een situatie waarbij het ook voor de leveranciers onduidelijk is vanaf wanneer de nieuwe deelnormen dienen gevolgd te worden. Wordt zeker verder opgevolgd in 2016.

Activiteiten/evolutie

44 controlebezoeken werden uitgevoerd bij de fabrikanten en de verdelers om de kwaliteit van het gietijzeren wegenismateriaal te waarborgen.

VOLGENDE PRODUCTIE-EENHEDEN BEZITEN EEN BENOR-CERTIFICAAT (TOESTAND ONGEWIJZIGD T.O.V. 2014):		
Fondatel-Lecomte	Andenne (B)	
EJ Picardie	Saint Crépin Ibouvillers (F)	verdelers: EJ Benelux - Wezembeek-Oppem
Saint-Gobain Canalização	Itauna (Brazilië)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Saint-Gobain Slévárna	Králuv Dvur (CZ)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Saint-Gobain PAM UK	Leicestershire (GB)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Ulefoss NV	Ulefoss (N)	verdelers: Stradus Aqua - Genk
Buderus Guss	Limburg (D)	verdelers: Wolters-Mabeg - Kinrooi
Decloedt-Decov	Veldegem	verdelers: Probo-LWZ - Lendeledede

Het certificaat van Buderus Guss, met als verdeler Wolters-Mabeg, bleef ook in 2015 ingetrokken. Deze leverancier neemt de nodige tijd om zich volledig conform te stellen aan de eisen van PTV 803. Volgens de laatste beschikbare gegevens zal dit proces in de loop van 2016 voltooid worden.

VOLGENDE PRODUCTIE-EENHEDEN ZIJN COPRO-GECEERTIFICEERD		
Fondatel-Lecomte	Andenne (B)	
EJ Picardie	Saint Crépin Ibouvillers (F)	verdelers: EJ Benelux - Wezembeek-Oppem
Saint-Gobain PAM	Pont-à-Mousson (F)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Saint-Gobain Canalização	Itauna (Brazilië)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Saint-Gobain Slévárna	Králuv Dvur (CZ)	verdelers: SGPS Belgium - Landen
Ulefoss NV	Ulefoss (N)	verdelers: Stradus Aqua - Genk

In 2015 mochten we ook een aanvraag tot COPRO-certificatie ontvangen van Fonderies Dechaumont, gevestigd te Muret, nabij Toulouse. Deze leverancier heeft met succes de volledige certificatie-procedure doorlopen en mocht in 2015 zijn COPRO-certificaat ontvangen. De lijst kan aldus aangevuld worden:

Fonderies Dechaumont Muret (F)

Adviesraad/Sectorale Commissie

Voorzitter:

William Martens (FARYS)

Secretaris:

Kris Vandenneucker (COPRO)

Leden:

Bart Stulens (Saint-Gobain Pipe Systems Belgium), Jan Van Der Veken (EJ Benelux), Hans Vercruyse (Fondatel-Lecomte), Didier Block (FBEV-BFAW), Emmanuel De Sutter (INASEP), Marc Van Heck (Aquafin nv), Kurt Beghyn (SIRRIS), Peter Kuijpers (Stradus Aqua), Paul Vandeputte (Probo-LWZ), Tom Severijns (Wolters-Mabeg) en Sven Couck (AWV West-Vlaanderen)

In 2015 werd deze vergadering 6 keer samengeroepen.

In 2015 werden tijdens de vergaderingen van de sectorale commissie talloze/eindeloze discussies gevoerd over het al dan niet ongeschilderd leveren van de gietijzeren stukken op de werf.

De reden voor het niet meer schilderen van de gietijzeren stukken vond zijn oorsprong in het feit dat de verven vandaag gebruikt door de gieterijen, verven zijn op waterbasis en enkel een esthetische functie hebben. Deze verven hebben geen roestwerende eigenschappen. Ook kan het schilderen worden gebruikt om gietfouten en herstellingen te verbergen.

Indien een bestuur toch eist dat gietijzeren stukken geschilderd geleverd worden op de werf dient dit expliciet vermeld te worden in de aanbestedingsdocumenten. Aldus hebben Aquafin en de Rioolbeheerders (Vlario)

voor gemeentelijke rioleringswerken aanvullingen aan het Standaardbestek 250 opgemaakt waarin onder bepaalde omstandigheden de gietijzeren materialen dienen geschilderd geleverd te worden: "Tenzij anders bepaald in de aanbestedingsdocumenten worden de rioleringsonderdelen van gietijzer of van vormgietstaal, die in het openbaar domein geplaatst worden, vanaf fabriek behandeld met een zwarte verf op waterbasis, waarbij minstens de zichtvlakken van de onderdelen gezwart zijn".

Het schilderen op de werf zelf wordt algemeen niet toegestaan daar men geen zicht heeft welke verf de aannemer juist gebruikt en men eveneens wil vermijden dat omliggende bestrating wordt besmeurd met verf. Door deze aanhoudende discussies werd er weinig tot geen vooruitgang geboekt in een aantal lopende zaken.

Toekomst

Volgende zaken zullen in 2016 zeker verder aan bod komen tijdens de vergaderingen van de sectorale commissie:

- de proefmethode voor het bepalen van het afvoerdebiet van een waterontvanger, in samenwerking met de universiteit van Leuven: de proefopstelling werd verder besproken en aangepast opdat deze beter het afvoersysteem zoals het werkelijk uitgevoerd/geplaatst wordt op de werf, benadert
- ontwerpen van PTV 806 (voor de certificatie van meervoudige deksels) en van PTV 804 (voor de certificatie van rechthoekige deksels) zijn opgemaakt. Deze zullen verder worden afgewerkt in 2016

2016 zal dus opnieuw een druk jaar worden om samen met de besturen, de fabrikanten en de vertegenwoordiging van de aannemers tot volwaardige documenten (PTV's) te komen die de gietijzeren producten zeker een kwalitatieve meerwaarde geven. Hierbij zal ook nog eens rekening dienen gehouden te worden met de (mogelijke) invoering van de herziene EN 124.

COPRO Metalen deksel

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Productverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Inspecteur:

Kris Vandenneucker

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **De norm NBN EN 124 wordt nog steeds als basis gebruikt voor de certificatie van deze deksels.**

Certificatiedocumenten:

Overeenkomst tussen de leverancier en COPRO.

Activiteiten/evolutie

De COPRO-gecertificeerde metalen deksels in roestvrij staal worden nog steeds geproduceerd en geleverd door GE Power Controls met de productie-eenheid gevestigd in Haaksbergen, Nederland.

In 2015 werden 2 controlebezoeken uitgevoerd bij deze leverancier.

Adviesraad

Er is nog geen adviesraad.

COPRO-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Deze certificatie omvat metalen deksels in roestvrij staal.

De prefab betonelementen waarmee deze deksels op de markt geleverd worden maken geen deel uit van de certificatie.

COPRO Schanskorven

COPRO-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Het verlenen van het BENOR-certificaat aan wapeningsnetten van metaal die voldoen aan de eisen van het Standaardbestek 250 - Hoofdstuk III: art. 12.12.

Nieuws 2015

Bij COPRO worden steeds meer en meer inlichtingen ingewonnen betreffende CE-certificatie van schanskorven. Daar er voor schanskorven geen geharmoniseerde productnorm bestaat, kan deze CE-certificatie gebeuren op basis van een Europese Technische Goedkeuring (ETA). Hopelijk leiden deze vragen tot info naar een daadwerkelijk aanvraag.

Wordt vervolgd...

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Productverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Inspecteurs:

Dieter Krikilion en Kris Vandenneucker

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **Standaardbestek 250 - Hoofdstuk III: art. 12.12.**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 68: Toepassingsreglement voor schanskorven**

Activiteiten/evolutie

DE VOLGENDE FABRIKANTEN/LEVERANCIERS WAREN BIJ AANVANG VAN 2015 IN HET BEZIT VAN HET COPRO-CERTIFICAAT:

Egetra nv	Beveren-Leie	verdelers: Van Raak - Weelde
Link Middle East	Dubai, VAE	
Maccaferri	Bologna	verdelers: Texion - Antwerpen

Eveneens hebben we in 2015 een COPRO-certificaat mogen uitschrijven voor een nieuwe leverancier: Maccaferri Balkans, gevestigd te Vore Tirane. Deze korven worden ook verdeeld door Texion, gevestigd te Antwerpen. Daar deze productie-eenheid deel uitmaakt van de Maccaferri-groep, had dit tot gevolg dat de certificatie voor de productie-eenheid in Bologna werd stopgezet.

Aldus kwamen we eind 2015 tot volgende lijst van leveranciers in het bezit van een COPRO-certificaat:

DE VOLGENDE FABRIKANTEN/LEVERANCIERS WAREN BIJ AANVANG VAN 2015 IN HET BEZIT VAN HET COPRO-CERTIFICAAT:

Egetra nv	Beveren-Leie	verdelers: Van Raak - Weelde
Link Middle East	Dubai, VAE	
Maccaferri Balkans	Vore Tirane, AL	verdelers: Texion - Antwerpen

In totaal werden 14 controlebezoeken uitgevoerd. Deze bezoeken gebeurden zowel bij de verdeler als in de productie-eenheden.

Adviesraad

Voor schanskorven is nog geen adviesraad opgericht.

▲ TX Schanskorven Bredene.

BENOR-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Het verlenen van het BENOR-certificaat aan wapeningsnetten van metaal die voldoen aan de eisen van de PTV 867. Deze netten kunnen gebruikt worden voor bitumineuze verhardingen en voor steenslagfunderingen.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Productverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Inspecteurs:

Dieter Krikilion en Kris Vandenneucker

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **PTV 867: Wapeningsnetten van metaal**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 67 (versie 2.0): Toepassingsreglement voor wapeningsnetten van metaal**

Activiteiten/evolutie

In 2015 hebben we een BENOR-certificaat mogen uitschrijven voor een nieuwe leverancier: Maccaferri Balkans, gevestigd te Vore Tirane.

VOLGENDE PRODUCTIE-EENHEDEN BEZITEN ALDUS EEN BENOR-CERTIFICAAT:

Bekaert nv	Hlohovec, SR	verdelers: Texion - Antwerpen
Maccaferri Balkans	Vore Tirane, AL	

In totaal werden 6 controlebezoeken uitgevoerd. Deze bezoeken gebeurden zowel bij de verdeler als in de productie-eenheden.

COPRO Wapenings- netten van metaal

Sectorale Commissie

Voorzitter:

Philippe Keppens (AWV)

Secretaris:

Kris Vandenneucker (COPRO)

Leden:

Frans De Meerleer (Texion Geosynthetics), David Six (Bekaert), Vincent Tibert (MRBC Direction Gestion et entretien des voiries), Marco Vicari (Officine Maccaferri) en Bart Beaumesnil (OCW)

In 2015 werd deze vergadering niet samengeroepen.

COPRO Afschermdesconstructies voor wegen

ONDERWERP VAN DE CERTIFICATIE

CE-markering

Afschermdesconstructies voor wegen is de generieke term die alle systemen omvat die als functie hebben een kerend vermogen te bieden aan een dwalend voertuig. Het bekendste product dat hieronder valt zijn de geleideconstructies, beter gekend als vangrails. Geleideconstructies moeten conform de Europese normenreeks EN 1317 worden getest waarbij sinds 2012 ook een CE-markering van toepassing is. Dit houdt in dat de geleideconstructie enkele succesvolle botsproeven moet doorstaan waarbij enerzijds de schokindex voor inzittenden wordt bepaald en anderzijds de sterkte van het systeem wordt getest. De kunst is een evenwicht te vinden in beide prestatiekenmerken. Het systeem moet dus voldoende sterk zijn om een bus of vrachtwagen te weerhouden, maar moet ook vergevingsgezind zijn voor inzittenden van een kleiner voertuig.

In Europa zijn ongeveer een tiental labo's actief in het uitvoeren van botsproeven, België heeft er geen. Indien een producent zijn geleideconstructie op de markt wilt brengen dient hij een Notified Body aan te spreken die verantwoordelijk is voor de typekeuring van het product zoals systeem 1 van de CE-markering voorschrijft.

COPRO-Certificatie

Vóór de CE-markering werden in België geleideconstructies voorgeschreven op basis van vormkenmerken van de te gebruiken onderdelen. De specifieke afmetingen van de onderdelen werden beschreven in het SB250 en het toenmalige RW99. Op basis van deze onderdelen konden 4 types stalen geleideconstructies worden geassembleerd en geïnstalleerd.

De verschillende systemen konden worden uitgevoerd met verschillende tussenafstanden en lengten qua

palen (1,33m, 2m, 2,66m, 4m), om zodoende het kerend vermogen en de werkingsbreedte aan te passen in functie van het af te schermen obstakel en het te weerhouden voertuig.

De geleideconstructies die toen langs de snelwegen werden geïnstalleerd hadden ongeveer een gewicht van 40 à 50 kg/m, en zouden aan de huidige prestatiekenmerken H2 W5 ASI A voldoen. De systemen zijn echter nooit getest op laboschaal waardoor deze aanname louter op ervaring en soortgelijk geteste systemen is gebaseerd. Sinds de CE-markering schrijft de overheid louter prestatie-eisen voor. Het kerend vermogen dat langs de snelwegen wordt gevraagd is het H2 niveau, en houdt in dat een bus van 13 ton moet weerhouden en geleid worden bij impact. Deze 'oude' geleideconstructies worden in geval van lokale aanrijdingen nog hersteld met COPRO-gecertificeerde onderdelen.

CE-markering:

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

BENOR-Certificatie:

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

COPRO-Certificatie:

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

▲ TB11-botsproef: bepaling schokindex.

▲ TB51-botsproef: bepaling 'kerend vermogen'.

Afschermdende constructies voor wegen

BENOR-Certificatie

Via BENOR-certificatie legt België bijkomende technische voorschriften op aan afschermdende constructies voor wegen, deze eisen zijn niet strijdig met de essentiële kenmerken bepaald door de CE-markering.

Deze essentiële karakteristieken zijn eigenlijk een gemeenschappelijke technische taal waardoor systemen internationaal kunnen worden verhandeld.

De bijkomende voorschriften worden verduidelijkt in het document PTV 869 dat door de Sectorale Commissie van COPRO wordt beheerd. De Sectorale Commissie van COPRO is een vergadering gevormd uit openbare instellingen, producenten, gebruikers en experts met als oogpunt fundamentele, kwalitatieve en noodzakelijke eisen uit te werken. Daar waar de meeste Europese lidstaten een nogal nationale markt kennen, heeft België een geheel atypische markt waarbij ongeveer 95% van de afschermdende constructies wordt ingevoerd. België kent slecht twee lokale nicheproducenten op gebied van afschermdende constructies. De firma Van Eycken Metal Construction specialiseert zich sinds enkele jaren in esthetische bruggeleideconstructies. De firma Safetybloc heeft een eigen niet-permanente geleideconstructie ontwikkeld, geproduceerd en gecommmercialiseerd. De rest van de afschermdende constructies wordt ingevoerd vanuit maar liefst zes verschillende Europese lidstaten.

Daar waar mogelijk probeert de Sectorale Commissie de problemen te benoemen en aan te pakken. Zo gelden in België bijkomende eisen voor de gebruikte materialen, wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de grondeigenschappen en overgebrachte krachten door bruggeleideconstructies. Ook wordt toegezien op de inhoud van botsproefverslagen, hoe systemen werden getest en hoe ze zo representatief mogelijk kunnen worden opgesteld langs onze wegen. Dit zijn allemaal aspecten die niet door de Europese geharmoniseerde norm worden behandeld.

Positief is dat België de normering heel nauwkeurig opvolgt en de zwakheden en gebreken in de normeringen kan detecteren en aanpakken.

Er schuilt nog veel werk in de toepassing van de systemen op het terrein. Hier wordt eveneens werk van gemaakt met als doel veilige, performante afschermdende constructies langs onze wegen te installeren.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Productverantwoordelijke:

Kim Vandenhoeke

Inspecteurs:

Kim Vandenhoeke en Nico Torck

In 2015 werd Nico Torck als volwaardig inspecteur opgeleid voor afschermdende constructies voor wegen.

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **PTV 869: Afschermdende constructies voor wegen: eisen**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 69C: Onderdelen voor stalen geleideconstructies**
- **TRA 69B: Afschermdende constructies voor wegen**

CE-documenten:

- **NBN EN 1317-5 +A2: Afschermdende constructies voor wegen Deel 5: Producteisen en conformiteitsbeoordeling voor afschermdende constructies voor wegvoertuigen**
- **R/CE 1: Afschermdende constructies voor wegen**

Activiteiten/evolutie

De basis van de certificatie is de traceerbaarheid van de gebruikte onderdelen naar de productie toe. Op de werf of op de voorraad van de installateur worden inspecties georganiseerd waarbij de onderdelen worden getraceerd en gecontroleerd. Op basis van een productienummer in de onderdelen kan een traceerbaarheid in de productie-eenheid worden uitgevoerd.

Certificaathouder	BENOR-certificaat	COPRO-certificaat
SPIG		623/69C
Saferoad Holland	620/69B	620/69C
HIASA	622/69B	
Van Eycken Metal Construction	627/69B	
Saferoad Holland	628/69B	628/69C
SGGT	629/69B	
Marcegaglia	630/69B	
Kant constructies		631/69C
Safetybloc	632/69B	
Belgian Guard Rails		633/69C
De Groote A. & zn	634/69B	
Volkman & Rossbach	637/69B	
TSS	639/69B	
Tubosider	640/69B	

De gecertificeerde producten van iedere certificaathouder kunnen worden geraadpleegd op extranet.copro.eu bij 'afschermende constructies voor wegen' en 'onderdelen voor geleideconstructies'.

Adviesraad/Sectorale Commissie/Werkgroepen

De Sectorale Commissie vergadert een vijftal keer per jaar. Tijdens deze vergaderingen wordt de inhoud van de reglementen en PTV 869 besproken en uitgebreid waar nodig. Volgende personen verdienen een woord van dank voor hun inzet en bijdrage aan de vergaderingen:

Voorzitter:

Erik De Bisschop (EVT Expertise, verkeer en telematica)

Ondervoorzitter:

Pascal Massart (SPW)

Secretaris:

Kim Vandenhoeke (COPRO)

Frequente leden:

Natascha Siemes (Siemes), Claudia Cofano (CRM Group), Philippe Braine (SPW), Christophe Van Ginderachter (EBS), David De Saedeleer (Desami), John Kreps (Signeq), Kris Redant (OCW), Joseph Marra (GDTech), Herman Odijk (Saferoad Holland) en Wolter N. Jager (Laura Metaal)

Werkgroepen

Om een optimale certificatie te kunnen aanbieden participeert COPRO in tal van werkgroepen zowel op Belgisch als Europees niveau:

CEN TC 226/WG1	Werkgroep 1 "afschermende constructies voor wegen" van Technisch Comité 226
TC 226/WG1/TG2	Subwerkgroep 2 van WG1 waarin de geharmoniseerde norm EN 1317-5 wordt uitgewerkt
REC-E226/WG1	Belgische spiegelgroep van TC 226/WG1
SG04/WG4	Sector Group of notified bodies
SB 250 Hfdst. 8	Lijnvormige elementen

Toekomst

De toepassingsreglementen zullen worden geüpdatet en een nieuwe versie zal verschijnen in 2016.

Eveneens zal een nieuwe versie van PTV 869 centraal staan in 2016. Producten zoals beginconstructies, obstakelbeveiligers en overgangsconstructies zullen worden opgenomen in de scope van BENOR-certificatie. Enkele praktische regels in verband met grondeigenschappen en brugkrachten van geleideconstructies werden in 2015 uitgewerkt en zullen worden opgenomen in de nieuwe versie van PTV 869.

Bijkomend zal een uitvoerderscertificatie worden opgestart en uitgewerkt onder initiatief van AVVV en samen met de verschillende stakeholders in de markt.

**COPRO
KUNSTSTOFFEN**

**Oefening baart
kunststof**

Raf Pillaert
Sector- en productverantwoordelijke

COPRO Geosynthetics

CE-markering Geotextiel

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**
- **BENOR-Certificatie geotextiel**
- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**
- **COPRO-Certificatie geogrids**
- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Betreffende de geotextielen en aan geotextiel verwante producten bestaan er verschillende Europese normen. Elke Europese norm beschrijft voor zijn specifieke toepassing de minimum te bepalen karakteristieke eigenschappen.

In 2013 werden er nieuwe versies van bovenvermelde normen uitgewerkt door CEN TC 189 WG1 (uiteraard met de hulp van de andere werkgroepen en de plenaire vergadering). Deze EN-normen werden in de loop van 2014 gepubliceerd.

Daaropvolgend heeft het NBN de EN-normen eveneens in de loop van 2014 overgenomen als NBN-normen. De voorziene co-existentperiode met de oude normen was tot eind 2015. Dit impliceert dus dat tegen eind 2015 de verwijzing naar de oude normen diende te worden vervangen te worden met verwijzingen naar de nieuwe normen.

Op het moment van schrijven van dit artikel zijn de nieuwe EN's echter nog niet gepubliceerd in het "Official Journal of the European Union" (OJEU), wat impliceert dat deze EN's nog niet zijn geharmoniseerd. Concreet betekent dit dat er nog geen nieuwe geharmoniseerde normen zijn. Hierdoor dient de CE-markering nog steeds te gebeuren volgens de oude normen. Welke co-existentperiode door OJEU zal toegestaan worden na publicatie is tot op het moment van schrijven nog niet bekend.

Direct na het afwerken van de nieuwe EN's is er gestart met verbeteringen aan de norm. Vooral betreffende de duurzaamheid (en zijn beproevingsmethodes) hadden de EN's hun kinderziektes. Dit resulteerde eind 2014 in het eerste addendum aan elke Europese norm.

Aanvullend op deze addenda werden dan nogmaals de volledige normen aangepast, wat resulteert in versies 2015. Deze zitten momenteel op Europees vlak in de "final-vote" fase, wat impliceert dat we hopelijk binnen afzienbare tijd eindelijk uitsluitel hebben over de voorschriften voor de producten.

Nieuws 2015

BENOR-certificatie geotextiel/ COPRO-certificatie geogrid

Momenteel zijn dus de eerder aangehaalde nieuwe normen reeds van kracht. Met de verschillende fabrikanten werd via de adviesraden afgesproken om de beproeving betreffende de duurzaamheid reeds op te starten volgens de voorschriften van de addenda. Zo werd vermeden dat nutteloos onderzoek werd verricht naar de prestaties

van hun specifieke producten. Parallel met het onderzoek van de verschillende fabrikanten naar de verwachte duurzaamheid van hun producten wordt door de verschillende adviesraden en sectorale commissies werk gemaakt van de herziening van de respectievelijke PTV's en TRA's. Hieraan wordt uiteraard in 2016 nog verder gewerkt.

CE-markering van geotextiel en aan geotextiel verwante producten

Zoals reeds eerder aangehaald zijn de nieuwe Europese normen (en hun respectievelijke addenda) op het moment van schrijven van dit artikel nog niet gepubliceerd op OJEU. Dit impliceert dus dat voor de CE-markering deze nieuwe normen en hun addenda nog niet van toepassing zijn. Hopelijk lukt dit uiteindelijk wel voor de 2015-versies van de betreffende normen. Zodra de Europese normen geharmoniseerd zijn kan gestart worden met de aanpassingen van de DoP's door de verschillende fabrikanten. Hierdoor zullen de gebruikers een inschatting kunnen maken van de verwachte levensduur van het door hun gebruikte geotextiel of aanverwant product.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Productverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Inspecteurs:

Marijke Van der Steen en Raf Pillaert

Referentiedocumenten

Technische documenten BENOR-certificatie geotextiel en COPRO-certificatie geogrid:

- **PTV 829: Geotextiel**
- **NBN EN 13249: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in de wegenbouw en voor andere verkeersgebieden (exclusief spoorwegen en asfaltlagen)**
- **NBN EN 13250: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in de spoorwegbouw**

- **NBN EN 13251: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in grondwerken, funderingen en keermuren**
- **NBN EN 13252: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in drainagesystemen**
- **NBN EN 13253: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in beschermingsconstructies tegen erosie (kust- en oeververdedigingswerken)**
- **NBN EN 13254: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing bij de bouw van spaarbekkens en stuwdammen**
- **NBN EN 13255: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in de kanaalbouw**
- **NBN EN 13256: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in de tunnelbouw en in ondergrondse werken**
- **NBN EN 13257: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in opslagplaatsen voor vaste afvalstoffen**
- **NBN EN 13265: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in projecten voor het insluiten van vloeibare afvalstoffen**

Certificatiedocumenten:

- **GEOTEXIEL BENOR: TRA 29 Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van het geotextiel**
- **GEOGRID COPRO: TRA 24 Toepassingsreglement voor geogrids**

CE-documenten:

CE-markering geotextiel en aan geotextiel verwante producten:

- **EN 13249: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in de wegenbouw en voor andere verkeersgebieden (exclusief spoorwegen en asfaltlagen)**

Geosynthetics

- **EN 13250: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in de spoorwegbouw**
- **EN 13251: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in grondwerken, funderingen en keermuren**
- **EN 13252: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in drainagesystemen**
- **EN 13253: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in beschermingsconstructies tegen erosie (kust- en oeververdedigingswerken)**
- **EN 13254: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing bij de bouw van spaarbekkens en stuwdammen**
- **EN 13255: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in de kanaalbouw**
- **EN 13256: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in de tunnelbouw en in ondergrondse werken**
- **EN 13257: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in opslagplaatsen voor vaste afvalstoffen**
- **EN 13265: Geotextiel en aan geotextiel verwante producten - Vereiste eigenschappen voor toepassing in projecten voor het insluiten van vloeibare afvalstoffen**
- **R/CE2+ 29: Reglement voor de certificatie in het kader van de CE-Markering AVCP-Systeem 2+ Conformiteitscertificatie van de productiecontrole in de fabriek voor geotextiel en aan geotextiel verwante producten**

Activiteiten/evolutie

Geotextiel BENOR:

Aantal bezoeken: 18. Dit zijn er 6 minder dan 2014. Aangezien het aantal bezoeken in sterke mate afhangt van de opmerkingen tijdens deze bezoeken, betekent deze daling dus dat er minder opmerkingen gemaakt worden tijdens onze inspecties, wat enkel maar als positief kan worden ervaren.

Geogrid COPRO:

Aantal bezoeken: 4.

Dit is stabiel ten opzichte van vorig jaar.

Geotextiel en aan geotextiel verwante producten

CE-markering:

Aantal audits: 3.

Sectorale commissie geotextiel

Voorzitter:

Philippe Keppens (AWV Agentschap wegen en verkeer)

Ondervoorzitter:

Aan te duiden tijdens de volgende vergadering

Secretaris:

Raf Pillaert (COPRO)

Leden:

Paul Blomme (BCCA), Frans De Meerleer (Texion), Kenny De Wolf (BONAR), Karin Eufinger (Centexbel), Chantal Flemal (SPW), Noël Huybrechts (WTCB), Johanna Louwagie (Universiteit Gent - Vakgroep textielkunde), Peter Merlevede (VMSW), Etienne Motte (Infrabel), Marc Scheppermans (Aquafin), Frank Theys (OCW), Claude T'joen (Federplast) en Sophie Vandewalle (Beaulieu Technical Textiles)

In 2015 vond 1 vergadering plaats. Tijdens deze vergadering werd vooral de PTV overlopen aangezien dit document, zodra de nieuwe Europese normen zijn goedgekeurd, dient aangepast te worden. Vooral de duurzaamheid is veranderd ten opzichte van de vorige versies van de normen (versie 2000).

Adviesraad geogrid

In 2015 vond van deze adviesraad geen vergadering plaats. Zodra de nieuwe Europese normen van kracht zijn zal deze adviesraad bijeenkomen. Op dit moment zal ook de ledenlijst geactualiseerd worden.

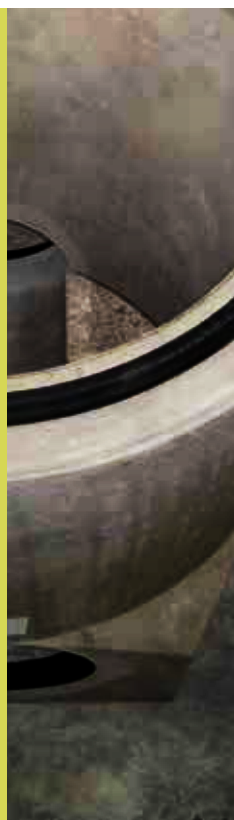

Gecertificeerde fabrikanten

Eind 2015 waren volgende fabrikanten/productie-eenheden gecertificeerd:

PRODUCT	SOORT	VERGUNNINGHOUDER	LOCATIE
Geotextiel	BENOR-certificatie	Beaulieu Technical Textiles	Komen - Waasten
		BONAR	Lokeren
			Zelee
	CE-markering	Cassart Special Products	Bezons Cedex - Frankrijk
		Huesker Synthetic GmbH	Gescher - Duitsland
		Beaulieu Technical Textiles	Komen - Waasten
Geogrid	COPRO-certificatie	Joosten Kunststoffen	Gendt - Nederland
		Permavoid Sioen	Luik
		Texion Geosynthetics	Qindao City - China
		Tradecc	Blackburn - United Kingdom

COPRO Producten uit elastomeer

BENOR-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

Deze certificatie omvat afdichtingen van elastomeer voor buisverbindingen in water- en afvoertoepassingen, opleggingen van elastomeer voor gietijzeren deksels en afdichtingen van elastomeer voor producten uit zwavelbeton. Dit zijn hoofdzakelijk producten uit ge vulkaniseerd rubber.

Nieuws 2015

Goedkeuring PTV 833 (zie verder).

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Productverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Inspecteurs:

Marijke Van der Steen en Raf Pillaert

Nieuws 2015: start opleiding Marijke Van der Steen tot productverantwoordelijke

Referentiedocumenten

Nieuws 2015 betreffende referentiedocumenten:

De toepasselijke normen van de NBN EN 681-reeks en bijhorende addenda zijn sinds 2005 niet meer gewijzigd. PTV 832 betreffende "Gietijzeren deksels - opleggingen van elastomeer" bleef in 2015 ongewijzigd.

In maart 2015 werd PTV 833 in verband met "Producten uit elastomeer gebruikt voor zwavelbeton" goedgekeurd door de adviesraad en bekrachtigd door de raad van bestuur van COPRO op 24 april 2015. Deze PTV bevat voorschriften betreffende de uitzonderlijke omstandigheden waaraan het zwavelbeton kan weerstaan. We denken hierbij vooral aan pH 1 en pH 12. Dit resulteerde in bijkomende proeven op zowel de lasverbindingen als het rubber zelf na stockage in pH1 en pH 12 gedurende een bepaalde periode bij een bepaalde temperatuur. Uiteraard blijven voor de producten conform PTV 833 ook nog steeds de eisen van NBN EN 681-1 (en addenda) van toepassing.

Technische documenten:

- **PTV 832: Gietijzeren deksels: opleggingen van elastomeer - ge vulkaniseerde rubber**
- **PTV 833: Zwavelbeton producten: afdichtingen van elastomeer - ge vulkaniseerde rubber**
- **NBN EN 681-1: Afdichtingen van elastomeer - Materiaaleisen voor afdichtingen van buisverbindingen in water- en afvoertoepassingen - Deel 1: Ge vulkaniseerde rubber. (met bijbehorende addenda)**
- **NBN EN 681-2: Afdichtingen van elastomeer -**

Materiaaleisen voor afdichtingen van buisverbindingen in water- en afvoertoepassingen - Deel 2: Thermoplastische elastomeren. (met bijbehorende addenda)

- **NBN EN 681-3: Afdichtingen van elastomeer - Materiaaleisen voor afdichtingen van buisverbindingen in water- en afvoertoepassingen - Deel 3: Ge vulkaniseerde schuimrubber. (met bijbehorende addenda)**
- **NBN EN 681-4: Afdichtingen van elastomeer - Materiaaleisen voor afdichtingen van buisverbindingen in water- en afvoertoepassingen - Deel 4: Afdichtingselementen uit gegoten polyurethaan (met bijbehorende addenda)**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 32: Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van de Afdichtingen van Elastomeer.**

Momenteel zijn volgende certificaathouders gecertificeerd bij COPRO:

BASISDOCUMENT	CERTIFICAAT	PRODUCTIE-EENHEID	CERTIFICAAT
NBN EN 681-1	Cordes	Senden-Bösensell - Duitsland	422/32
	DS-Dichtungstechnik	Nottuln - Duitsland	448/32
	Ein Shemer Rubber	Kibbutz Ein Shemer - Israël	420/32
	M.O.L.	Vechta - Duitsland	451/32
NBN EN 681-1, NBN EN 681-2 en NBN EN 682	Trelleborg Pipe Seals Lelystad	Bielsko-Biala - Polen	450/32
PTV 832	Algaher	Alfaro-La Roja - Spanje	425/32

Activiteiten/evolutie

Bezoeken: In 2015 werden er in totaal 17 controlebezoeken uitgevoerd, waarvan 14 "normale" controlebezoeken en 3 sanctionele bezoeken. Zowel Raf als Marijke stonden in voor de controles, zo werd de onpartijdigheid ook in 2015 gegarandeerd.

Sectorale Commissie

De laatste sectorale commissie dateert van 2009. Wel werden via email beslissingen genomen. De ledenlijst zal bij de organisatie van de eerstvolgende sectorale commissie worden geactualiseerd.

Toekomst

In 2016 zal TRA 32 herwerkt worden conform het nieuwe CRC 01 BENOR (2015). Hierbij zal PTV 833 toegevoegd worden aan de referentielijst.

COPRO Gras/grind- kunststofplaten

COPRO-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO**

Onderwerp van de certificatie

De grote toename van verharde oppervlakken in ons land heeft tot gevolg dat de regen niet meer op een natuurlijke wijze in de ondergrond kan dringen. Het regenwater stroomt af aan het oppervlak en wordt opgevangen in onze riolen. Deze riolen kunnen vaak de overvloed aan water niet slikken waardoor er wateroverlast ontstaat. Het water laten infiltreren via een waterdoorlatende verharding met gras-/grindkunststofplaten is hiervoor een mogelijke oplossing.

Bouwheren die kiezen voor gras-/grindkunststofplaten willen natuurlijk kwaliteitsgaranties.

Enkele jaren geleden vroeg de Vlaamse Overheid of COPRO ervoor kon zorgen dat enkel geschikte en conforme gras-/grindkunststofplaten op de werf werden geleverd. Inspelend op die vraag verzamelde COPRO

een groep van experts (bouwheren, fabrikanten, labo's, enz.) die zich een dubbel doel stelde: goede specificaties opstellen en een betrouwbaar controlesysteem ontwikkelen.

Dit heeft geleid tot het opstellen van een Technisch Voorschrift (PTV 828) door de Adviesraad.

PTV 828 is het normatief document voor gras-/grindkunststofplaten. Hierin worden de verschillende eisen vastgelegd. De beschreven parameters omvatten het materiaal, de dimensies en vormkenmerken en de mechanische karakteristieken. Ook is rekening gehouden met de plaats van verwerking door het definiëren van drie gebruiksklassen.

PTV 828 - Gebruiksklassen gras/grind- kunststofplaten

GEBRUIKSKLASSE	TOEPASSING	BELASTINGSTYPE
A	wegberm	intensieve belasting
B	parking	gewone belasting
C	voetgangers	lichte belasting

De gebruiksklasse wordt bepaald aan de hand van de hoogte, de druksterkte, de vervorming, de treksterkte van de verbindingen en een impacttest waarbij een bevroren tegel een val vanaf een vastgelegde hoogte moet doorstaan.

Nuttig voor de gebruikers is dat de PTV 828 in een bijlage ook informatieve richtlijnen geeft voor de opbouw van een verharding met gras-/grindkunststofplaten.

PTV 828 werd goedgekeurd en geregistreerd door:

- **de adviesraad gras-/grindkunststofplaten op 04-12-2007,**
- **de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie op 14-10-2008 onder het nr. Q/341.**

PTV 828 is opgenomen in versie 3.1 van het Standaardbestek 250, gepubliceerd in 2014. Sinds de opname van PTV 828 in Standaardbestek 250 versie 2.2 in 2010, dienen alle openbare bestekken die sinds dan

uitkomen gras-/grindkunststofplaten voor te schrijven die voldoen aan de PTV 828.

Om zeker te zijn dat er enkel gras-/grindkunststofplaten van goede kwaliteit geleverd worden op de werf is het belangrijk in het bestek COPRO-gecertificeerde gras-/grindkunststofplaten te vragen. Hierbij dient u te verwijzen naar PTV 828 en hierbij ook de gebruiksklasse te vermelden. Bij levering op de werf controleert u of de geleverde gras-/grindkunststofplaten het COPRO-keurmerk dragen en of het etiket verwijst naar PTV 828 en de gevraagde gebruiksklasse. De PTV is terug te vinden op de website www.copro.eu onder 'COPRO documenten'.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Productverantwoordelijke:

Raf Pillaert (tot mei 2015)

Inspecteurs:

Marijke Van der Steen en Raf Pillaert

Nieuws 2015: vanaf mei 2015 is Marijke Van der Steen productverantwoordelijke

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **PTV 828: Technische Voorschriften voor Gras-/grindkunststofplaten**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 28: Toepassingsreglement voor productcertificatie van Gras-/grindkunststofplaten onder het COPRO-merk**

Activiteiten/evolutie

Bezoeken: In 2015 werden de productconformiteit en de kwaliteit gewaarborgd door 9 COPRO-inspecties. Deze werden uitgevoerd bij fabrikanten en verdelers in België, Nederland en Duitsland.

Analyses: COPRO werkt momenteel samen met één geaccrediteerd onafhankelijk laboratorium voor de beproeving van gras-/grindkunststofplaten, namelijk Becetel - Belgian Research Centre for Pipes and Fittings te Merelbeke.

Eind 2015 waren er 3 producenten van COPRO-gecertificeerde gras-/grindkunststofplaten.

VERGUNNINGHOUDER	PRODUCENT	PRODUCTIEPLAATS
Deschacht Plastics Belgium	Stockplastics	Zwevezele - België
GL Plastics	GL Plastics	Son - Nederland
Tradec	Purus Arzberg	Arzberg - Duitsland

Adviesraad

Voorzitter:

Philippe Keppens (AWV)

Secretaris:

Marijke Van der Steen (COPRO)

Leden:

Anne Beeldens (OCW ondervoorzitter), Bas Bergman (GL Plastics), Raf Bouteligier (Ecobeton), Theo De Vos (VMSW, Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen), Valérie Decoux (Ministère Région Bruxelles-Capitale), Luk Ottevaere (Tradec), Dirk Stuyven (Deschacht Plastics Belgium) en Joris Vienne (Becetel, Belgian Research Centre for Pipes and Fittings)

In 2015 was er één Adviesraad waar hoofdzakelijk gesproken werd over de herwerking van PTV 828.

Toekomst

In 2016 zal een nieuwe versie van PTV 828 aan de Adviesraad voorgelegd worden. Vervolgens zal in het kader van de herwerking van COPRO-reglement CRC 01 ook TRA28 herwerkt worden en voorgelegd aan de Adviesraad.

**COPRO
DIVERSEN**

**Duurzaam
all the way**

Raf Pillaert
Sector- en productverantwoordelijke

ATG-BENOR-certificatie

- Certificatie-instelling: COPRO
- Keuringsinstelling: COPRO

Onderwerp van de certificatie

Heden dienen natuurstenen wegenisproducten ATG-BENOR gecertificeerd te zijn.

Voor de beoordeling van de natuursteen, als materiaal zoals die gevonden wordt in de groeve, is er de technische goedkeuring ATG. Dit is één onderdeel van het certificatie. Een natuursteen met een technische goedkeuring ATG, betekent echter nog niet dat u een conform eindproduct heeft dat voldoet aan de gestelde eisen. Er komen veel meer zaken bij kijken om tot een volwaardig, conform eindproduct te komen: afmetingen, gelaagdheid, verkleuringen, breuklijnen, aders, stylolieten.

Deze zaken worden ook nagekeken en opgevolgd tijdens de BENOR-certificatie.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Productverantwoordelijke:

Kris Vandenneucker

Inspecteur:

Kris Vandenneucker

COPRO Wegenis- producten van natuursteen

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- PTV 841: Buitenplaveien van natuursteen
- PTV 842: Straatkeien van natuursteen
- PTV 843: Boordstenen van natuursteen
- PTV 844: Classificatie van gesteenten
- PTV 845: Technische voorschriften voor carbonaatrijk sedimentair gesteente (aanvulling op PTV 841, PTV 842, PTV 843 en PTV 844).

Certificatiedocumenten:

- RG 290: Algemeen ATG-BENOR goedkeurings- en certificatiereglement voor de sector van de decoratieve natuursteen
- TRA 291: Toepassingsreglement voor de ATG-BENOR certificatie van blokken en platen van natuursteen
- TRA 19: Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het ATG-BENOR-merk in de sector van tegels, straatstenen en boordstenen van natuursteen

Activiteiten/evolutie

Daar er geen gecertificeerde leveranciers zijn van afgewerkte natuurstenen wegenisproducten, werden er in 2015 geen certificatiebezoeken uitgevoerd.

Ondanks deze leemte wat betreft certificatiebezoeken, blijft COPRO actief deelnemen aan de vergaderingen van verschillende werkgroepen: de herziening van de reglementen en PTV's, het opstellen van een handleiding voor natuursteenbestratingen en het verzamelen van opmerkingen op de Europese normen.

Eveneens zijn we ook aanwezig op de vergaderingen van het uitvoerend bureau en de eventuele vergaderingen van de sectorale commissie.

Naast de certificatieactiviteiten werden er op regelmatige basis partijkeuringen aangevraagd en uitgevoerd op natuurstenen wegenisproducten. Deze partijkeuringen gebeurden nog steeds vooral voor materialen geleverd door natuursteenbedrijf MARIS te Heist-op-den-Berg, in opdracht van de leverancier zelf of in opdracht van de aannemer. Één rode draad kunnen we wel trekken door deze partijkeuringen: de problematiek van de geometrie van gekloven materialen. Blijkt dat het voor gekloven wegenisproducten afkomstig van gelaagde natuursteensoorten zeer moeilijk is om te voldoen aan de eisen van de bestekken/PTV's, in het bijzonder dan voor de rechtheid en de vlakheid van de zijvlakken.

Sectorale Commissie/Werkgroepen

Sectorale Commissie

Deze commissie werd niet samengeroepen in 2015. De ledenlijst zal bij de organisatie van de eerstvolgende sectorale commissie worden geactualiseerd.

Werkgroep PTV's

Tijdens deze vergaderingen worden alle PTV's met betrekking tot natuurstenen wegenisproducten herzien. Zodra deze herziening is afgerond, zullen deze PTV's aan de sectorale commissie worden voorgelegd voor bespreking en goedkeuring.

Nemen vooral deel aan deze vergaderingen:

Anne Dath (BCCA)
Dominique Nicaise (WTCB)
Frédérique Thewissen (SPW)
Olivier Auly (Fédération Pierre Bleue)
Sylvie Smets (OCW)
Marijn Lybaert (OCW)
Benoit Misonne (Fédération Pierre Bleue)
Sabine Piedboeuf (Fédération Belge des Entrepreneurs de la Pierre Naturelle)
Kristof Callebaut (Union des carrières et scieries de marbres de la Belgique)
Koen Laeremans (Maris Natuursteen)
Peter Maris (Maris Natuursteen)
Kris Vandenneucker (COPRO)
Francis Tourneur (Pierres et Marbres de Wallonie)
Jean-Pierre Cnudde (UG Geologisch Instituut)
Dirk Van Dam (Brachot-Hermant)
Philippe Keppens (AWV)

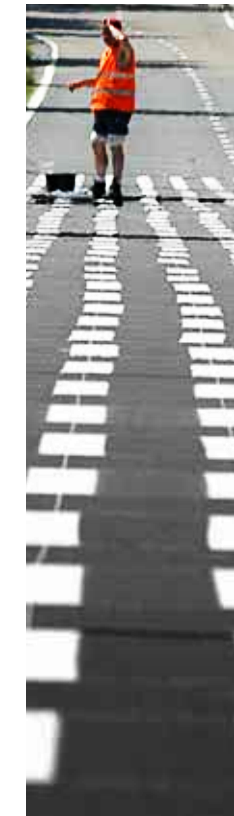
Deze werkgroep heeft in 2015 3x vergaderd.

Werkgroep Handleiding Natuursteenbestrating

Dit is een werkgroep die georganiseerd wordt door het OCW, waarbij COPRO deelneemt aan de vergaderingen.

Toekomst

Wij hopen dat de afronding van de herziening en de uiteindelijk goedkeuring van de PTV 841, PTV 842 en PTV 843 zal leiden tot een aanvraag van certificatie van afgewerkte wegenisproducten van natuursteen, zodat eindelijk gecertificeerde eindproducten kunnen geleverd worden op de Belgische markt zoals gevraagd in het Standaardbestek 250.

COPRO Wegmarkerings- producten

De activiteiten van COPRO in de sector van de wegmarkeringen kunnen gegroepeerd worden volgens de certificatiesystemen, zoals weergegeven in onderstaande tabel:

Signalisatie en wegmarkeringen

WETTELIJKE MARKERING	VRIJWILLIGE KWALITEITSMERKEN
CE	BENOR ATG
	Glaspapels en stroefmakende middelen Geprefabriceerde thermoplasten tot eind 2015
Nastrooiproducten Folies voor verkeersborden	Thermoplasten Wegenverf Koudplasten Geprefabriceerde wegmarkeringen vanaf half 2015 Gebruiksgeschiktheidsattesten van wegmarkeringssystemen

DE SIGNALISATIE EN DE EUROPESE VERORDENING BOUWPRODUCTEN: CE-MARKERING

CE-markering op basis van Europese normen

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstellingen: COPRO + SPW**

Onderwerp van de certificatie

Het onderwerp van deze certificatie is de certificatie van de prestatiebestendigheid van de nastrooiproducten.

Sinds mei 2005 is de CE-markering voor de nastrooi-producten verplicht binnen de EER (Europese Economische Ruimte).

Voor de basisproducten voor wegmarkering, verven, koudplasten en thermoplasten, is de geharmoniseerde norm nog steeds niet goedgekeurd, zodat CE-markering hiervoor nog niet van toepassing is.

Het systeem van CE conformiteitsattestering voor de wegmarkeringsproducten, is het systeem 1.

Wegmarkeringsproducten

Dit houdt in dat een aangemelde productcertificatie-instantie ("Notified Body") betrokken is bij de verstrekking van het certificaat van prestatiebestendigheid van het product. Dit is essentieel voor de fabrikant om de CE-markering te mogen aanbrengen op zijn producten. De taken van deze instantie omvatten:

- de bepaling van het producttype op grond van typeonderzoek (inclusief bemonstering)
- de initiële inspectie van de fabriek en de controle van de FPC
- de permanente bewaking, beoordeling en evaluatie van de FPC

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Productverantwoordelijke:

Philippe du Bus de Warnaffe

Auditors:

Gauthier Michaux (SPW), Kim Vandenhoeke en Philippe du Bus de Warnaffe

Referentiedocumenten

CE-documenten:

- **CPR Verordening (EU) Nr. 305/2011 van het Europees parlement en de raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad.**
- **EN 1423: 2012 + EN 1423: 2012/AC: 2013: Wegmarkeringsproducten - Nastrooi materiaal: Glasparsels, stroefmakende middelen en mengsels van beide componenten**
- **R/CE 1423: Certificatie van de prestatiebestendigheid voor wegmarkeringsmaterialen - nastrooi materiaal - Glasparsels, stroefmakende middelen en mengsels van beide componenten**

Activiteiten/evolutie

Ondanks het feit dat er maar één fabriek van glasparsels gevestigd is in België, hebben ondertussen 12 fabrikanten gekozen een beroep te doen op COPRO als notified body voor de certificatie van de prestatiebestendigheid van nastrooi-producten.

Onze auditors beoordelen de dossiers in het Frans, Nederlands, Duits en Engels, gezien de klanten voor de CE-markering gevestigd zijn in België (1), Duitsland (2), Frankrijk (2), Nederland (1), Polen (1), het Verenigd-Koninkrijk (3) en zelfs in Texas (1) en Wit-Rusland (1).

De audits worden ofwel door COPRO, ofwel door het SPW uitgevoerd, dat tevens genotificeerd is door België, maar uitsluitend in de hoedanigheid van inspectie-instelling.

Werkgroepen

COPRO neemt deel aan volgende werkgroepen:

- REC (Road Equipment Commission), het Spiegelcomité van de CEN TC 226;
- Spiegelcomité van de werkgroep CEN TC 226 WG 2;
- CEN TC 226: Task groups: EN 1423, EN 1424, EN 12802, EN 1824.

▲ Proefvak wegmarkeringen Baillonville.

CE-markering op basis van Europese technische beoordelingsdocumenten:

- Technische beoordelingsinstantie (TBI): Belgische Unie voor technische goedkeuringen in de bouw BUTgb
- Beoordelingsoperator: COPRO

Onderwerp

Europese technische beoordelingen zijn de gedocumenteerde beoordeling van de prestaties van een bouwproduct, met betrekking tot de essentiële kenmerken, in overeenstemming met het desbetreffende Europese beoordelingsdocument. Een Europese technische beoordeling is nodig om de fabrikanten van bouwproducten in staat te stellen een prestatieverklaring op te maken voor een bouwproduct dat niet of niet volledig door een geharmoniseerde norm behandeld wordt. Het aanvragen van een Europese technische beoordeling is geen wettelijke verplichting. COPRO is een beoordelingsoperator binnen de BUTgb (Belgische Unie voor technische goedkeuring in de bouw), dat een technische beoordelingsinstantie (TBI) is.

De aanvragen van Europese Technische beoordelingen voor de folies voor de verkeersborden (verticale en horizontale signalisatie) worden hierdoor administratief behandeld door COPRO. Gauthier Michaux is door het Uitvoerend Bureau aangewezen als rapporteur voor de nieuwe ETB-aanvragen in deze sector.

Referentiedocumenten

CE-documenten:

CPR Verordening (EU) Nr. 305/2011 van het Europees parlement en de raad van 9 maart 2011 tot vaststelling van geharmoniseerde voorwaarden voor het verhandelen van bouwproducten en tot intrekking van Richtlijn 89/106/EEG van de Raad.
Europese Technische beoordelingsdocument(en)

Activiteiten

In 2015 werden 2 dossiers van Europese technische beoordelingen behandeld die begin 2016 gepubliceerd werden door het BUTgb.

Werkgroepen

COPRO neemt actief deel aan het Uitvoerend Bureau lineaire wegelementen, dat de dossiers van Europese technische beoordelingen en van de gebruiksgeschiedheidsattesten van de wegmarkeringsystemen (zie verder) behandelt.

De effectieve leden van het Uitvoerend Bureau B021 zijn: Voorzitter:

Gauthier Michaux (SPW)

Secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe (COPRO)

Leden:

Kirsten Bortels (MOW Departement - Technisch Ondersteunende Diensten - Expertise Beton en Staal), Sophie De Vlieger (AWV Afdeling Expertise Verkeer en Telematica), Marc Grommen (Coatings Research Institute), Frédéric Michel (Laboratoire des Matériaux de Construction Université de Liège) en Kris Redant (OCW)

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Productverantwoordelijke:

Philippe du Bus de Warnaffe

Rapporteur:

Gauthier Michaux (SPW)

Wegmarkeringsproducten

BENOR-certificatie

- **Certificatie-instelling: COPRO**
- **Keuringsinstelling: COPRO + SPW**

Onderwerp van de certificatie

Deze certificatie dekt de vrijwillige certificatie van de wegmarkeringsproducten. Om te borgen dat wegmarkeers over producten beschikken die een vastgelegd kwaliteitsniveau behalen en die niet teveel variëren, hebben de besturen specificaties opgesteld voor de meeste wegmarkeringsproducten. De specificaties zijn gebaseerd op Europese normen en op de ervaring in België. Op basis van deze specificaties, hebben de leveranciers de mogelijkheid een vrijwillige certificatie te vragen waarbij COPRO bevestigt dat COPRO volgens het toepassingsreglement controle uitvoert op de zelfcontrole van deze leverancier op basis van in de toepassingsreglementen vastgelegde regels, met inbegrip van controleproeven. De certificatie van wegmarkeringsproducten is één schakel in de kwaliteitsketen van de wegmarkeringen, die alvast borgt dat de wegmarkeers voor de beheersing van het markeringsproces een beroep kunnen doen op conforme producten.

Vanaf eind 2015 is voor de certificatie van alle wegmarkeringsproducten de technische goedkeuring ATG omgezet naar een BENOR-certificatie.

Personeel

Sectorverantwoordelijke:

Raf Pillaert

Productverantwoordelijke:

Philippe du Bus de Warnaffe

Inspecteurs:

Gauthier Michaux (SPW), Raf Pillaert en

Philippe du Bus de Warnaffe

Nieuws 2015: Raf Pillaert is nu eveneens bevoegd voor inspecties in het kader van deze certificatie van de basismaterialen.

Referentiedocumenten

Technische documenten:

Glassparels en stroefmakende middelen:

- **PTV 881: Nastrooimateriaal: glassparels, stroefmakende middelen en mengsels van beidel**
- **NBN EN 1423:2012 + EN 1423:2012/AC:2013: Wegmarkeringsproducten - Nastrooimateriaal: Glassparels, stroefmakende middelen en mengsels van beide componenten**
- **PTV 882: Wegmarkeringsmateriaal - Voorgemengde glassparels**
- **NBN EN 1424:1997 + EN 1424:2012/A1:2003 - Premix glassparels**

Basismaterialen:

- **PTV 883: Wegenverven**
- **PTV 884: Thermoplasten**
- **PTV 885: Koudplasten**
- **PTV 888: Geprefabriceerde markeringen**
- **NBN EN 1790: Materialen voor wegmarkering - Geprefabriceerde wegmarkeringen**

Certificatiedocumenten:

- **TRA 81: BENOR toepassingsreglement voor glassparels, stroefmakende middelen en mengsels van beide bestanddelen.**
- **TRA 84: Toepassingsreglement voor het gebruik en de controle van het BENOR-merk in de sector van de wegmarkeringsproducten: basisproducten voor wegmarkering: wegenverf, thermoplasten, koudplasten, geprefabriceerde wegmarkeringen**

Activiteiten/evolutie

Momenteel zijn er 6 gecertificeerde leveranciers van glassparels en stroefmakende middelen en 13 gecertificeerde leveranciers van basismaterialen: verf, thermoplasten, koudplasten, geprefabriceerde markeringen.

Sectorale commissie Wegmarkeringen

COPRO is aangeduid als Sectorale organisatie (OSO) voor de BENOR-certificatie van wegmarkeringsproducten.

De voorschriften voor de certificatie zijn opgesteld door de Sectorale commissie "Wegmarkeringsproducten".

De effectieve leden zijn:

Voorzitter:

Gauthier Michaux (SPW)

Secretaris:

Philippe du Bus de Warnaffe (COPRO)

Leden:

Kirsten Bortels (MOW - Departement - Technisch Ondersteunende Diensten - Expertise Beton en Staal), Theo De Jaegher (IVP), Sophie De Vlioger (AWV Afdeling Expertise Verkeer en Telematica), Stéphan Dujardin (SOVITEC), Christos Economides (LKF Materials en GEVEKO Plastiroute), Marc Grommen (Coatings research Institute (CoRI)), Pascal Hivert (Potters Ballotini), Hans Huijink (Triflex), John Kreps (Signeq), Jürgen Ohm (SWARCO), Kris Redant (OCW), Joris Spruyt (ACB-WJ Products, ACB-WJ product Services), Bas van der Tak (Veluvine), Jean-Luc Vincent (SAR en Vandipaint) en Jo Vanmechelen (3M)

Technische goedkeuring ATG

Vanaf juli 2010 is COPRO de goedkeurings- en certificatie-operator voor de wegmarkeringsproducten binnen de BUtgb (Belgische Unie voor technische goedkeuring in de bouw).

De technische goedkeuring ATG voor de producten zelf is vanaf eind 2015 helemaal overgezet naar BENOR-certificatie (zie vorig punt).

Naast de productcertificatie van de basisproducten en de nastrooiproducten werd in 2007 de homologatie van wegmarkeringsystemen opgestart. Deze homologatie is gebaseerd op de goedkeuringsleidraad G0025 en geeft de aanvragers de mogelijkheid de duurzaamheid en het prestatievermogen van het voor homologatie voorgestelde wegmarkeringsstelsel aan te tonen. Een wegmarkeringsstelsel bestaat uit een basisproduct in een bepaalde dosering, meestal gecombineerd met nastrooiproduct(en).

Het doel is om de systemen te klasseren zodanig dat wegmarkeers de systemen kunnen selecteren op basis van aangetoonde prestaties, wat hen toelaat om de beschikbare middelen beter te kunnen evalueren om uiteindelijk op die manier de prestaties te bekomen die de opdrachtgever van hen verwacht.

Referentiedocumenten

Technische documenten:

- **G0025: Leidraad voor het behalen van een gebruiksgeschiktheidsattest - Markeringsystemen - Homologatiewerf op de weg**
- **EN 1824: Wegmarkeringsmaterialen - Beproeving op de weg**
- **EN 1436: Wegmarkeringsmaterialen - Eisen gesteld aan de wegmarkering ten behoeve van de weggebruiker**

Activiteiten

In 2013, 2014 en 2015 organiseerde COPRO met SPW en met samenwerking van AWW proefvakken in Baillonville. De systemen worden initieel gemeten, en zolang alle gemeten waarden voldoen aan de minimumeisen. Zodoende kunnen ze na één jaar al een gebruiksgeschiktheidsattest behalen (na 1 jaar reeds 1 miljoen wielovergangen), de duurzaamste systemen beantwoorden ook nog aan de minimumeisen na anderhalf of zelfs 2 miljoen wielovergangen, maar dit wordt pas in het tweede jaar na plaatsing opgemeten.

Toekomst

In principe zullen de volgende proefvakken opgestart worden in 2017, gezien het voorzien is dat dit jaar de weg heraangelegd wordt op de plaats van de proefvakken van 2013, zodat we volgend jaar opnieuw beschikken over een correct wegdek dat beantwoordt aan de vereisten voor de homologatie van de wegmarkeringsystemen.

THE HERO AD JACK

ORGANISATIE

Algemene Vergadering

Effectieve leden

OPENBARE INSTELLINGEN	
Vlaams Gewest	Filip Boelaert - <i>Voorzitter</i>
	Pieter De Winne
	Eva Van den Bossche
Brussels Gewest	Ilse Wuyts
	Vincent Thibert

AANNEMERS	
BFAW	Bernard Cornez
BFAW - Brussel	Yvo Derdaele
VlaWeBo - Antwerpen	Yves Ulens - <i>Ondervoorzitter</i>
VlaWeBo - Limburg	Erik Keijers
VlaWeBo - Oost-Vlaanderen	Romain Buys
VlaWeBo - Vlaams Brabant	Herman Dekempeneer
VlaWeBo - West-Vlaanderen	Ingrid De Vriese
FWEV - Brabant wallon	William Haulotte
FWEV - Hainaut	Jean Baes
FWEV - Liège	Etienne Jardinet
FWEV - Luxembourg	Pol Hanoul
FWEV - Namur	Jean-Jacques Nonet
Bouwunie Infrastructuurwerken	Jerome Vanroye

Toegetreden leden

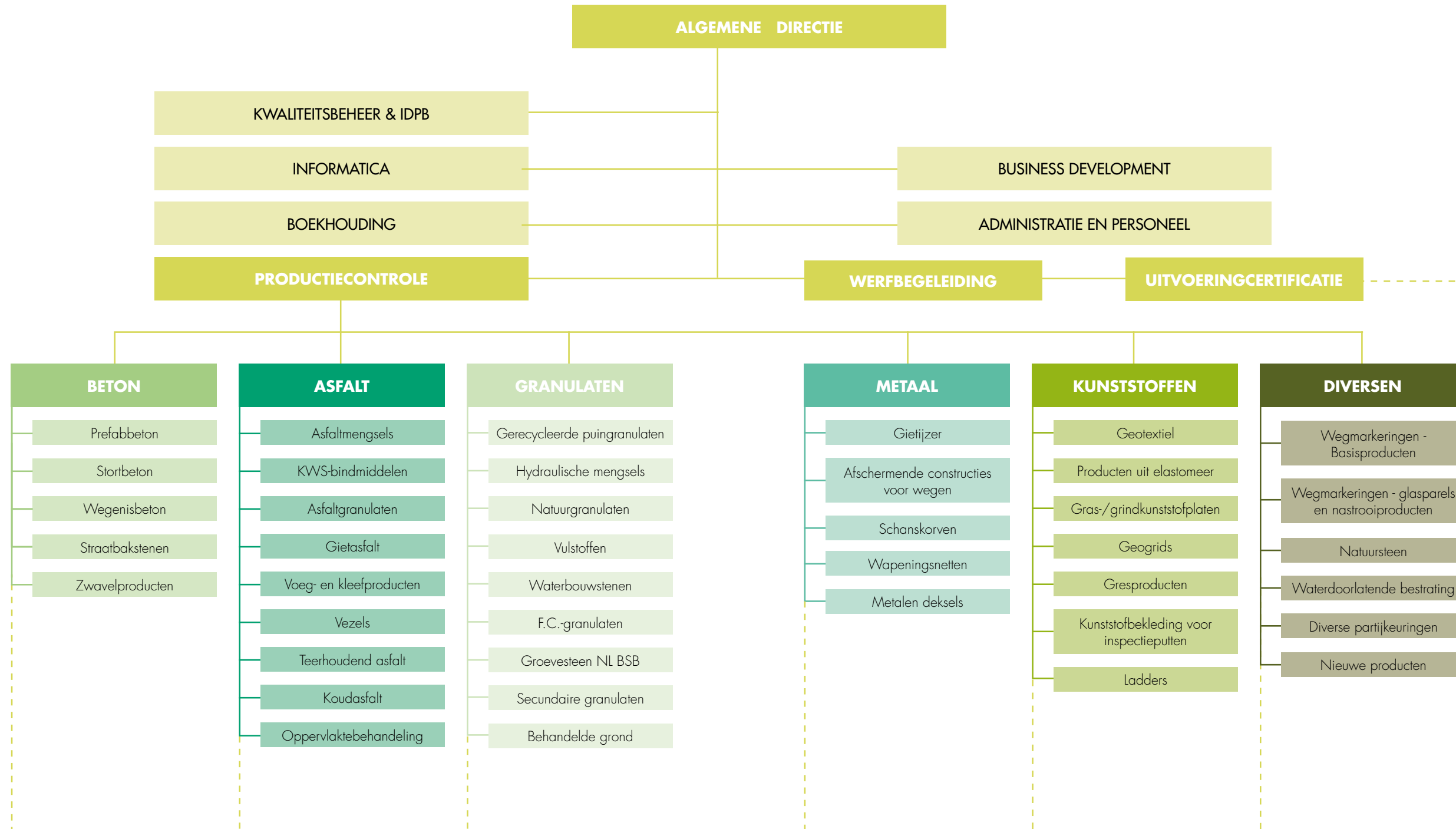
Belfill	
Labo Laborex	Serge Vermeren
Labo OCB	Erik Willaert

ORGANISATIE

Raad van Bestuur

OPENBARE INSTELLINGEN	
Vlaams Gewest	Filip Boelaert - <i>Voorzitter</i>
	Pieter De Winne
	Eva Van den Bossche
Brussels Gewest	Ilse Wuyts

AANNEMERS	
BFAW	Bernard Cornez
	Yvo Derdaele
	Eli Desmedt
	Pol Hanoul
	Etienne Jardinet
	Yves Ulens - <i>Ondervoorzitter</i>

INTERNE DIENSTEN VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING

Arbeidsongevallen

2015 was opnieuw een jaar zonder arbeidsongeval! Dit wil niet zeggen dat we op onze lauweren mogen rusten. Aan een veilig arbeidsklimaat moet immers continu gewerkt worden.

Opleidingen

Net zoals de voorgaande jaren heeft onze bedrijfshulpverlener (BHV), Marga De Bruyn, zich verder geschoold in EHBO middels een bijscholingscursus.

Jaaractieplan 2015

In het kader van het jaaractieplan 2015 werden ondermeer volgende zaken uitgevoerd:

- **Controle/nazicht van de sociale voorzieningen op kantoor.**
- **Veiligheidsfiches voor de gebruikte onderhoudsproducten op kantoor werden opgesteld.**
- **Risico-analyse voor psychosociale belasting werd uitgevoerd in samenwerking met Adhesia-Mensura.**
- **Controlemeting in situ van blootstelling aan (kwarts-)stof.**
- **Nazicht van de muurhaspels en brandblusapparaten werd uitgevoerd door Ansul.**

Psychosociale belasting op het werk

Naar aanleiding van de wijzigingen van de welzijnswet en het Koninklijk Besluit dd. 10/4/2014 werden binnen COPRO de nodige maatregelen genomen ter preventie van psychosociale risico's op het werk:

- **Het arbeidsreglement werd aangepast**
- **In samenwerking met de externe partner Adhesia-Mensura werd een risico-analyse voor psychosociale belasting uitgevoerd door middel van een enquête. Deze enquête werd geanalyseerd door Adhesia-Mensura en de resultaten ervan werden besproken tijdens een kwaliteitsvergadering.**

Enkele vaststellingen van de enquête:

- **91% van de werknemers van COPRO heeft (anoniem) deelgenomen aan de enquête.**
- **Meer dan 90% van de werknemers komt goed overeen met zijn collega's en voelt zich goed binnen COPRO.**
- **De fysieke werkomstandigheden en werkomgeving scoren goed, slechts 3% (1 persoon) is hierover ontevreden.**
- **De medewerkers geven aan te weten wat er van hen verwacht wordt, hun werk aan te kunnen en te beschikken over voldoende autonomie.**
- **3/5 van de bevroegden is tevreden over het evenwicht werk/privé.**

Algemeen genomen scoort COPRO goed op de 4 A's: Arbeidsorganisatie, Arbeidsinhoud, Arbeidsvoorwaarden en Arbeidsomstandigheden.

Ook de interpersoonlijke relaties op het werk scoren goed. Net zoals met het thema "veiligheid" zijn de resultaten meer dan positief, maar dient ook hier continu gewerkt te worden om dit te handhaven en waar mogelijk te verbeteren.

Wordt vervolgd.

INTERNE DIENSTEN

Informatica

Algemeen

COPRO heeft samengewerkt met een aantal dienstleveranciers waaronder Econocom, Efficacy en The Reference die mee ingestaan hebben tot hun ondersteunende rol op het gebied van informatica.

Infrastructuurverbetering

In 2015 werd er een nieuwe fileserver in dienst genomen om te kunnen voldoen aan de grotere behoefte aan meer schijfcapaciteit. Niet alleen heeft dit een rol gespeeld voor de vernieuwing van de server maar ook, en niet onbelangrijk, de performantie (lees- en schrijfoperaties) van de schijven.

Deze performantie houdt in dat bestanden op een snelle manier van een toestel naar een ander kunnen gekopieerd worden of de inhoud kan geopend worden op de computer van de gebruiker.

Verder werd er ook gestart met een betere internetverbinding die via een glasvezelverbinding zal verlopen. Dit laat toe om met hogere bandbreedte gegevens uit te wisselen tussen COPRO en het internet.

De intrede van een nieuwe fileserver en een snellere internetverbinding leidt tot een betere optimalisatie van het werken tussen systemen en gebruikers.

Website

Sinds de lancering van COPRO's website in 2007 is er in het digitale tijdperk veel veranderd. Dit heeft tot gevolg dat de website, ondanks vele jaren dienst, aan de huidige normen van het digitaal gebruik minder goed hanteerbaar is.

We hebben het dan over de mobiele platformen zoals tablet en smartphone. Met dit in gedachte en een aantal verbeteringen die de website beter tot haar recht zou moeten doen uitkomen, zijn we gestart met de zoektocht naar een partner die de ontwikkeling van de nieuwe COPRO website tot zich zou nemen.

Geniet nog van de laatste momenten van het ontwerp dat in 2007 gelanceerd werd want COPRO heeft als perspectief om in 2016 haar nieuwe website te lanceren!

Verantwoordelijken

Marc Buffet van Econocom en Bart Miseur van COPRO.

Perspectieven 2016

Opzetten constructie voor data-uitwisseling; mobiele app extranet.

BALANS

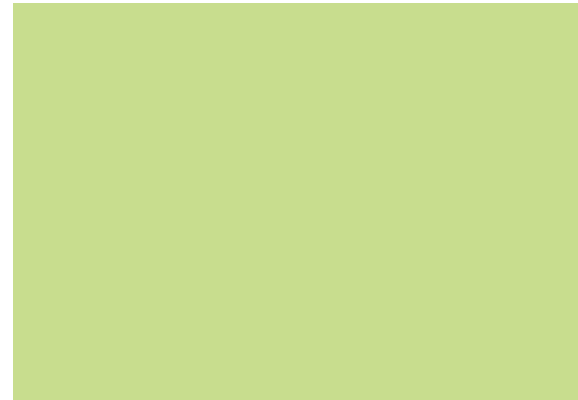
ACTIVA	31/12/2015
A. VASTLIGGEND	2.469.131,50
A1. Website & Logo	102.817,60
A2. Terreinen	0,00
A3. Bebouwde terreinen (aanschaffingswaarde)	3.048.416,27
A4. Installatie, uitrusting (aanschaffingswaarde)	1.035.669,97
A5. Mat., meubilair, roll. (aanschaffingswaarde)	662.385,68
A6. Software	158.605,74
A7. Afschrijvingen	-2.545.092,74
A8. Waarborgen	6.328,98
B. REALISEERBAAR	1.843.454,53
B1. Klanten	1.597.613,54
B2. Op te stellen facturen en creditnota's	222.958,83
B3. Te ontvangen creditnota's	0,00
B4. Overlopende rekeningen	22.882,16
C. BESCHIKBAAR	7.928.884,67
C1. Beleggingen	7.024.256,83
Geboekte waardeverminderingen	-95.313,35
C2. Spaarrekening	394.626,20
C3. Bank	605.197,69
C4. Kas	117,30
TOTAAL	12.241.470,70

PASSIVA	31/12/2015
A. EIGEN VERMOGEN	287.556,49
A1. Beginvermogen	287.556,49
B. BESTEMDE FONDSEN	10.751.425,52
B1. Fondsen bestemd voor sociaal passief	4.409.888,50
B2. Fondsen bestemd voor investeringen	2.942.083,97
B3. Andere bestemde fondsen	3.399.453,05
C. VOORZIENING RISICO'S & LASTEN	74.368,06
C1. Voorziening voor sociaal passief	0,00
C2. Voorziening voor risico's	74.368,06
D. SCHULDEN KORTE TERMIJN	1.128.120,63
D1. Leveranciers	309.657,90
D2. Te ontvangen facturen	18.032,96
D3. Te betalen vakantiegeld	341.463,31
D4. Te betalen BTW	11.472,88
D5. Te betalen bedrijfsvoorheffing en wedden	130.554,55
D6. Overlopende rekening	316.939,03
TOTAAL	12.241.470,70

**WIE WIJ ZIJN? COPRO'S KLOPPEND HART.
DIRECTIE**

Dirk VAN LOO | CEO
dirk.vanloo@copro.eu

Carine WALSCHAERT | Secretariaat
carine.walschaert@copro.eu | +32 (0)491 61 24 74

Renée DECLERCK | Kwaliteitsverantwoordelijke
renee.declerck@copro.eu | +32 (0)478 54 89 58

Bernard CORNET | Business Development Engineer
bernard.cornet@copro.eu | +32 (0)499 07 82 44

Gaëtan PLUYM | Verantwoordelijke IDPB
gaetan.pluym@copro.eu | +32 (0)473 63 66 69

Rita BURTON | Management Assistant
rita.burton@copro.eu | +32 (0)496 12 60 67

Marga DE BRUYN | Secretariaat
marga.debruyne@copro.eu | +32 (0)496 26 05 96

Ruben VERBEKE | Coördinatie & promotie, werven
ruben.verbeke@copro.eu | +32 (0)497 43 86 59

Bart MISEUR | Informatica
bart.miseur@copro.eu | +32 (0)490 44 86 12

**WIE WIJ ZIJN? COPRO'S KLOPPEND HART.
SECTOR ASFALT**

Dirk LACAEYSE | Sector- en Productverantwoordelijke bitumineuze mengsels, koudasfalt, afvoer van teerhoudend asfalt
dirk.lacaeyse@copro.eu | +32 (0)495 25 52 48

Erik ANSINGH | Inspecteur sector asfalt
erik.ansingh@copro.eu | +32 (0)477 99 44 54

Andie DEDONCKER | Productverantwoordelijke vezels, gietasfalt, voegvullingsproducten, oppervlaktebehandelingen andie.dedoncker@copro.eu | +32 (0)496 12 92 98

Andi CROMBEZ | Inspecteur sector asfalt
andi.crombez@copro.eu | +32 (0)496 52 20 50

Philippe du BUS de WARNAFFE | Productverantwoordelijke bindmiddelen philippe.dubusdewarnaffe@copro.eu | +32 (0)478 31 07 68

Koen VAN DAELE | Productverantwoordelijke asfaltmengsels koen.vandaele@copro.eu | +32 (0)478 31 07 71

Marijke VAN DER STEEN | Inspecteur bindmiddelen marijke.vandersteen@copro.eu | +32 (0)490 64 76 29

Jordy VAN DAM | Productverantwoordelijke asfaltgranulaat jordy.vandam@copro.eu | +32 (0)493 25 58 76

**WIE WIJ ZIJN? COPRO'S KLOPPEND HART.
SECTOR GRANULATEN**

Johny DE NUTTE | Sector- en Productverantwoordelijke behandelde grond, secundaire granulaten, waterbouwstenen
johny.denutte@copro.eu | +32 (0)476 47 31 23

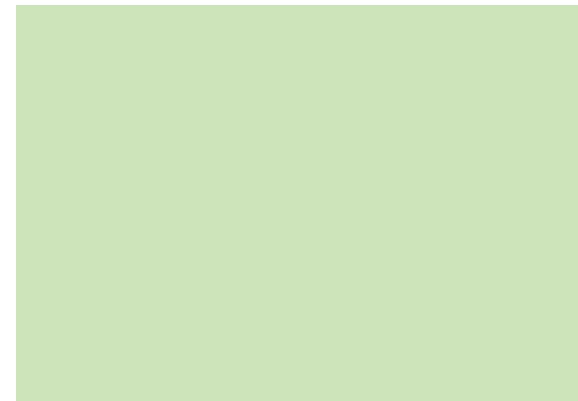
Toby VERDIN | Productverantwoordelijke hydraulisch gebonden mengsels
toby.verdin@copro.eu | +32 (0)492 59 14 17

Dieter KRIKILION | Productverantwoordelijke vulstoffen
dieter.krikilion@copro.eu | +32 (0)474 96 14 14

Dorien DESMET | Productverantwoordelijke F.C.-granulaten
dorien.desmet@copro.eu | +32 (0)494 52 67 91

Dries WOUTERS | Inspecteur sector granulaten
dries.wouters@copro.eu | +32 (0)471 12 89 21

Michaël VAN SCHELVERGEM | Productverantwoordelijke gerecycleerde granulaten
michael.vanschelvergem@copro.eu | +32 (0)496 26 05 97

Stéphane BAGUET | Productverantwoordelijke natuurgranulaten
stephane.baguet@copro.eu | +32 (0)476 47 31 25

Kim DE JONGHE | Inspecteur sector granulaten
kim.dejonghe@copro.eu | +32 (0)470 22 13 33

Ruben VERBEKE | Inspecteur sector granulaten
ruben.verbeke@copro.eu | +32 (0)497 43 86 59

**WIE WIJ ZIJN? COPRO'S KLOPPEND HART.
SECTOR GRANULATEN**

Dries LAMBRECHTS | Inspecteur granulaten
dries.lambrechts@copro.eu | +32 (0)493 53 30 15

Christophe BUELENS | Inspecteur HGM en granulaten
christophebuelens@copro.eu | +32 (0)476 98 84 61

Davy CLAES | Inspecteur granulaten
davy.claes@copro.eu | +32 (0)478 97 80 30

SECTOR BETON

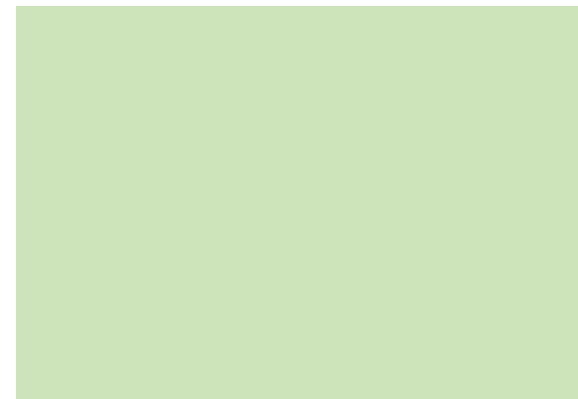
Staf DEVALCK | Sector- en Productverantwoordelijke
prefab betonproducten en zwaalgebonden producten
staf.devalck@copro.eu | +32 (0)476 47 31 27

Luc VERBUSTEL | Productverantwoordelijke stortbeton, wegnisbeton
luc.verbustel@copro.eu | +32 (0)474 50 27 40

Gaëtan PLUYM | Productverantwoordelijke straatbakstenen
gaetan.pluym@copro.eu | +32 (0)473 63 66 69

Renée DECLERCK | Inspecteur beton
renee.declerck@copro.eu | +32 (0)478 54 89 58

**WIE WIJ ZIJN? COPRO'S KLOPPEND HART.
SECTOR METAAL**

Kris VANDENNEUCKER | Sector- en Productverantwoordelijke gietijzer, schanskorven, wapeningsnetten, metalen deksels
kris.vandenneucker@copro.eu | +32 (0)478 31 07 64

Kim VANDENHOEKE | Productverantwoordelijke afschermende constructies voor wegen
kim.vandenhoeke@copro.eu | +32 (0)479 85 33 83

SECTOR KUNSTSTOFFEN

Raf PILLAERT | Sector- en Productverantwoordelijke producten uit elastomeer, geotextiel en aanverwante producten, ladders
raf.pillaert@copro.eu | +32 (0)478 31 07 65

Marijke VAN DER STEEN | Productverantwoordelijke gras/grind-kunststofplaten, Inspecteur sector kunststoffen
marijke.vandersteen@copro.eu | +32 (0)490 64 76 29

SECTOR DIVERSEN

Raf PILLAERT | Sectorverantwoordelijke
raf.pillaert@copro.eu | +32 (0)478 31 07 65

Kris VANDENNEUCKER | Productverantwoordelijke natuursteen
kris.vandenneucker@copro.eu | +32 (0)478 31 07 64

Renée DECLERCK | Productverantwoordelijke partijkeuringen
renee.declerck@copro.eu | +32 (0)478 54 89 58

Philippe du BUS de WARNAFFE
Productverantwoordelijke wegmarkeringen
philippe.dubusdewarnaffe@copro.eu | +32 (0)478 31 07 68

1 mei 2015 en Marc Van Brabant ...

Op 1 mei 2015, verscheen Marc niet meer op de personeelslijst van COPRO, maar zijn hart en geest (in het bijzonder) blijven aanwezig. Marc was COPRO van dienst gedurende vier jaar (2011 tot 2015) als "business development manager" en had als doel gesteld om de grote voordelen van de certificatie ter kennis te brengen van diegenen die het nut negeren en diegenen die het concept niet beheersen. In een wereld waar elke relatie gebaseerd is op vertrouwen (vertrouwen in elke zin van "kennis" natuurlijk), is het goed dat een derde onberispelijke partij bevestigt dat de verklaringen in overeenstemming zijn met de waarheid, voordelig voor alle partijen, eerlijk en genieten van het algemeen welzijn. Voor de 65 jaar van Marc, rond 11 april 2015, heeft COPRO hem een mooie receptie aangeboden. Hij werd sterk geraakt door het aantal vrienden in de bouwsector die op de oproep reageerden. In zijn dankbetuiging, na Erik Barbé en zijn team hartelijk bedankt te hebben om zijn idealen te verwezenlijken, citeerde hij de Franse schrijver 'André Gide' met volgende woorden: « Je reviendrais, je reviendrais toujours pour d'autres combats ... justes ... »

Het dienen van de bouw van een betere wereld!

COPRO wenst hem veel succes in zijn verdere loopbaan.

En dan 16 november en Bernard Cornet ...

Op 16 november 2015 werd Bernard Cornet officieel in dienst genomen, de opvolger van Marc Van Brabant. Landbouwkundig ingenieur, studiegebied landbouwtchnieken. Bernard heeft zijn hele carrière gemaakt in de bouwsector in het algemeen, en voornamelijk vervoersinfrastructuur. Gedurende meer dan 15 jaar heeft hij gewerkt voor het studiebureau verantwoordelijk voor de realisatie van de Belgische HST, en werd hij uiteindelijk de verantwoordelijke voor de afdeling Water/Afwatering, belast met drainagesystemen, stormbekkens en bijbehorende werkzaamheden gerelateerd aan nieuwe spoorweginfrastructuren. Na deze ervaring, is hij overgegaan naar de sector van de bouwverzekeringen ("Alle 'bouwplaats risico's" en de tienjarige aansprakelijkheid), om nadien terug te treden in een studiebureau om de infrastructuurprojecten voornamelijk gelegen in Wallonië

en Brussel, te beheren. Dit is het moment geweest waarop het pad van de kwaliteit, dat hij eerder al kon opvangen, geopend werd, en dat hij toetrad bij COPRO. Bernard zal dus de inspanningen tot controle en certificatie die Marc met glans op gang bracht, verderzetten. Een bijzondere aandacht zal uitgaan naar de Brusselse en Waalse Gewesten, door promotie, onder meer, van een nieuw concept: de uitvoeringscertificatie, en nieuwe producten, zoals wegenisbeton of koudasfalt. Bernard zal eveneens aandacht hebben voor de supranationale initiatieven ter bevordering van kwaliteit in de sector van de wegebouw en infrastructuur in Europa.

Vlawebo Trophy:

3 jaar geleden werd vanuit Vlawebo Oost-Vlaanderen een oproep gelanceerd met de vraag naar deelname aan de 1e Wegengebouw Trophy die door hen zou georganiseerd worden en zou doorgaan op de terreinen aan het Donkmeer in Oudenaarde. De zoektocht naar Chinese vrijwilligers kon gestart worden, een ploeg van 5 deelnemers werd samengesteld, evenals een supportersploeg. Eerder onverwachts werd toch een mooie 10^e plaats behaald.

Het jaar nadien werden opnieuw sportievelingen bijeen gezocht en kwam er een 3e plaats uit de bus.

Dit jaar konden we dan ook niet anders dan voor een 2^e, zoniet zelfs de 1e plaats te strijden. Zo gezegd, zo gedaan!

Op 05/09/2015 stonden we wederom met een strijdvarende ploeg aan de start. Na een dag vol sportieve proeven en enkele breinbrekers kwam dan om 18u de afroeping van de resultaten. Vol spanning was het wachten op onze naam, en jawel hoor, COPRO kon/mocht de Wegengebouw Trophy in ontvangst nemen!

Missie geslaagd, het hoogste schavot werd bereikt.

Ik wil dan ook nogmaals dank uitbrengen aan de deelnemers van die 3 edities, evenals de supporters. Dankuwel voor jullie inzet, de coach en hulpcoach zijn fier op jullie!

Al enkele jaren rijpte het idee bij COPRO om een klantentevredenheidsenquête te laten uitvoeren. Dat bleek echter nog moeilijker dan het woord zelf.

Wie zijn onze 'klanten'? Zijn dat de private of publieke bouwheren die gecertificeerde producten voorschrijven? Zijn dat de fabrikanten waar COPRO de controles uitvoert? Of de aannemers die de gecertificeerde producten verwerken? En wanneer zijn die 'tevreden'? Wanneer de kwaliteitslat laag ligt, en de kans op niet-conformiteiten klein is? Of wanneer de lat net hoog ligt met strenge eisen?

Een tevredenheidsonderzoek van een certificatie- en keuringsinstelling bleek dus toch iets anders dan de klassieke enquêtes waarmee we regelmatig worden bestookt.

Daarom werd er beroep gedaan op het gespecialiseerd bureau ICMA Group. Er werd samen met hen grondig gebrainstormd over de doelstellingen, de doelgroepen en de vragenlijsten.

Er werden 2 doelgroepen vastgelegd: 'fabrikanten' en 'overheden'. Elk heeft specifieke verwachtingen naar COPRO toe en dit vereist een aparte benadering en analyse.

Om voldoende en juiste informatie te bekomen werd een representatief aantal contacten willekeurig gekozen uit enerzijds alle kwaliteitsverantwoordelijken van BENOR/COPRO/CE certificaathouders en anderzijds alle gekende contactpersonen van publieke bouwheren. Deze personen werden eind oktober 2015 door ICMA

telefonisch gecontacteerd. 155 fabrikant- en 42 overheidscontacten hebben hun medewerking verleend aan het onderzoek. Wij willen hen bedanken voor hun tijd en nuttige feedback.

54 personen (bijna een derde van alle deelnemers) verkozen om anoniem te blijven.

Uit de vele resultaten presenteren wij u de meest relevante.

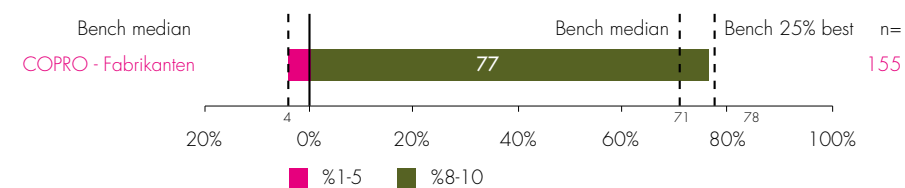
1. Doelgroep 'producenten': uitgesproken positief

De steekproef is representatief voor alle COPRO-sectoren (asfalt/beton/granulaten/andere), taalgroepen (NL/FR) en COPRO-activiteiten (certificatie, CE-markering, partijkeuring)

SEGMENTATIE	STEEKPROEF	
COPRO-fabrikanten	Totaal	155
Sector	Asfalt	27
	Beton	22
	Granulaten	93
	Andere sectoren	13
Taal	NL	130
	FR	25
Contact met COPRO voor...	Certificatie	107
	CE-markering	32
	Keuring	85

De globale tendens is positief. 77% van de ondervraagden geeft een algemene tevredenheidsscore van 8 of meer op 10.

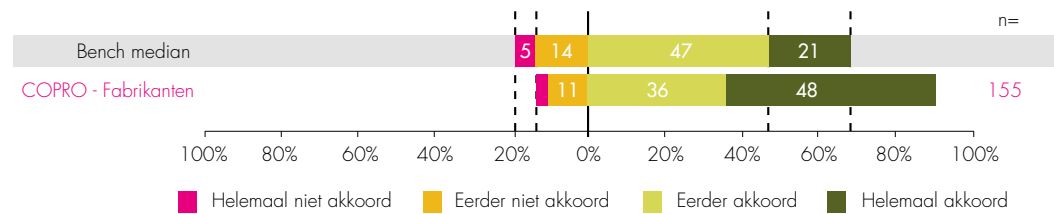
Satisfaction index

DE COPRO KLANTENTEVREDENHEIDSENQUÊTE 2015

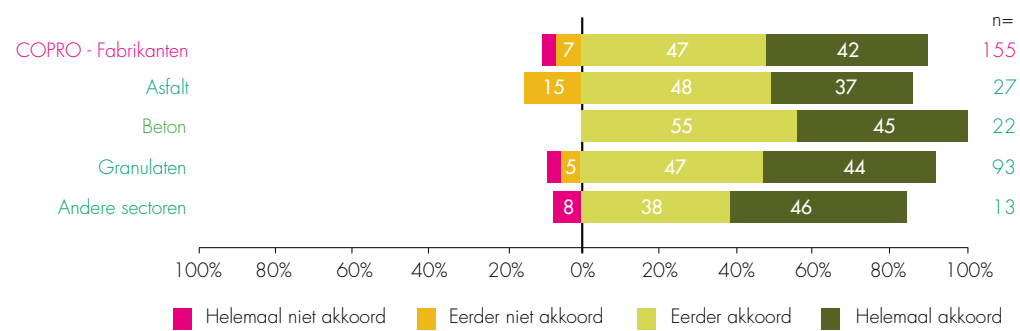
Fabrikanten waarderen in het bijzonder de toegevoegde waarde die certificatie in het algemeen en COPRO in het bijzonder biedt. COPRO behoort daarmee tot de 10% best scorende ondernemingen van alle ondernemingen waar ICMA een enquête uitvoerde.

In welke mate gaat u akkoord dat Certificatie een toegevoegde waarde biedt?

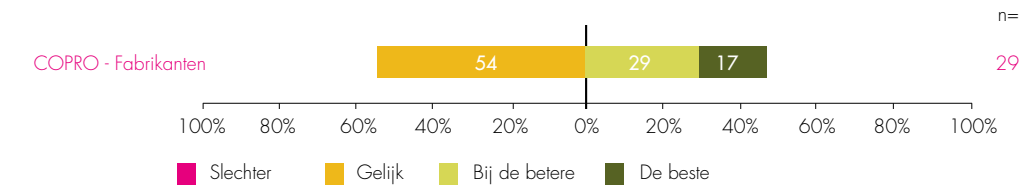
Fabrikanten blijken tevreden over de ondersteuning die COPRO biedt bij het verwezenlijken van hun doelstellingen inzake kwaliteit en de algemene toegevoegde waarde in de samenwerking.

In welke mate gaat u akkoord dat COPRO u helpt om uw doelstellingen inzake kwaliteit te realiseren?

Ook t.o.v. de andere certificatie-instellingen is de perceptie goed, al is het onderscheidend vermogen eerder beperkt.

Wanneer u COPRO in het algemeen vergelijkt met andere certificatie-instellingen, is COPRO dan ...?

Wat is voor de fabrikant belangrijk?

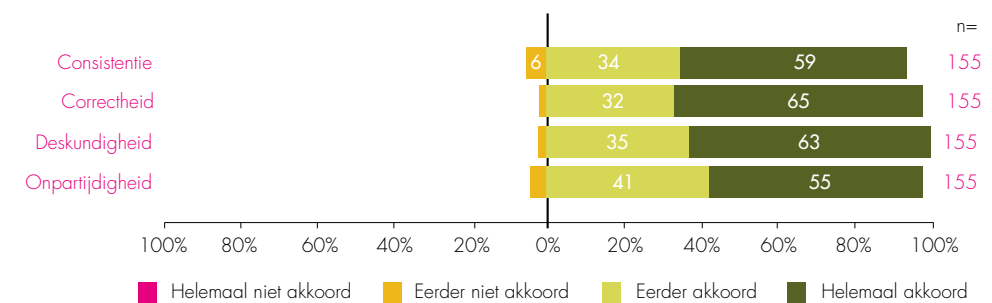
Zowel de kennis van de keurder (zowel product, technische als dossierkennis), als de mate waarin opmerkingen en sancties besproken en gerechtvaardigd worden bevonden, hebben de grootste impact op de algemene tevredenheid.

De prijs-kwaliteitverhouding wordt lager beoordeeld, maar dit aspect heeft een beperkte impact op de algemene tevredenheid van de bevrageden.

Verbeterpunten zijn de duidelijkheid van informatie (minder technisch en minder ingewikkeld) en de bespreking van opmerkingen en sancties. Dat worden concrete actiepunten voor 2016.

De algemene competentie van COPRO wordt als zeer goed beoordeeld.

In welke mate gaat u akkoord dat volgende attributen van toepassing zijn op COPRO?

DE COPRO KLANTENTEVREDENHEIDSENQUÊTE 2015

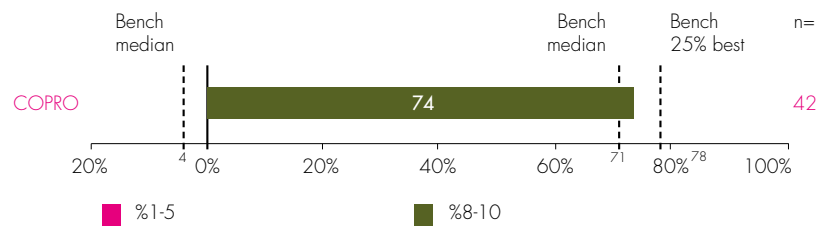
2. Doelgroep 'overheden': hoge tevredenheid over de toegevoegde waarde van COPRO

De steekproef is representatief voor de verschillende overheden (AWV/SPW/andere) en taalgroepen (NL/FR) in België.

SEGMENTATIE		STEEKPROEF
COPRO	Totaal	42
Sector	AWV	16
	SPW	9
	Andere	17
Taal	Nederlandstalig	32
	Franstalig	10

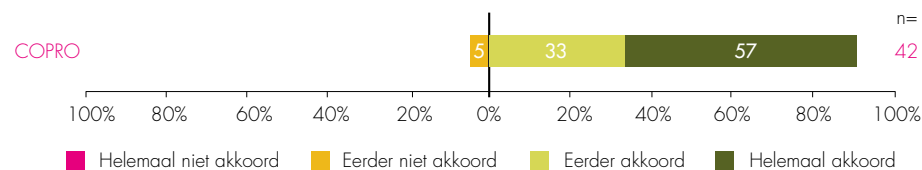
74% van de ondervraagden geeft een 8 of meer wat betreft de algemene tevredenheid. Niemand van de contacten toont zich duidelijk ontevreden. Wanneer er lagere scores gegeven worden, zijn deze eerder toe te schrijven aan een gebrek aan enthousiasme dan aan ontevredenheid.

Satisfaction Index

De scores betreffende toegevoegde waarde zijn zeer hoog, zoals bijvoorbeeld de bijdrage van COPRO aan het realiseren van de kwaliteitsdoelstellingen.

Certificatie biedt een toegevoegde waarde

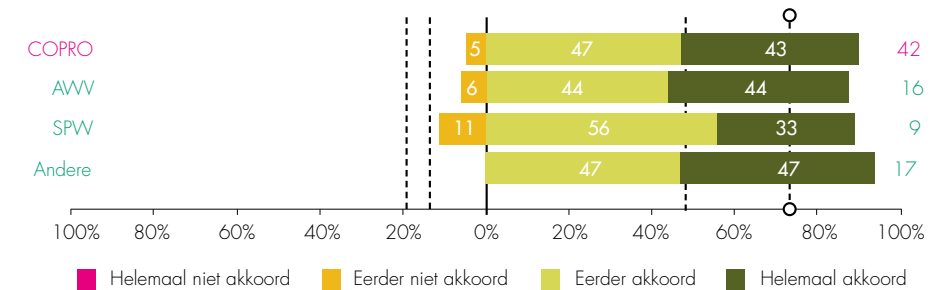

Betreffende onze adviesraden wordt de administratieve behandeling als uitstekend geëvalueerd. De duidelijkheid van de documenten is als zijnde daarentegen een verbeterpunt. Van de werfondersteunende controles worden vooral de rapportages en het overleg goed gepercipieerd. 74% van de gecontacteerden kennen het COPRO

Extranet. De tevredenheid ervan ligt hoog, maar de impact op de algemene tevredenheid is beperkt.

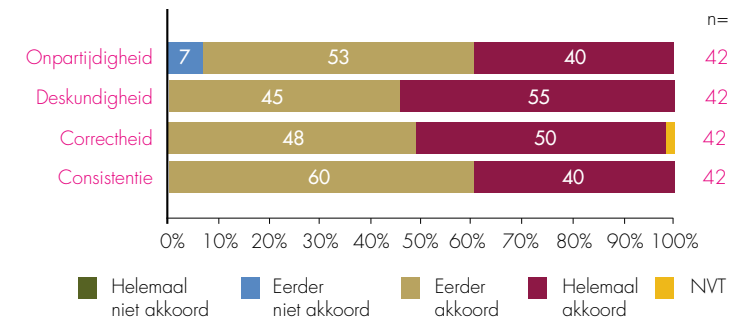
33% van de bevroegden bij de overheden doen ook beroep op andere certificatie-instellingen, waarbij COPRO voor 50% als beter en voor 43% als gelijk wordt ervaren.

COPRO helpt u om uw doelstellingen inzake kwaliteit te realiseren

Qua competenties krijgen vooral de deskundigheid en correctheid van COPRO een uitstekende score.

In welke mate gaat u akkoord dat volgende kenmerken van toepassing zijn op COPRO?

Verbeterpunten zijn de duidelijkheid van de documenten (voorschriften, reglementen, agenda, ..), de kwaliteit van sommige technische voorschriften en de kennis van producttoepassingen.

Een tevredenheidsonderzoek is waardeloos wanneer er geen gevolg aan wordt gegeven. Daarom werden de algemene resultaten besproken in het managementteam, en de specifieke feedback in aparte sectorvergaderingen.

Er werden concrete acties opgesteld, die zullen worden opgevolgd. COPRO wenst alle deelnemers te bedanken voor hun feedback. Wij engageren ons alvast om aan de hand ervan onze dienstverlening verder te verbeteren.

"Your most unhappy customers are your greatest source of learning."
B. Gates

Accreditatie

In het vorig jaarverslag konden we melden dat COPRO als één van de eerste instellingen in de sector van de bouwproducten zijn certificaat als keuringsinstelling volgens de nieuwe accreditatienorm EN ISO/IEC 17020 (2012) behaalde.

COPRO is ook geaccrediteerd als certificatie-instelling. Tot voor kort was hiervoor de norm NBN EN 45011 van kracht. Deze norm werd in 2012 vervangen door EN ISO/IEC 17065, die ten laatste in 2015 van toepassing gesteld moest worden. Ook hier kunnen we met fierheid melden dat we in 2015 ons nieuw accreditatie-certificaat behaald hebben. In België is hiervoor BELAC de nationale accreditatie-instelling.

Een accreditatie is de formele verklaring van de technische competentie en integriteit van een instelling die, in het geval van COPRO, keurings- en certificatiediensten aanbiedt. De accreditatie en conformiteitsbeoordeling samen vormen de bouwstenen van de kwaliteitsinfrastructuur van een land. Zo wordt het vertrouwen versterkt dat producten en diensten, processen en managementsystemen voldoen aan de nationale en internationale normen en voorschriften.

Onafhankelijkheid, onpartijdigheid, objectiviteit, competenties, beoordelingen, documentenbeheer, audits, correctieve en preventieve maatregelen... zijn termen die binnen COPRO goed ingeburgerd zijn. We hopen daarmee dan ook dat de door COPRO gekeurde of gecertificeerde producten met een betrouwbare kwaliteit op de markt worden gebracht.

Notificatie

Zoals al vermeld is COPRO geaccrediteerd als certificatie- en keuringsinstelling. BELAC voert hiervoor jaarlijks enkele dagen audits bij COPRO uit, zowel in de kantoren zelf, als op terrein bij één van onze gecertificeerde fabrikanten. COPRO is echter ook genoteerd als Notified Body. Dit wil zeggen dat COPRO door de FOD Economie aangemeld is bij de Europese Commissie in het kader van de CE-markering (nummer 1137). Ook om deze notificatie te verkrijgen en te behouden krijgen we jaarlijks audits over de vloer.

De taken die COPRO als aangemelde instantie mag uitvoeren zijn beperkt tot diegene die bepaald worden in de CPR (Bouwproductenverordening nr. 305/2011) zelf en in functie van het betreffende systeem van Beoordeling en Verificatie van de Prestatiebestendigheid (AVCP).

Bij het systeem AVCP 1 beslist COPRO over de afgifte, de beperking, de schorsing of de intrekking van het certificaat van bestendigheid van de prestaties van het bouwproduct op basis van de resultaten van de volgende door COPRO uitgevoerde beoordelingen en verificaties:

- een beoordeling van de prestaties van het bouwproduct op basis van tests (inclusief bemonstering), berekening, getabelleerde waarden of een beschrijvende documentatie van het product
- de initiële inspectie van de productie-installatie en van de productiecontrole in de fabriek
- doorlopende bewaking, beoordeling en evaluatie van de productiecontrole in de fabriek

Bij het systeem AVCP 2+ zijn de taken van COPRO dezelfde als hierboven, behalve het punt 1 waar nu de verantwoordelijkheid bij de fabrikant zelf ligt. Bij AVCP 2+ wordt een conformiteitscertificaat van de productiecontrole in de fabriek afgeleverd.

Belangrijk blijft: door het aanbrenge van de CE-markering op het product, op de verpakking of op de bijhorende documenten, neemt de fabrikant of leverancier die een product in de handel brengt de verantwoordelijkheid dat de eigenschappen van het product in overeenstemming zijn met de prestaties verklaard voor één of meerdere essentiële kenmerken.

Onderaanneming

In het kader van de certificatie nemen onze inspecteurs geregeld controleproeven tijdens de inspecties. Controleproeven worden ofwel in aanwezigheid van de inspecteur beproefd in het labo van de fabrikant zelf, ofwel worden ze beproefd in een controlelabo. Vermits COPRO zelf niet beschikt over een laboratorium, worden deze proeven uitbesteed aan een extern laboratorium. COPRO maakt dus gebruik van onderaannemers om taken uit te voeren die tot de certificatie-activiteiten behoren. Om geaccrediteerd te blijven, moeten onze onderaannemers opgevolgd worden en aan bepaalde eisen voldoen. Daarom maken wij steeds gebruik van laboratoria die geaccrediteerd zijn volgens de norm EN ISO/IEC 17025, dat maakt ons werk voor opvolging iets gemakkelijker.

Niettegenstaande dat laboratoria geaccrediteerd zijn, worden in de afgeleverde proefverslagen af en toe eens tekortkomingen vastgesteld. Meestal betreft het administratieve nalatigheden, soms wordt vastgesteld dat de proefmethode niet correct toegepast werd of er worden resultaten vermeld die onrealistisch zijn. Deze tekortkomingen worden geregistreerd in ons klachtendossier, er wordt contact opgenomen met het betreffende labo en meestal worden de tekortkomingen snel weggewerkt. In 2015 werden 15 klachten geregistreerd, op een totaal van 4.588 proefaanvragen. Op elke proefaanvraag worden gemiddeld een 4-tal proeven aangevraagd.

Op welke laboratoria COPRO beroep doet, en voor welke proeven, kunt u zelf opzoeken via de website www.copro.eu.

COPRO maakt niet alleen gebruik van laboratoria, maar ook de keuringsinstelling SPW voert voor ons een aantal taken uit. Het betreft hier de keuringen voor het product glasparels.

Besluit

Zonder deze onderaannemers kan COPRO zijn taken onvoldoende uitvoeren. De samenwerking met andere instellingen is dus onontbeerlijk.

UW WERF? DIE HEEFT COPRO ONDER CONTROLE

Ook in 2015 deden tal van besturen beroep op COPRO voor bijkomende controles op een aantal producten die gebruikt werden op hun infrastructuurproject.

Bijgevoegd artikel

In 2015 werd voor verschillende werven gebruik gemaakt van het zogenaamde "Bijgevoegd artikel". Reeds in de loop van 2011 stelde AWW afdeling Wegenbouwkunde dit artikel op, men wilde hiermee een meerwaarde creëren bovenop de bestaande certificatie van de producten. Het bijgevoegd artikel kan worden opgenomen in ieder bijzonder bestek. De controles die in deze context gebeuren zijn aanvullend op de certificatiecontroles.

Ze verschillen onder andere van de certificatie in volgende opzichten:

- **Er gebeuren controles naar de conformiteit met het bijzonder bestek voor deze werf.**
- **De frequentie van de externe controles is hoger en deze gebeuren specifiek voor de gevraagde werf.**
- **Er is voorzien in communicatie tussen keuringsinstelling en bouwheer zodat onmiddellijk gepast gereageerd kan worden op mogelijke vaststellingen op de productieplaats. Hierdoor sluit de certificatiecontrole aan op de werfcontrole en worden deze controles sluitend.**

Het spreekt voor zich dat deze controles een verlengstuk zijn op de bestaande certificatie en dan ook enkel doeltreffend kunnen uitgevoerd worden door de keuringsinstelling die de standaard certificatiecontroles uitvoert.

Voor de volgende producten wordt de mogelijkheid voor een verhoogde externe productiecontrole voorzien:

- **met cement behandelde steenslagfundering met continue korrelverdeling**
- **fundering in teerhoudend asfaltgranulaatcement**
- **bitumineuze mengsels (asfalt- en/of gietasfaltmengsels)**

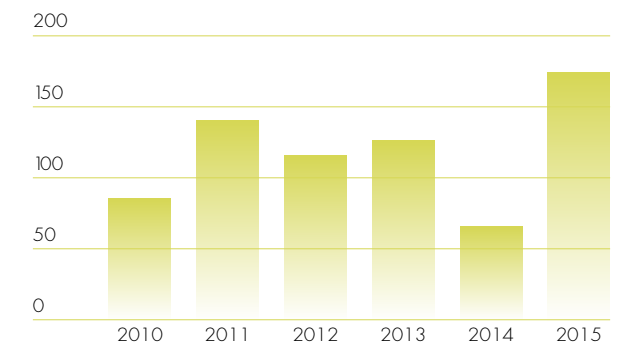
In de loop van de jaren heeft COPRO op verschillende werven bijkomende werfondersteunende controles uitgevoerd.

In 2015 werden op volgende werven bijkomende controles uitgevoerd:

W15/01	AWV Vlaams-Brabant	A12	Strombeek-Bever
W15/02	AWV West-Vlaanderen	A18 fase 1	Oostduinkerke-Veurne
		A18 fase 2	Middelkerke - Nieuwpoort
W15/03	AWV W-Vlaanderen	E17	Waregem-Kruishoutem
W15/04	AWV Antwerpen	E34	Zoersel-Lille
W15/05	AWV O-Vlaanderen	E40	Zwijnaarde-Vlekkem
W15/07	AWV O-Vlaanderen	E40	Aalter
W14/09	AWV O-Vlaanderen	E17/R4	Diverse
W14/11	AWV W-Vlaanderen	A19	Menen-Wervik
W14/13	BAC	Runway 25L	Zaventem
W15/06	AWV Antwerpen	E19	Antwerpen-Mechelen
W15/08	BAC	Victor 1	Zaventem
W15/09	BAC	Sierra-Tango	Zaventem

Het totaal aantal controles vertoont een licht stijgende trend. De stijging is vooral te danken aan het toenemend aantal controles op bitumineuze mengsels in opdracht van AWW en de sterke stijging van het aantal controles in opdracht van The Brussels Airport Company. Het aantal controles in het kader van de certificatie van Wegenbeton kende echter een spectaculaire terugval. Het aantal werfondersteunende controles is sterk afhankelijk van het aantal en het type werven.

Totaal aantal werfondersteunende productiecontroles:

Met deze werfondersteunende controles wil COPRO volop verder inzetten op dienstverlening aan de bouwheer. Het biedt hen de extra zekerheid bovenop de vereiste certificatie.

▲ Proefvak wegmarkeringen Baillonville.

WEGWIJS IN PARTIJKEURINGEN

In 2015 werden partijkeuringen uitgevoerd volgens het COPRO-Partijkeuringsreglement PKRL. Dit document dateert van 2004 en was toch dringend aan verfrissing toe. Een nieuwe versie 4.0 dd. 26 oktober 2015 werd opge maakt en van toepassing gesteld per 1 januari 2016.

Volgende wijzingen werden doorgevoerd:

- **het reglement werd in een nieuw kleedje gestoken**
- **verschillende artikels werden vervolledigd of uitgebreider beschreven**
- **verschillende artikels werden aangepast omwille van bijkomende eisen die in het kader van de accreditatie worden gesteld aan de werking van COPRO**
- **partijkeuringen kunnen door een andere keuringsinstelling uitgevoerd worden in opdracht van COPRO**
- **naast partijkeuringen op het eindproduct werd ook de procedure voor een partijkeuring tijdens productie voorzien**
- **een afwijkende procedure voor een partijkeuring tijdens de BENOR- of COPRO-proefperiode werd opgenomen**

Definitie 'partijkeuring' cfr. PKRL : "een handeling van de keuringsinstelling waarbij wordt vastgesteld of er al dan niet voldoende vertrouwen bestaat dat de kenmerken van het product van een eenduidig geïdentificeerde partij in overeenstemming zijn met het keuringsdocument."

Dit Partijkeuringsreglement PKRL is van toepassing op elk product waarvan de keuringsmodaliteiten zijn beschreven in een normatief of niet-normatief keuringsdocument en waarvoor:

- **ofwel geen BENOR- of COPRO-merk bestaat;**
- **ofwel de leverancier beschikt over een BENOR- of COPRO-certificaat voor het betreffende product, maar waarvoor bijkomende eisen gesteld worden;**
- **ofwel de leverancier niet beschikt over een BENOR- of COPRO-certificaat voor het betreffende product.**

Het laatste geval eist steeds de goedkeuring van de bouwheer, want in deze gevallen wordt in het keuringsdocument (vaak een bijzonder bestek) BENOR- of COPRO-gecertificeerde producten voorgeschreven.

Partijkeuringen kunnen aangevraagd worden door zowel de leverancier, de aannemer of de bouwheer zelf. Het nieuwe reglement en het aanvraagformulier tot partijkeuringen is terug te vinden op de website van COPRO: www.copro.eu.

In de regel bestaat een partijkeuring uit twee delen.

Het eerste deel omvat:

- **het visueel nazicht**
- **het nazicht van de afmetingen**
- **de afbakening van de partij**
- **het merken van de partij**
- **de monsterneming voor de laboratoriumproeven**

Het tweede deel omvat (enkel als de proefresultaten bekend en conform zijn):

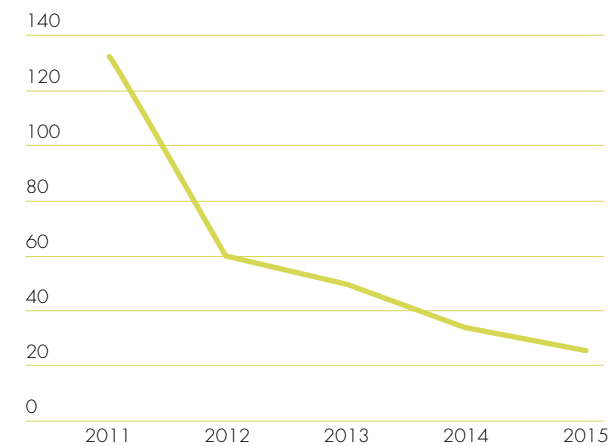
- **de tegenstempeling van de partij**
- **het afleveren van een 'attest van overeenkomstigheid'**

Bij een tegenstempeling wordt een partij voorzien van een uniek nummer en het COPRO-logo. De elementen voorzien van deze identificatie en het daarbijhorende attest van overeenkomstigheid zijn het bewijs dat de betreffende elementen voldoen aan de eisen van het keuringsdocument dat van toepassing is op een welbepaalde werf.

Hierbij een overzicht van de producten die in 2015 ter partijkeuring aangeboden werden volgens het COPRO-partijkeuringsreglement PKRL:

SECTOR	PRODUCT	AANTAL PARTIJEN
Granulaten	Gerecycleerde granulaten	1
Kunststoffen	Draineerbuizen PVC-U	3
	Geogrid	1
Diversen	Natuursteen	11
	Bekledingen	8
	Hout	2
Totaal		26

Aantal partijkeuringen per jaar

Al enige jaren moeten we vaststellen dat het aantal partijkeuringen steeds verder daalt. We hopen dat dit komt doordat er steeds meer gecertificeerde producten op de werf geleverd worden en dat de daling niet te wijten is aan het minder aanbieden tot partijkeuring van niet-gekeurde elementen.

Ook als onderaannemer voert COPRO partijkeuringen uit voor andere certificatie-instellingen, o.a. voor Probeton. Hierbij wordt het reglement PRR versie 5.0 van 2012 van Probeton gevolgd.

He who doesn't look ahead remains behind.

Wanneer ik dit schrijf is het net 1 april 2016 gepasseerd. De dag dat Erik zijn 'puber' aan mij doorgaf. Een baby is COPRO namelijk al lang niet meer. Ik zocht het op: 8.407 producten gecertificeerd bij 522 fabrikanten, dat is geen kinderspel.

Erik heeft de baby laten opgroeien tot de gerenommeerde instelling die het nu is en daar mag hij trots op zijn. Op 16 jaar van 87 miljoen BEF naar 6 miljoen EUR. Van 17 naar 33 personeelsleden. Van de historische Dendermondsestraat naar de moderne burelen in het Researchpark.

De adolescent zal verder openbloeien, ongetwijfeld met kuren en groeischeuten.

Vooruitkijken nu.

He who doesn't look ahead remains behind.

Onze oude slogan 'Een duurzame weg begint met een goed product' is nog altijd een waarheid als een koe. Daar is iedereen het over eens. We weten echter allemaal dat een 'goed' product helemaal geen garantie is voor een goed eindresultaat. Ik denk dan altijd aan die foto waarbij markeerders net 'SOTP' hebben aangebracht aan een kruispunt. De verf is misschien van uitstekende kwaliteit, maar niemand is tevreden met het resultaat. Naast de productkwaliteit zijn er immers veel stadia waar het fout kan lopen: het concept, het transport, de plaatsing, het onderhoud en ga zo maar door. Al jaren rijpt het idee dat certificatie en keuring ook hier een meer prominente rol kunnen spelen. Meer en meer worden openbare en private bouwheren zich er van bewust dat deze zullen bijdragen tot een meer kwalitatief resultaat. Ook de 'uitvoerders' zelf beseffen dat zij op deze manier kwalitatief werken kunnen aantonen en valoriseren en oneerlijke concurrentie kunnen tegengaan. De tijd lijkt rijp om nu dit idee verder uit te werken, samen met de gehele sector: private en publieke bouwheren, uitvoerders, experts, fabrikanten, gebruikers. Laat ons samen er iets moois en vooral nuttigs van maken.

Tevens is er een groeiend maatschappelijk belang van de aspecten milieu en duurzaamheid. Consumenten en bouwheren worden om de oren geslagen met ecolabels en zien het bos door de bomen niet meer. Een rationalisering is noodzakelijk, zeker wanneer men evolueert naar het gebruik van milieu-parameters als gunningscriterium. Dat vraagt een prominente rol voor een derde partij met duurzaamheid in zijn genen.

Ik ben hoe dan ook overtuigd dat COPRO de kennis, de ervaring en de middelen in huis heeft om deze uitdagingen te realiseren. Mooie toekomstperspectieven voor onze adolescent.

Dirk Van Loo / CEO COPRO

COPRO vzw
Z.1 Researchpark-Kranenberg 190
BE-1731 Zellik (Asse)

Tel. +32 (0)2 468 00 95
Fax +32 (0)2 469 10 19
info@copro.eu

